

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

BERDINTASUN, JUSTIZIA
ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILA
Zerbitzu Zuzendaritza
Estatistika Organo Espezifikoa

DEPARTAMENTO DE IGUALDAD,
JUSTICIA Y POLÍTICAS SOCIALES
Dirección de Servicios
Órgano Estadístico Específico

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOA

BEHAR SOZIALEI BURUZKO INKESTA 2022 PGDI – POBREZIA MODULUA

Emaitza nagusiak
2024ko otsailaren 19a

Sailaren Estatistika Organo Espezifikoa
Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saila

AURKIBIDEA

Sarrera	5
1. Pobreziaren eta prekarietatearen eragin orokorra	11
1.1. Mantenu-arloko pobrezia eta prekarietatea (diru-sarrera erabilgarriak)	11
1.1.1. Pobreziaren eta ongizaterik ezaren adierazleak	11
1.1.1.1. Eurostaten adierazleak	11
1.1.1.2. PGDI adierazleak	14
1.1.2. Gabeziaren adierazle espezifikoak	15
1.1.3. Atalasearekiko distantziaren PGDI adierazleak	23
1.2. Pobrezia eta prekarietatea metatzearen dimentsioan (ondarea eta epe luzeko bizi-baldintzak)	26
1.2.1. Metatze-pobreziaren PGDI adierazleak	26
1.2.2. Gabeziaren adierazle espezifikoak (metaketa)	29
1.3. Benetako pobreziaren eta prekarietatearen adierazle sintetikoak	35
1.3.1. Alderdi orokorrak	35
1.3.2. DSBE/EPO/GLL sistemaren eragina	42
2. Pobrezia–arrisku handiena duten gizarte-taldeak eta eremuak	53
2.1. Benetako pobreziaren eragina hainbat aldagai demografikoaren arabera	53
2.2. Benetako pobreziaren lurralde-inpaktua	91
2.2.1. Benetako pobreziaren inpaktua, lurralde historikoaren arabera	91
2.2.2. Benetako pobreziaren eragina eskualdeka	95
3. Desberdintasun-adierazle nagusiak	103
4. Adingabeen prekarietatearen ezaugarriak	108
1. ERANSKINA: Adierazleen eta definizioen glosarioa	112
1. Pobrezia eta prekarietatea mantenuaren edo diru-sarreraren dimentsioan	112
1.1. Definizioak	112
1.2. Mantenuko pobreziaren eta prekarietatearen PGDI adierazleak	113
1.3. Mantenuko pobreziaren eta prekarietatearen Eurostat adierazleak	115
1.4. Pobreziaren eta prekarietatearen adierazleen tratamenduan erabilitako indizeak	116

1.5. Erabilitako diru-sarreraren kontzeptua	117
1.6. Gabezia-adierazleak	118
2. Metatze-pobrezia eta –prekarietatea (bizi-baldintzak eta erreserba-ondarea)	119
2.1. Definizioak	120
2.2. Metaketako pobrezia eta prekarietatearen PGDI adierazlea	120
3. Pobrezia eta benetako prekarietatea	125
3.1. Definizioak	125
3.2. Benetako pobrezia eta PGDI adierazlea	125
4. Desberdintasun - adierazleak	127

Sarrera

Dokumentu honek 2022ko Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaren (PGDI-2022) emaitza nagusiak aurkezten ditu.

Txostenaren helburu nagusia Euskal Autonomia Erkidegoko (EAE) pobreziaren eta ongizaterik ezaren adierazle nagusien egoera aztertzea da, Eurostatek Europar Batasunean (EB) erabilitakoak eta PGDI berriaz sartutakoak lehenetsiz. Txostenak aintzat hartzen ditu, halaber, epe ertainedo luzean herritarren arteko baliabideen banaketari eragiten dioten egiturazko joera nagusiak, 2020-2022 aldiari eta 2008ko egoerarekin alderatzeari aipamen berezia eginez. Urte hau erreferentzia konparatibo nagusia da, hazkunde-aldi luze eta iraunkorraren azken puntuan baitago, Europako erakundearen eta haien merkatu ekonomiko bateratuaren sendotzearekin bat datorrena eta Atzeraldi Handia deiturikoak eragindako krisi ekonomiko sakonaren aurrekoa dena.

Txostenaren 1. kapituluak Euskadiko pobrezia eta prekarietatea neurtzeko adierazle nagusiei buruzko informazioa ematen du. Horien barruan sartzen dira bai Eurostat sistemaren adierazle orokorrak (pobrezia erlatiboa, pobrezia larria eta AROPE tasa), bai PGDI sistemak eskaintzen dituen mantentze-pobreziaren (diru-sarrerak), metatze-pobreziaren (bizi-baldintzak eta erreserba-ondarea) eta benetako pobreziaren adierazleak. PGDI adierazleen sistemari dagokionez, diru-sarreraren pobreziaren atalasearekiko distantziari buruzko datuak ere ematen dira. Eurostat eta PGDI hurbilketetan erabili ohi diren gabezia-adierazle espezifiko nagusiei buruzko informazioa ere eskaintzen du kapituluak.

Zehatzago, lehen kapitulu honetan egindako analisiak, alde batetik, AROPE pobreziaren eta bazterketaren adierazlean 2018 eta 2020 artean ikusitako hobekuntza esanguratsuen dinamika azpimarratzen du, 2022an berriro errepikatu dena, bereziki pobrezia erlatiboaren diru-sarrera/arrisku txikien osagaiari dagokionez.

Mantenu-pobreziaren PGDI tasa (diru-sarrerak) murriztu egin da, aurreko egonkortze baten ondorioz, eta PGDI benetako pobreziaren tasak behera egiten jarraitzen du metatze-pobreziarekin lotutako arrisku-faktoreak murrizteko dinamika estrukturala luzatzearen ondorioz (epe luzeko bizi-baldintzak eta erreserba-ondare minimo bat eskuratzea). Alde horretatik, metatze-pobreziaren PGDI adierazleak erakusten du herritarren epe ertain eta luzeko bizi-baldintzek eta eskura duten erreserba-ondareari lotutako adierazleek ildo positiboari eusten diotela, eta ildo horrek 2008ko finantza-ez egonkortasunaren ondorengo krisi-aldian ere iraun zuela.

Testuinguru guztiz mesedegarrian, egoeraren analisisetan erabili ohi diren pobrezia-adierazleen bilakaeraren joeretan zenbait aldaketa ikusten dira. Hala, 2014 eta 2018 artean ikusitako egonkortasunaren ondoren, dinamika negatibo nagusia Eurostat pobrezia larriaren adierazlean izandako gorakadarekin lotzen zen (medianaren % 40). Gorakada hori oinarritzko premien neurketarekin lotutako

adierazleen okertze deigarriarekin lotzen ez zen heinean, ia modu orokorrean hobetzeko joera baitzuten, ikusten zen ikusitako bilakaera, batez ere, euskal gizartearen barruan 2018-2020 aldian diru-sarreraren desberdintasuna handitzearekin lotzen zela. Aitzitik, 2022an dinamika negatibo hori aldatu egin zen, eta 2016. eta 2018. urteetara hurbiltzen den adierazle bat izan genuen.

Ekonomiaren aldetik egoera ahulenean dauden sektoreetan hobekuntza bat egon da, eta, aldiz, hobekien dauden sektoreetan beherakada bat egon da, eta, horren ondorioz, desberdintasunak nabarmen murriztu dira.

Benetako pobreziaren neurketarekin hertsiki lotutako adierazleen aldeko dinamika orokorrak, nolahi ere, pobretzat edo oso pobretzat hartzen diren etxekoen unitateetako biztanleriaren proportzioa egonkortzea dakar, eta prozesu hori koherentea da, era berean, etxekoen unitateko oinarrizko gastuen estaldurari buruzko adierazlearen beheranzko joerarekin. Ildo beretik, nahiz eta 2022arekiko egonkortze-dinamika baten barruan egon, elikadurarako sarbidean segurtasunik ezeko arazo larrien intzidentzia aurreko aldietan baino nabarmen baxuagoa da, eta, kasu askotan, 2008an ikusitako azpitik ere bai. 2018an hornidura-etenduren intzidentzian ikusitako hobekuntza areagotu egin da, bestalde, 2018-2020 eta 2020-2022 urteen artean.

Testuinguru horretan, deigarria da ikustea 2018an elikadurari edo hornidura-etetei buruzko adierazleen bilakaeran ikusitako hobekuntza-ildoak diru-sarreraren pobreziarekin lotutako adierazle espezifiko ia guztietara hedatzen dela 2020 eta 2022an. Horrela, nabarmen murrizten da ez ordaintzeek edo atzerapenek ordainketan duten eragina, bai eta bigarren eskuko jantziak erabili behar izateak duen eragina ere. Egoera horretan salbuespen bakarra dago, eta neguko hilabeteetan tenperatura egokiari eustearen arazoa da. Kopuru hori 2022an igo da 2020an baino, baina, hala ere, 2018a baino hobea da oraindik.

2020tik hobetu diren aurreko hobekuntzez gain, badi ra beste hobekuntza batzuk, 2020an, aldiz, goranzko joera jarraitzen zutenak, hala nola ondasunen enbargoa, edo jabetzen salmenta, etxebizitza edo ikastetxea aldatzea. Adierazle horiek zenbakiei bira eman diete 2022an, eta % 50 baino gehiago jaitsi dira enbargoaren kasuan, eta % 90 baino gehiago jabetza-salmentaren, etxebizitza- edo ikastetxe-aldaketaren kasuan.

Lehen kapituluan, bestalde, dokumentuak prekarietate-arazo orokorrenak neurtzearekin lotutako adierazleen dinamikari heltzen dio, bereziki pobrezia-egoerekin zuzenean lotuta ez daudenena eta ongizaterik ezeko beste modu batzuekin lotuta daudenena. 2016 eta 2018 artean prekarietate-arazo orokorrenen neurketarekin lotutako adierazleen gorakada orokorrarekin kontrastean, 2018 eta 2020 artean ikusi genuen ongizaterik ezeko PGDI adierazleetan ikusten zen beherakada nabarmena. Hala, adierazle gehienetan hobekuntzak ikusten ziren, bai diru-sarreraren dimentsioan, bai eta, are deigarriago,

epe ertain eta luzerako bizi-baldintzei buruzkoan ere. Eta 2022an hobekuntza hori indartu egin da, zenbaki baikorragoak emanez.

Eurostat pobrezia erlatiboaren adierazlearen azterketak (diru-sarreraren medianaren % 60) irudi kaskarragoa ematen zuen, batez ere ongizaterik ezeko eta pobrezia erlatiboko egoera orokorragoen intzidentziaren bilakaeran egonkortze-ildo batek definitzen zuena. Hala ere, adierazle horren bilakaera ez zen soilik ongizatearen neurketarekin lotzen, diru-sarreraren banaketako barne-desberdintasunarekin ere lotzen zen. Baina 2022an egoera horrek ere hobera egin du, eta Eurostat pobrezia erlatiboaren adierazleak (diru-sarreraren medianaren % 60) ere behera egin duela ikus dezakegu, egoera hori mesedegarriagoa izanik.

Metatze-dimentsioko pobrezia-arriskuaren eta ongizaterik ezaren adierazleetan aurrerapen handia ikusi da adierazle guztietan, eta 2020arekin ez ezik, 2022arekin ere alderatuz ere hobetu egin da.

Bitxia bada ere, 2020an, euskal gizartearen aurrezki-bolumenak gora egin zuen, lehenengo etxebizitzaren balioa berreskuratu egin baitzen, eta gainerako ondare-ondasunen balioaren hazkunde esanguratsua luzatu egin baitzen, 2016az geroztik EAEko familietan ikusten dena.

Hala ere, 2022an aurrezte horrek behera egin du, baina, aldi berean, 2020an izandako igoerari jarraitu ez dion arren, ia igoera horri eutsi zaiola esandaiteke. Izan ere, 2020ko gorakada handia kontuan hartu gabe, 1996tik erregistratutako kopururik altuena da, eta 2020ko kopurutik gainerakoetatik baino gertuago.

Nabarmendu behar dugu, halaber, aurrezki-mailak behera egin badu ere, 2020an gorakada handia izan zuen zorpetze-arriskuak beherakada nabarmena izan duela 2022an.

COVID-19 krisiarekin nabarmenago gertatu zen arazo bat azalera eskasaren adierazlea izan zen, 2018an eta 2020an gora egin zuena, baina behera egin du 2022an.

Aurreko urteetan bezala, DSBE/EPO/GLL sistemak pobrezia gainditzearekin lotutako premien estalduran duen eraginari buruzko hurbilketa bat jasotzen da kapituluan. Txostenak erakusten du sistema horrek bere babes-mailari eusten diola. Pobreziatik ateratzen den biztanleriaren zatiak gora egiten duela eta ateratzen ez den biztanleriaren kopuruak behera egiten duela ikusita.

Txostenaren 2. kapituluak pobrezia-egoerek gehien eragindako taldeak eta eremuak aztertzen ditu. Azterketa benetako pobrezia-egoeraren adierazlean zentratzen da, eta 2020 eta 2022 artean ez ezik, 2008ko krisiaz geroztik oro har ikusitako aldaketa garrantzitsuenetako batzuetan sakontzen du.

Gizarte-taldee dagokionez, aldi horretako aldaketa deigarrienetako bat benetako pobreziaren eta ongizaterik ezaren beherakadarekin lotzen da gizarte-talde guztietan.

Nazionalitateari erreparatzen badiogu ere, egoera errepikatu egiten da. 2020arekin alderatuta, tasa jaitsi egin da, bai benetako pobreziari dagokionez, bai ongizaterik ezari dagokionez, bai Estatuko eta munduko gainerako herrialdeetako pertsonen kasuan. Aurretik erregistratu gabeko minimoetara iritsiz.

Aipatu beharreko beste alderdi bat da, 2016 eta 2018 artean kolektibo langabeetan edo ez-aktiboetan pobrezia izan duen gorakadarekin kontrajarrita (2020an eta 2022an egoera positiboagoan), 2020tik 2022ra bitartean pobrezia-tasek izan duten hazkundeak pertsona landun eta egonkorrak dituzten etxekoen unitateetan izan duela eragina, oso gutxi. Pobrezia-egoeren gutzizkoan, pobrezia-egoeren bi heren baino gehiago langabetuen etxekoen unitateei edo landun ez-egonkorren bati dagozkie.

Lurraldeari dagokionez ere, lurralde historikoen eta eskualdeen arabera bilakaera desberdina nabarmendu behar da. Arabako hiru lurralde historikoetan jaitsi da pobrezia erreala ehuneko-puntu gehien, baina, hala ere, beste bi lurralde historikoek baino tasa handiagoa izaten jarraitzen du, azken horiek oso antzeko tasak baitituzte.

Eskualdeen arteko hurbilketa batean, 2020tik 2022ra bitartean benetako pobrezia-tasen igoera Eskuinaldean eta Bizkaia-Kostan baino ez da gertatu, gainerako eskualdeetan garrantzi txikiagoko edo handiagoko jaitsierekin. Portzentajezko 2 puntutik gorako zifrekin, 2020tik 2022ra bitartean jaitsiera esanguratsuenak Gasteizen, Aiaraldean eta Bilbon izan dira.

Txostenaren 3. kapituluak azterketan erabili ohi diren desberdintasun-adierazle nagusiei buruzko datuak ematen ditu. Adierazle horiek berriz ere erakusten dute desberdintasuna nabarmen jaitsi dela 2020tik 2022ra bitartean, 2012-2014 eta 2018-2020 aldiko igoera-dinamikarekin kontraste argia eginez.

4. kapituluak gabezia oinarritzkoen adingabeen artean duten eragina jorratzen du, benetako pobrezia-egoeren inpaktuak askoz ere eragin txikiagoa izan baitu 2022an. Gabezia-adierazle espezifikoaren azterketak informazio osagarria ematen du arrisku-kolektibo horren egoera aztertzeko. Bereziki, ikusten da 2016-2018 aldian oinarritzko arazo oso larrien presentzia izandako gorakadaren ondoren, Euskadiko adingabeen elikadura edo oinetako egokiak eskuratzearekin lotuta, egoera orokorrak hobera egiten zuela 2018 eta 2020 artean, bereziki egoera ahulenean dauden adingabeen artean. Gauza bera gertatzen zen adingabeen kolektibo horretan arropa berria eskuratzeko ezintasunari dagokionez.

Hala ere, arazo larrienen intzidentzia 2016an ikusitakoa baino handiagoa zen, maximoak izan baitziren 2020an, adingabe pobreen edo ongizaterik gabekoen artean elikadura egokia lortzeari lotutako arazoei dagokionez. Ildo horretan, nabarmendu beharreko datu kezagarri bat zen, oinetako eta arropa berriak

eskuratzeari dagokionez hobekuntzak egon arren, haurren pobrezia-tasa erreala handitzeak zerikusia zuela elikadurarako sarbidearen oinarritzko adierazleen talde horretan izandako okertzearekin.

Aitzitik, 2022an, oinarritzko arazo oso larrietan eta oinarritzkoetan beherakada nabarmena izan dela ikus dezakegu. Hori horrela izan da maila guztietan, bai pobrezia errealean, bai ongizaterik, ongizaterik eta arriskurik ezeko edo ongizateko beste modu batean.

5. kapituluak Europan erregistratutako datuekin alderatzen ditu. Datu horietan ikus dezakegu datu horiek erabat hobetu daitezkeela, baina Euskal Autonomia Erkidegoko datuak direla datu positiboak. Aztertutako lurralde bakoitzean dagoen pobrezia, premiei eta desberdintasunari buruzko azterlana egiten da. Aipatutako guztiaren adierazleak emanez.

Txostenaren 1. eranskinean, azkenik, PGDI eta GZEE-GPIan pobrezia eta prekarietatearen azterketari dagokionez erabilitako hurbilketa metodologikoaren oinarri diren kontzeptu nagusiak aurkezten dira.

PGDIren aurreko estatistika-eragiketei dagokienez, sarrera honetan bi gai garrantzitsu aipatu behar dira.

Lehenengo gaia alderdi metodologikoei buruzkoa da. 2018. urtera arte, estatistika-eragiketa horri dagokion datu-bilketa erreferentziako urteko bigarren hiru hilekoan egin zen. COVID-19aren pandemiaren lehen olatuan aplikatutako konfinamendu orokorreko egoera dela eta, 2020an beharrezkoa izan zen operazioa ekainaren amaieratik urriaren hasierara atzeratzea. Gainera, urte horretan bertan, landalanean datuak biltzeko prozesuan doikuntzak sartu behar izan ziren. Garrantzitsuenak, alde batetik, PGDIren ohiko datuak hartzearen ezaugarri zen zuzeneko kontaktu presentzialaren osasun-arriskuen aurrean telefono bidez datuak lortzeko aukera nagusiarekin lotu ziren. Bestalde, ordezkapen-prozeduretan aplikatzeko irizpideak malgutzea ere saihestezina izan zen.

2022an, berriz egin da erreferentziako urteko bigarren hiru hilekoan, ohi bezala.

Bigarren gai bat txostenaren edukiarekin lotuta dago. PGDI inkestaren ezaugarrietako bat da argitaratu aurreko urteko pobrezia-egoerari buruzko datuak ematea, urte horretako errentaren egoera kontuan hartuta. Aurreko txostenetan Espainiarekin eta Europar Batasuneko beste lurralde batzuekin egiten ziren konparazioak Espainiako BBIaren edo Europako EU-SILCaren atzerapenak baldintzatzen zituen, Euskadiri buruzko informazioa Espainiako eta Europako PGDIren aurreko datuekin alderatu behar baitzen.

Hala ere, txostenaren edukia lurralde-datu konparagarriekin osatuko da, 2022ko errenta-mailari dagokion Europako eta Espainiako datuak aurkezten direnean.

1. Pobreziaren eta prekarietatearen eragin orokorra

1.1. Mantenu-arloko pobrezia eta prekarietatea (diru-sarrera erabilgarriak)

Atal honetan, mantenu-arloko pobrezia eta prekarietateko arrisku-egoeren dinamikari buruzko emaitza nagusiak aurkezten dira (diru-sarrerak). Arrisku-egoera horiek zerikusia dute etxeko unitateek eta gainerako bizikidetzak unitateek oinarritzko premiei (pobrezia) edo, zentzu zabalagoan, gizarteak espero duen gutxieneko ongizate-mailari eusteko behar diren gastu-premiei (ongizaterik eza) aurre egiteko diru-sarrera nahikorik ez izatearekin.

Eurostat metodoarekin eta PGDI metodoarekin lotutako adierazle sintetiko nagusiak eta gabezia-adierazle osagarri batzuk hartzen dira kontuan.

1.1.1. Pobreziaren eta ongizaterik ezaren adierazleak

1.1.1.1. Eurostaten adierazleak

1. taulak pobreziaren eta ongizaterik ezaren arriskuaren bilakaerari buruzko emaitza nagusiak aurkezten ditu, Eurostat irizpideen arabera neurtuta.

1. taula
Pobreziaren eta ongizate-gabeziaren arriskuaren bilakaera. Eurostat adierazleak. 1986-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak
(Datu absolutuak)

Adierazleak	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Evolución 2020/2022	Evolución 2008/2022
Diru-sarrera txikiak / Pobrezia erlatiboaren arriskua (Medianaren < 60%)	296.266	348.547	354.066	343.459	318.161	333.986	399.643	350.668	382.316	385.560	357.360	-7,3	12,3
Pobrezia-arrisku larria (Medianaren < 40%)	69.578	79.643	98.938	77.428	66.540	75.166	104.942	104.177	109.735	132.173	106.273	-19,6	59,7

(Intzidentzia %-tan)

Adierazleak	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Evolución 2020/2022	Evolución 2008/2022
Diru-sarrera txikiak / Pobrezia erlatiboaren arriskua (Medianaren < 60%)	13,9	16,4	17,1	16,5	14,8	15,4	18,5	16,4	17,7	17,8	16,5	-1,3	1,7
Pobrezia-arrisku larria (Medianaren < 40%)	3,3	3,8	4,8	3,7	3,1	3,5	4,9	4,9	5,1	6,1	4,9	-1,2	1,8

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Diru-sarrera txikien/pobrezia erlatiboaren adierazleak pobrezia-arrisku larria duen taldea barne hartzen du.

Datu absolutuen atalean, bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022an kaltetuta egon diren pertsonen kopuruaren eta 2020an eta 2008an, hurrenez hurren, egondakoen kopuruaren arteko aldaketa (%).

Intzidentziaren atalean(%-tan), bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022 eta 2020 edo 2008 urteen artean kaltetuta egon diren pertsonen aldakuntza absolutua (%)."

Eurostat diru-sarrera txikien edo pobrezia erlatiboaren adierazleari dagokionez (diru-sarreraren medianaren % 60), 2008ko % 14,8tik 2014ko % 18,5era etengabe igo ondoren, 2016an diru-sarreraren medianaren % 60tik behera zeuden pertsonen proportzioa % 16,4ra murriztu zen. 2016 eta 2018 artean, ordea, proportzio horrek gora egin zuen berriro, eta % 17,7ra iritsi zen 2018an.

2020an, Eurostat pobrezia erlatiboaren adierazlea egonkortu egin zen, pixka bat gora eginez, % 17,8an. Eta 2022an % 16,5era jaitsi zen, 2016koaren oso hurbil eta 2004koaren maila berean geratuz. Beraz, 2008ko % 14,8a baino ehuneko 1,7 puntu handiagoa da, eta 2020ko % 17,8a baino ehuneko -1,3 puntu txikiagoa.

Pobrezia larriaren adierazlearen kasuan (medianaren % 40), 2018-2020 aldian 2014 eta 2018 artean ikusitako egonkortze-ildoa aldatu egin zen, eta adierazle horri lotutako intzidentziak nabarmen egin zuen gora. Eta 2022an, berriz ere, aldaketa bat gertatu zen, baina, alderantziz, jaitsiera bat izan zen, eta, horren ondorioz, 2014ko eta 2016ko mailetara iritsi ginen.

Kasu horretan, 2008 eta 2012 artean % 3,1etik % 3,5era igo ondoren, diru-sarreraren medianaren % 40ko atalasearen azpiko pertsonen proportzioa % 4,9ra iritsi zen 2014an, eta proportzio horri eutsi zitzaion 2016an. Zertxobait gora egin arren, 2018ko erregistroa funtsean antzekoa zen, % 5,1. 2020an, ordea, % 6,1era igo zen. Eta 2022an behera egin du, 2014ko % 4,9ra iritsiz. Pobrezia larriaren arriskuaren intzidentziak, adierazle honekin neurtuta, behera egin du 2008tik genuen igoera geldo baina jarraitua hautsiz.

2008arekin alderatuta, Eurostat pobrezia larriko arriskuan dagoen biztanleria (medianaren % 40 baino gutxiago) % 59,7 handiagoa da, 2008an 66.540 pertsona izatetik 2022an 106.273 izatera igaro baita. Bestalde, pobrezia erlatiboko arriskuan dagoen biztanleria (medianaren % 60 baino gutxiago) 2008an baino % 12,3 handiagoa da: 2008an 318.161 pertsona zeuden eraginpean, eta 2022an 357.360.

Pobrezia erlatiboaren eta pobrezia larriaren arrisku-tasa altuekin alderatuta, Eurostatek, 2018 eta 2020 artean ikusitako egonkortzearen ondoren, berriz ekin dio 2014 eta 2016 artean pobrezia- eta bazterketa-arriskuaren AROPE adierazlean ikusitako murrizketa-dinamikari.

2. taulak adierazten duen bezala, 2014-2016 biurtekoan, AROPE tasa % 22,7ko maximotik % 20,6ra jaitsi zen 2014an, eta proportzio horri eutsi zitzaion 2018an, % 20,7rekin. 2020an, adierazlea berriz ere % 20ko atalasearen azpitik dago (% 19,9), eta 2022an behera egiten jarraitzen du, % 19,5era iritsi arte. Azken hori 2014ko % 22,7tik oso urrun dago, eta 2004ko 19,6ko mailan dago. EAeko AROPE tasa 2008ko minimoa (+1,6 puntu) baino handiagoa da 2022an. Arriskuan dagoen biztanleria 2008koa baino % 9,7 handiagoa da 2022an, eta 422.375 pertsonari eragiten die; 2008an, berriz, 385.087 pertsonari.

Aipatutako Eurostat pobrezia erlatiboaren tasa egonkortzeko testuinguruan, 2020-2022 biurtekoan AROPE pobrezia eta bazterketaren arriskuaren murrizketa pobrezia erlatiboaren diru-sarrera/arrisku baxuen beherakadarekin lotzen da, 2020tik 2022ra portzentajezko 1,3 puntu jaitsi baita, nahiz eta oraindik 2008ko emaitza baino ehuneko 1,7 puntu handiagoa dagoen. Gabezia materialak eta lan-intentsitate baxuak gora egin dute 2020aren aldean, baina igoera oso txikia da urte horretako jaitzierarekin alderatuta. Bi kasuetan, 2012., 2014., 2016. eta 2018. urteen azpitik daude.

Beraz, esan dezakegu lan-intentsitate baxuak gora egin zuela 2008tik 2014ra, baina gero beheranzko joera izan duela, eta 2022an gelditu egin dela, portzentajezko 0,2 puntu igoz; pobrezia erlatiboaren diru-sarrera/arrisku baxuek beherakada argia izan dute 2014tik 2022ra, eta 2020an % 0,1eko igoera txikia izan da, 2014tik 2022ra izandako -%2,0ko jaitzierarekin; eta, azkenik, gabezia materialak aldakortasun handiagoa izan du, baina 2016tik 2020ra % 2,3 jaitsi da, eta jaitsi hori % 0,6ko igoera hautsi da 2022an.

2. taula
Pobrezia-eta bazterkeria-adierazleen arriskuaren bilakaera. AROPE adierazleak. 2000-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
(Datu absolutuak)

Adierazleak	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Laneko intentsitate baxua	121.331	118.851	103.994	179.079	217.062	181.796	161.632	133.700	137.381	2,8	32,1
Diru-sarrera txikiak / pobrezia erlatiboaren arriskua	354.066	343.459	318.161	333.986	399.643	350.668	382.316	385.560	357.360	-7,3	12,3
Gabetzea	41.663	74.556	58.487	125.549	112.856	136.765	119.885	89.663	101.751	13,5	74,0
Pobrezia eta bazterkeriaren AROPE adierazlea	411.210	407.800	385.087	432.655	489.447	440.823	446.695	432.219	422.375	-2,3	9,7

(Intzidentzia %-tan)

Adierazleak	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Laneko intentsitate baxua	6,6	6,4	5,6	9,9	12,0	10,2	9,1	7,6	7,8	0,2	2,2
Diru-sarrera txikiak / pobrezia erlatiboaren arriskua	17,1	16,5	14,8	15,4	18,5	16,4	17,7	17,8	16,5	-1,3	1,7
Gabetzea	2,0	3,6	2,7	5,8	5,2	6,4	5,6	4,1	4,7	0,6	2,0
Pobrezia eta bazterkeriaren AROPE adierazlea	19,9	19,6	17,9	19,9	22,7	20,6	20,7	19,9	19,5	-0,4	1,6

Iturria: PGDI, 2000-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Laneko intentsitate txikiari buruzko adierazlea 2022tik aurrera ikasleak ez diren 18 eta 64 urteko biztanleak oinarritat hartuta kalkulatu da. Aurreko datuak ikasleak ez diren

20 eta 59 urtekoen artean kalkulatu da.

Datu absolutuen atalean, bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022an kaltetuta egon diren pertsonen kopuruaren eta 2020an eta 2008an, hurrenez hurren, egondakoen kopuruaren arteko aldaketa (%).

Intzidentziaren atalean(%-tan), bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022 eta 2020 edo 2008 urteen artean kaltetuta egon diren pertsonen aldakuntza absolutua (%).

ARPE adierazleren datuak 2022tik aurrera 2021eko metodologiarekin kalkulatu dira.

1.1.1.2. PGDI adierazleak

1986tik aurrera garatutako hurbilketa metodologiko propioa kontuan hartuta, eta Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestan (PGDI metodoa) sistematikoki aplikatuta, 3. taulak erakusten du mantenu-pobreziaren (edo diru-sarreraren) arriskua % 7,3ra jaitsi dela 2022an EAEn, 2008ko % 5,7aren gainetik, baina 2018 eta 2020aren azpitik.

Fenomenoaren eragin txikieneko urteekin alderatuta, esan dezakegu % 0,2 dagoela 2016an baino ehuneko puntu gehiago, eta % 1,7 edo % 1,6 2004. eta 2008. urteetan baino gehiago. Mantenu-pobreziaren arriskuak 158.869 pertsonari eragiten die 2022an, hau da, 2020ko 174.176 pertsonak baino kopuru nabarmen txikiagoa, baina 2004ko 116.499 pertsonen oso gainetik, azken horretan guztien minimoa ikusi baitzen.

Beherakada horren ondorioz, 2012. urtearen inguruan eta hurrengo urteetan baino kopuru txikiagoetan geratu gara, 2016an izan ezik, 151.112 pertsonari eragiten baitie. Era berean, kontuan hartu behar dugu 2000. urteaz geroztik eragindako pertsonen kopuruak oso urrun daudela 1986koetatik (248.661 pertsona) eta 1996koetatik (282.495 pertsona).

PGDI pobrezia-arriskuaren tasan ikusitako beherakadarekin kontrastean, 2020-2022 aldian ongizaterik ezeko egoerei dagokienez ikusten den igoera nabarmena da nagusi. 2018-2020 aldian izandako jaitsiera bertan behera uzten duen igoera. Ongizaterik ezeko arrisku-tasa pixkanaka jaisten joan zen 1986tik 2008ra, eragindako 1.263.504 pertsonatik 352.550era. Une horretatik hainbat gorabehera daude, baina ez dira inoiz 1986ko kopuruetan egoten, maximoa 2018koa baita, 484.571 pertsonarekin, eta minimoa 394.266 pertsonarekin 2016an. Azken igoera honekin, 2022an, 482.720 pertsonatan geratu ginen, eta kopuru hori nahiko hurbil dago 2018ko gehieneko kopurura.

3. taula
Pobreziaren eta ongizate-gabeziaren arriskuaren bilakaera. PGDI adierazleak. 1986-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak
(Datu absolutuak)

Adierazlea	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Ongizate-gabeziaren arriskua	1.263.504	769.433	512.359	455.703	352.550	432.936	473.260	394.266	484.571	424.649	482.720	13,7	36,9
Pobrezia-arriskua	248.661	282.495	163.084	116.499	121.875	157.686	176.532	151.112	172.307	174.176	158.869	-8,8	30,4

(Intzidentzia %-tan)

Adierazlea	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Ongizate-gabeziaren arriskua	59,3	36,3	24,7	21,9	16,4	19,9	21,9	18,4	22,4	19,6	22,3	2,7	5,9
Pobrezia-arriskua	11,7	13,3	7,9	5,6	5,7	7,3	8,2	7,1	8,0	8,0	7,3	-0,7	1,7

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Ongizate-gabeziaren adierazleak bere baitan hartzen du pobrezia-arriskuan dagoen taldea.

Datu absolutuen atalean, bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022an kaltetuta egon diren pertsonen kopuruaren eta 2020an eta 2008an, hurrenez hurren, egondakoen kopuruaren arteko aldaketa (%).

Intzidentziaren atalean(%-tan), bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022 eta 2020 edo 2008 urteen artean kaltetuta egon diren pertsonen aldakuntza absolutua (%).

1.1.2. Gabeziaren adierazle espezifikoak

Aurreko datuak baloratzean, komeni da gogoratzea bai Eurostat adierazleak, bai mantenu-pobreziaren eta mantenu-ongizaterik ezaren PGDI adierazleak (diru-sarrerak) adierazle erlatiboak direla, zuzenean edo zeharka euskal gizartearen diru-sarreraren dinamika orokorrari lotuak. Datu horiek kontuan hartu behar dira testuinguru honetan: 2016 eta 2020 arteko diru-sarreraren ezaugarria izan da batez besteko maila edo maila ertaina nabarmen igo dela, eta, aldiz, beherakada izan da 2022an.

4.a. taula
Zenbait gabetze-adierazle espezifikoren bilakaera, mantenuari/diru-sarrerei dagokienez (pobrezia-adierazleak).1986-2022
Datu absolutuak.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak

Adierazleak	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Oinarrizko gastuak murrizteko beharra	612.756	148.234	130.717	190.353	174.145	362.989	275.901	353.212	252.162	284.248	267.442	-5,9	53,6
Gaur egun ez ditu oinarrizko gastuak estaltzen	0	77.352	142.624	113.541	66.241	124.608	101.776	117.261	121.659	103.499	70.080	-32,3	5,8
Elikagaiak eskuratzeko arazoak													
FSS adierazleak													
Elikadura-arazo larriak			49.782	52.493	75.915	100.980	99.415	77.999	46.149	40.885	40.057	-2,0	-47,2
Elikadura-arazo oso larriak			22.369	56.373	46.084	67.144	63.396	66.546	39.111	40.383	24.709	-38,8	-46,4
- Gosez egon diren etxeen unitateetan			17.289	26.477	21.271	46.122	25.834	36.680	25.674	28.328	16.041	-43,4	-24,6
Segurtasunik ezaren arazoak guztira FSS			72.151	108.866	121.999	168.124	162.811	144.545	85.260	81.268	64.765	-20,3	-46,9
EU-SILC adierazleak													
Gutxienez bi egunean behin proteinarik jateko aukerarik ez				70.687	49.845	78.038	66.503	72.556	50.529	39.321	35.664	-9,3	-28,5
Arazoak ohiko betebeharrak eta gastuak estaltzeko													
Ez-ordaintzeak edo atzerapenak (alokairuak, kredituak, hipotekak, ordainagiriak, etab.)	54.803	42.948	48.606	55.769	63.411	127.589	134.673	135.516	141.092	121.832	88.577	-27,3	39,7
Hornidura-mozketak (ura, argia, telef onoa, etab.)	55.156	17.209	21.953	23.940	35.191	52.413	38.255	42.291	29.774	17.336	11.762	-32,2	-66,6
Ondasunak enbargatzea	0	3.801	12.680	7.284	7.130	17.270	10.679	17.208	19.966	20.640	7.026	-66,0	-1,5
Ondasunak saltzea, etxebizitza- edo eskola-aldaketa	72.906	12.587	13.387	11.072	5.426	16.700	11.946	19.607	14.157	45.764	4.838	-89,4	-10,8
Bizirautearekin lotutako beste arazo batzuk													
Bigarren eskuko jantziak erabiltzea	0	108.286	75.644	121.820	79.657	153.965	138.701	142.628	185.358	101.956	101.420	-0,5	27,3
Bigarren eskuko jantziak erabiltzea (Bakarkakoa)										101.638	96.866	-4,7	
Neguan tenperatura egokia mantentzeko arazoak		88.668	110.669	113.664	88.611	180.210	237.526	189.805	199.854	150.439	178.095	18,4	101,0

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2020

Oharrak: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022an kaltetuta egon diren pertsonen kopuruaren eta 2020an eta 2008an, hurrenez hurren, egondakoen kopuruaren arteko aldaketa (%).

Gaur egun ez ditu oinarrizko gastuak estaltzen adierazleak eta bi egunik behin proteinadun jatordu bat eskuratzeari buruzko galdera alde batera utzita, gainerako kasuetan inguruabarrak inkesta egin aurreko urteko momenturen batean gertatu diren jasotzen du adierazleak.

4.b. taula
Zenbait gabetze-adierazle espezifikoren bilakaera, mantenuari/diru-sarrerei dagokienez (pobrezia-adierazleak).1986-2022
Intzidentzia %-tan.
Familia etxebizitzetan bizi direnak

Adierazleak	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Oinarrizko gastuak murrizteko beharra	28,8	7,0	6,3	9,1	8,1	16,7	12,8	16,5	11,7	13,1	12,3	-0,8	4,2
Gaur egun ez ditu oinarrizko gastuak estaltzen		3,6	6,9	5,4	3,1	5,7	4,7	5,5	5,6	4,8	3,2	-1,6	0,1
Eikagaiak eskuratzeko arazoak													
FSS adierazleak													
Elikadura-arazo larriak			2,4	2,5	3,5	4,7	4,6	3,6	2,1	1,9	1,8	-0,1	-1,7
Elikadura-arazo oso larriak			1,1	2,7	2,1	3,1	2,9	3,1	1,8	1,9	1,1	-0,8	-1,0
- Gosez egon diren etxeen unitateetan			0,8	1,3	1,0	2,1	1,2	1,7	1,2	1,3	0,7	-0,6	-0,3
Segurtasunik ezaren arazoak guztira FSS			3,5	5,2	5,7	7,7	7,5	6,7	3,9	3,7	3,0	-0,7	-2,7
EU-SILC adierazleak													
Gutxienez bi egunean behin proteinarik jateko aukerarik ez				3,4	2,3	3,6	3,1	3,4	2,3	1,8	1,6	-0,2	-0,7
Arazoak ohiko betebeharrak eta gastuak estaltzeko													
Ez-ordaintzeak edo atzerapenak (alokairuak, kredituak, hipotekak, ordainagiriak, etab.)	2,6	2,0	2,3	2,7	2,9	5,9	6,2	6,3	6,5	5,6	4,1	-1,5	1,2
Hornidura-mozketak (ura, argia, telef onoa, etab.)	2,6	0,8	1,1	1,1	1,6	2,4	1,8	2,0	1,4	0,8	0,5	-0,3	-1,1
Ondasunak enbargatzea	0,0	0,2	0,6	0,3	0,3	0,8	0,5	0,8	0,9	1,0	0,3	-0,7	0,0
Ondasunak saltzea, etxebizitza- edo eskola-aldaketa	3,4	0,6	0,6	0,5	0,3	0,8	0,6	0,9	0,7	2,1	0,2	-1,9	-0,1
Bizirautearekin lotutako beste arazo batzuk													
Bigarren eskuko jantziak erabiltzea		5,1	3,7	5,8	3,7	7,1	6,4	6,7	8,6	4,7	4,7	0,0	1,0
Bigarren eskuko jantziak erabiltzea (Bakarkakoa)										4,7	4,5	-0,2	4,5
Neguan tenperatura egokia mantentzeko arazoak		4,2	5,3	5,5	4,1	8,3	11,0	8,9	9,3	6,9	8,2	1,3	4,1

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2020

Oharrak: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022an kaltetuta egon diren pertsonen kopuruaren eta 2020an eta 2008an, hurrenez hurren, egondakoen kopuruaren arteko aldaketa (%).

Gaur egun ez ditu oinarrizko gastuak estaltzen adierazlea eta bi egunik behin proteina jardu bat eskuratzeari buruzko galdera alde batera utzita, gainerako kasuetan inguruabarrak inkesta egin aurreko urteko momenturen batean gertatu diren jasotzen du adierazleak.

5.a. taula
Zenbait gabetze-adierazle espezifikor en bilakaera, mantenuari/diru-sarrerei dagokienez (ongizate-gabeziaren eta zorpetze- arriskuaren adierazleka).1996-2022
Datu absolutuak.
Familia- etxebizitzetan bizi direnak

Adierazleak	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Arazo ekonomikoak direla-eta ezin dute oporraldirik egin (astebete behingoz)	589.745	401.184	411.281	436.551	457.864	488.082	407.679	433.277	322.003	301.772	-6,3	-30,9
Arazo ekonomikoak direla-eta ezin dute oporraldirik egin (astebete behingoz, bakarkakoa)									320.861	292.833	-8,7	
Ezin diete aurreikusi gabeko gastuei aurre egin			823.150	748.792	475.913	486.136	390.698	498.553	353.014	417.034	18,1	-44,3
Zorpetze-arriskua	33.468	22.233	27.172	30.013	46.359	36.750	51.957	48.747	69.882	39.417	-43,6	31,3

Iturria: PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022an kaltetuta egon diren pertsonen kopuruaren eta 2020an eta 2008an, hurrenez hurren, egondakoen kopuruaren arteko aldaketa (%).
 Ustekabeko gastuei aurre egiteko gaitasuna jasotzen duen datuak zenbateko jakin baten erreferentziaren eragina du 2012tik aurrera (2022an 1020€).

5.b. taula
Zenbait gabetze-adierazle espezifikor en bilakaera, mantenuari/diru-sarrerei dagokienez (ongizate-gabeziaren eta zorpetze- arriskuaren adierazleka).1996-2022
Intzidentzia %-tan.
Familia- etxebizitzetan bizi direnak

Adierazleak	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Arazo ekonomikoak direla-eta ezin dute oporraldirik egin (astebete behingoz)	27,8	19,4	19,7	20,3	21,1	22,6	19,0	20,1	14,8	13,9	-0,9	-6,4
Arazo ekonomikoak direla-eta ezin dute oporraldirik egin (astebete behingoz, bakarkakoa)									14,8	13,5	-1,3	
Ezin diete aurreikusi gabeko gastuei aurre egin			39,5	34,8	21,9	22,5	18,2	23,1	16,3	19,2	2,9	-15,6
Zorpetze-arriskua	1,6	1,1	1,3	1,4	2,1	1,7	2,4	2,3	3,2	1,8	-1,4	0,4

Iturria: PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022an kaltetuta egon diren pertsonen kopuruaren eta 2020an eta 2008an, hurrenez hurren, egondakoen kopuruaren arteko aldaketa (%).
 Ustekabeko gastuei aurre egiteko gaitasuna jasotzen duen datuak zenbateko jakin baten erreferentziaren eragina du 2012tik aurrera (2022an 1020€).

Pobreziaren eta ongizaterik ezaren adierazleei buruzko datuek aukera ematen dute hobekuntza esanguratsuak detektatzeko.

Gai horiei dagokienez adierazi beharreko aldaketa-ildo positibo nagusiak honako hauek dira:

* Pobreziarekin lotura zuzenena duten alderdiei dagokienez, gabezia-adierazleen dinamikaren hobekuntza-eremu nagusia 2016 eta 2018 artean elikadura-premien estaldurarekin lotzen zen.

Kasu horretan, 2014 eta 2016 artean beherakada nabarmena izan da, % 7,5etik % 6,7ra, azken hamabi hilabeteetan PGDI (FSS eskala) aztertutako elikadura-segurtasunik ezaren arazoren bat duten biztanleen ehunekoan. Hobekuntza-ildo hori askoz gehiago areagotu zen 2018an, adierazlea % 3,9raino murriztu baitzen, eta beherazko joerari eutsi zion 2020an, % 3,7rekin. Eta orain beste beherakada bat ikus dezakegu 2022an, % 3,0arekin.

Hobekuntza hori oso garrantzitsua da, 2000. urtean genuen elikadura-segurtasunik ezaren mailarik baxuena (% 3,5) gainditzea baita. Eta nahiko urrun geratu da 2012ko maximotik (% 7,7).

Ikus dezakegu 2022ko beherakadarik deigarriena elikadura-kasu oso larrien atalari zor zaiola, % 1,9tik % 1,1era jaitsi baita, eta kasu horretan ere 2000. urteko minimoarekin berdinduta geratu da.

2016an zegoen egoerarekin alderatuta, 2018-2020 aldiko hobekuntza-ildoak elikagai nahikoak eskuratzean izandako segurtasunik ezaren kasu larrietan zein oso larrietan ikusten da. Horrela, egoera larrien kasuan, egoera horien inpaktua 2016an % 3,6koa izatetik 2018an % 2,1ekoa eta 2020an % 1,9koa izatera jaitsi da.

Hala ere, hobekuntza ez da hain deigarria elikadura kasu larrietan, beherantz egonkortu besterik ez baitu eginen, 2020an % 1,9 izatetik 2022an % 1,8 izatera igaro baita. Atal honetan kontuan hartu beharko genuke 2020ko datua ordura arteko txikiena zela, eta, beraz, 2022an minimo berri bat izango dugu. Eta 2012ko % 4,7tik gero eta urrunago geratzea.

Maila guztietan bezala, elikadura-arazo larrietan zein oso larrietan, 2000tik daturik hoberenetan gaude.

Behatutakoarekin bat etorritik, 2000tik 2012ra arte FSSen segurtasun ezaren arazo guztiak gora egin duela esan dezakegu: 2000ko % 3,5etik 2012ko % 7,7ra igaro da, eta hortik aurrera behera egin du 2022ra arte, % 3,0ra iritsi arte, eta urte horretan daturik onenetan aurkitu gara.

Ikus daitekeenez, 2008arekin alderatuta, elikadura-arazoen adierazle orokorrek egoera hobea erakusten dute 2022an, -% 46,9ko beherakadarekin eraginpeko pertsonen bolumenean, FSS adierazleari dagokionez (-% 28,5, proteina-janaririk ezaren Eurostat adierazleari dagokionez). Gosearen gertuko egoeren bizipenari lotutako pertzepzioak erakusten du atal guztietan pertsonen kopurua jaitsi egin dela 2008tik 2022ra.

* 2016-2022 aldian, pobrezia-mota muturrekoenekin lotura zuzenena duten adierazle orokorren hobekuntza-ildoak hornidura-etetei dagokienez ere ikusten da (ura, argia, telefonoa, etab.). Kasu horretan, eraginpeko pertsonen proportzioa 2016ko % 2tik 2018ko % 1,4ra, 2020ko % 0,8ra eta 2022ko % 0,5era jaitsi da.

2016 eta 2020 artean hornidura-etenduren intzidentzian ikusitako hobekuntza-erritmoa 2020 eta 2022 artean luzatu da, eta, horri esker, % 0,5eko 2022ko erregistroak 1996an ikusitako gutxieneko mailan kokatu da (% 0,8). Adierazlea 2008ko % 1,6aren azpitik geratu da argi eta garbi, urte horretan baino % 66,6 pertsona gutxiago baitaude egoera horretan.

- * Bereziki esanguratsua da egiaztatzea 2016-2018 aldian elikadurari edo hornidura-etetei buruzko adierazleen bilakaeran ikusitako hobekuntza-ildoak diru-sarreren pobreziaekin lotutako adierazle espezifiko ia guztietara hedatu zela 2018 eta 2020 artean. Eta 2020-2022 aldian denetara zabaltzen da, etxebizitzaren tenperaturari eustera izan ezik. Horrela, nabarmen murrizten da ez-ordaintzeek edo atzerapenek ordainketan duten eragina, bigarren eskuko jantziak jotzeko beharra edo azken neguan izandako hotz-esperientzia. 2020-2022 aldiko bilakaera are mesedegarriagoa da; izan ere, 2018-2020 aldian gertatu zen aldaketa berresten du, hau da, 2018ra arte adierazle horietan ikusten zen okertze-dinamika ia jarraituarekiko haustura izan zen.
- Ez ordaintzeek edo atzerapenek alokairuen, kredituen, hipoteken edo ordainagiriaren ordainketan duten eraginari dagokionez, eraginpeko pertsonen proportzioak gora egiten jarraitzen zuten etengabe, nahiz eta arin, 2012ko % 5,9tik 2018ko % 6,5era. 2020an, ordea, proportzioa % 5,6ra jaitsi zen, intzidentziarik txikiena 2012tik eta 2022an % 4,1era jaitsiz..

Hobekuntza garrantzitsu hori gorabehera, 2022ko ez-ordaintzeen edo atzerapenen maila 1986-2008 aldikoa (% 2-3) baino handiagoa da oraindik. 2022an eraginpeko pertsonen kopurua 2008koa baino % 39,7 handiagoa da oraindik, urte horretan adierazlea % 2,9ra iritsi baitzen.

Aitzitik, azken neguan hotza igaro duten pertsonen datuei erreparatzen badiegu, ezin dugu esan hobera egin duenik. 2018ra arte, datuen bilakaera, oro har, kontrakoa izan zen neguan hotza jasaten zuten pertsonen proportzioari dagokionez, etxebizitzaren tenperatura egokiaz gozatzea lortu gabe; proportzio horrek, hain zuzen, gorakada moderatua izan zuen 2016 eta 2018 artean. Ildo horretan, 2008ra arte inoiz % 5,5eko maila gainditu gabe, adierazleak goranzko joera argi a erakutsi zuen krisialdian: 2008an % 4,1 zen, 2012an % 8,3 eta 2014an % 11. Eragindako pertsonen proportzioa % 8,9ra jaitsi zen 2016an, 2,1 puntuko beherakada esanguratsuekin, baina berriz ere gora egin zuen 2018an, % 9,3ra arte, 2016ko eta 2012ko mailak gaindituta. 2020an berriro ekin zion beheranzko joerari, % 6,9rekin, baina jaitsiera hori % 8,2ra igo zen 2022an, 2012aren antzeko mailetan jarritz eta 2008ko % 4,1a urrun utziz. 2008koa baino % 101,0 gorago gaude.

- Pobrezia buruzko dimentsioan, 2016 eta 2018 artean beherakada deigarriena izan zuen adierazlea etxe barruko jantzi edo oinetako berrien berritzeari eragiten ziona izan zen. 2018an, biztanleriaren % 8,6 azken hamabi hilabeteetan arrazoi ekonomikoengatik bigarren eskuko jantziez hornitu zirela adierazten zuten etxeetan bizi zen. Zifrak eutsi egin zion 2014ko % 6,4arekiko igoerari (% 6,7), eta

¹ 2018ko igoera handian, nolana ere, eragina izan zezakeen galderaren formulazioan izandako aldaketak, 2014tik aurrera INEK erabilitako formula orokorrago aplikatuta. Aztertutako gabezia etxean tenperatura egokia mantentzeko zailtasunekin lotzen du. PGDI inkestan erabili ohi den galdera ordeztu du; galdera horrek zuzenean lotzen zuen arazoa neguko hilabeteetan hotza hautematearekin.

areagotu egin zuen, 2012an ikusitako % 7,1eko maximoa gainditzearaino. 2020an, ordea, intzidentzia nabarmen jaitsi zen, % 4,7raino, eta proportzio horrek 2000. eta 2008. urteetako % 3,7 baino ez zuen gainditzen. Hala eta guztiz ere, 2020an arazo horrek eragindako biztanleriaren bolumena 2008an zegoena baino % 28 handiagoa zen oraindik. 2022an, % 4,7 mantendu da etxean, eta % 4,5era jaitsi da banaka.

- * Ondasunak bahitzeari buruzko atalean, haustura argia dago azken urteetan ikusi den ondasun-bahituren goranzko joerarekin. 2014an intzidentzia % 0,5ekoa izan zen, baina pixkanaka aurrera egin du, 2020an % 1era iritsi arte, eta 2022an % 0,3ra jaitsi da, 2004-2008 aldiko zifretara iritsi arte. Problematika horretan inplikaturako pertsonen bolumen absolutuari dagokionez, 2022ko datuak, 2008koak, % 1,5eko beherakada izan du, are okerragoa 2020ko datuekin erkatzen badugu, % 66,0ko jaitsiera izan da, 2020an eragindako 20.640 pertsonatik 2022an 7.026ra jaitsiz..
- * Jabetzak saltzea edo etxebizitza edo ikastetxea aldatzea ere kontuan hartu beharreko datua da; izan ere, 2018 eta 2020 artean, arazo ekonomikoei aurre egiteko ezohiko neurri horietara jotzeko beharra areagotu egin zen bat-batean. Kasu horretan, % 0,9tik % 0,7ra jaitsi da 2016 eta 2018 artean. Hala ere, zifra % 2,1era igo zen 2020an, eta intzidentzia hori 1986ko % 3,4tik behera baino ez zen geratzen. Baina 2022an hori aldatu egin da, % 0,2ra pasatuz eta 1986tik gutxieneko maila lortuz. Aldaketa kuantitatiboki oso garrantzitsua da; izan ere, 2020an 45.764 pertsonari eragin zien arazo horrek, eta 2022an 4.838 pertsonari eragin die.

Aztertutako adierazle espezifikoak batera hartuta, oro har, ikusten da koherentea dela diru-sarreraren txikien/pobrezia erlatiboaren arriskuaren AROPE adierazlearen beheranzko ildoarekin.

- * Garrantzitsua da aipatzea beren oinarrizko gastuak estaltzen ez zituztela adierazi zuten etxekoen unitateetako pertsonen proportzioak hobera egin zuela 2020an, eta 2022an askoz ere jaitsiera handiagoa izan zuela. Izan ere, ehuneko 1,6 puntu jaitsi da, eta % 3,2an geratu da 2008tik gutxi gorabehera ikusten ez zen kopurua, % 3,1ekin. Kopuru hori asko aldatu da igotzei eta jaitsierei dagokienez, baina minimoa 2008an zegoen, % 3,1ekin, eta maximoa 2000. urtean, % 6,9rekin. Beraz, 2018. urteaz geroztik izandako beherakadarekin, minimotik oso hurbil kokatu gara berriro..
- Era berean, kontuan hartu behar dugu oinarrizko gastuak murrizteko beharra ere aldatuz joan dela hazkunderetan eta jaitsieretan, 2022an, ehuneko 0.8 puntu jaitsiz, 2020an ehuneko 1,4 puntuko igoera izan ondoren. 2022an % 12,3an geratu zen, eta horrek esan nahi du 267.442 pertsonari eragiten diela. 2020an gora egin zuen, baina kontuan hartu behar dugu jaitsi egin zela gaur egun oinarrizko gastuak ez estaltzearen atala; beraz, nahiko logikoa da pentsatzea gastu horiek estaltzen ez dituzten pertsonak, estaltzen dituzten unean, batzuk murrizten dituztela, baina 2022an bi adierazleek egin dutela behera. Eta bi atal horien batura 387.747 pertsonakoa zen 2020an, eta 337.522 pertsonakoa 2022an; horrek esan nahi du guztira % 12,95 murriztu dela.
- Nolanahi ere, pobreziarekin lotzen diren gabezia-adierazle espezifiko gehienek bilakaera positiboa bere testuinguruan kokatu behar da, 2020an berriro ere krisi sozial eta ekonomikoaren berragerpenak markatuta, kasu honetan COVID-19 pandemiaren testuinguruan, 2022an zegoena baino testuinguru

kaskarragoan. Hori oinarrizko gastuak estaltzeko arazoek eragindako pertsonen beherakadan islatzen da.

* Biziraupenarekin lotutako beste arazo batzuei dagokienez, ikus dezakegu hobekuntza ez dela aurrekoetan bezain nabarmena izan, baina egia da 2020an beherakada oso nabarmena izan zela, eta horrek, oro har, bere horretan jarraitzeko joera izan duela. Bigarren eskuko jantzieta jotzeari erreparatzen badiogu, 2018-2020 aldian beherakada handia izan zuen, % 8,6tik % 4,7ra igaro baitzen. Hori ez da gertatu 2022an, baina jaitsiera horri eutsi zaio: % 4,7 etxean, eta % 4,5era jaitsi da maila indibidualean. Aitzitik, neguko hotzari erreparatzen badiogu, ikus dezakegu taulako atal bakarria dela 2020arekin alderatuta okerrera egin duena, % 6,9tik % 8,2ra igaro baita, eta 2008arekin alderatuz gero bikoiztu egin da, 2008an minimoan egon baitzen, % 4,1ekin.

* 2000-2014 aldian, arazo ekonomikoengatik (5.a eta 5.b taulak) astebeteko oporrak hartzeko aukerarik ez zuten pertsonen proportzioa pixkanaka hazten ari zen, % 19,4tik % 22,6ra. Hala ere, narriadura hori mugatua zen, 2016ko zifra % 19,0ra jaitsi baitzen, eta 2018an berriz ere % 20,1era igo zen. Baina 2020an beherakada handia izan zuen, % 14,8ra iritsiz, eta bere garaian minimo historiko hori indartu egin zen 2022an, minimo hori gainditu eta % 13,9ra iritsiz. Oporraldiak gainditu egiten du, eta % 13,5ekoa da. Edo, bestela esanda, 292.833 pertsona ezin dira astebetetz etxetik kanpo egon, arazo ekonomikoengatik.

Datuek, ordea, ez dute ustekabeko gastuei aurre egiteko gaitasuna hobetzen, 2020-2022an % 16,3tik % 19,2ra igaro baita, baina egia da 2004ko % 39,5etik oso urrun dagoela. 2004. urteaz geroztik aldaketa asko izan dira hazkunderi eta beherakadei dagokienez, baina 2016tik 2022ra kopuruak hurbildu egin dira, 2020ko minimotik (% 16,3) 2018ko maximora (% 23,1) aldatuz. Datu horiek baieztatzen digute, pobrezia-mailak jaisten ari diren arren, oraindik ez dagoela gutxieneko aurrezki-oinarririk oinarrizko larrialdiren bat gertatuz gero erabili ahal izateko. Egoera hori oso lotuta dago ongizaterik ezeko modu zabalekin, pobrezian bizitzearekin nahitaez lotzen ez direnekin.

* Gaur egun automobilaren etorkizunari buruz dagoen ziurgabetasunak eta gasolinazko edo diezelezko autotik auto elektrikorako trantsizioak asko baldintzatzen duten arren, 9.b taulak erakusten du adierazleen hobekuntza ez dagoela hamar urte baino gutxiagoko antzinatasuna duen automobilik ez duten etxeetan bizi diren pertsonen proportzioan, epe ertain edo luzera aurrezteko gaitasunarekin lotutako kontsumo-adierazlea baita. Adierazle horretan 2008 eta 2016 artean ikusitako narriadura deigarria izan zen, gabezia-proportzioa % 38,7tik % 54,2ra igo baitzen, eta igoera hori 2018ko % 57,5eko maximoraino luzatu zen. 2020an, proportzioa % 53,5era jaisten zen, baina, hala ere, 2022an berriz ere gora egiten ari da, % 58,1era iritsiz. Nolanahi ere, datu horrek lotura handiagoa du automobil berrien ziurgabetasunarekin eta aurrezteko gaitasunarekin.

* Txosteneko 9.e taulak, halaber, agerian uzten du biztanleria bizkortu egin dela Interneteko konexiorako sarbidearen erritmoa. 2016an % 18,7 ziren Interneterako sarbiderik gabeko etxeen unitateetan zeudenak (edozein arrazoirengatik), baina proportzioa % 14,2ra jaisten zen 2018an (ehuneko -4,5 puntuko jaitsiera), % 8,0ra 2020an (ehuneko -6,2 puntuko jaitsiera) eta % 7,4ra 2022an (ehuneko 0,6 puntuko jaitsiera). Hala ere, kontuan hartu behar dugu arrazoi ekonomikoengatik Interneteko konexiorik ez duen atala ehuneko 3,9 puntu igo dela, eta horrek pentsarazten digu gero eta jende

gehiagok duela konexioa, eta konexiorik ez dutenak gero eta gehiago direla arazo ekonomiko batengatik..

- * Aldiz, pobrezia-ekin guztiz lotutako datuetan, zorpetzean adibidez, beherakada ikusten dugu berriz ere. 2020-2022 aldirian, zorpetze-arriskua % 3,2tik % 1,8ra jaitsi da, eta kopuru hori ez da gutxienean kopuru bat 2000ko % 1,1 izan balitz bezala, baina oso urrun geratzen da 2020an gure maximoa. Gainera, kontuan izan behar genuke maileguak eskatzeko modua ez zela berdina 2000. urtean eta gaur egun, eta, beraz, agian % 1,8 hori lehen begiratuan dirudiena baino datu hobea dela. Nahiz eta dagoen arrisku bat izan, kontuan izan behar dugu gastu handiegia dagoela diru-sarrerekin alderatuta, eskatutako gastuei aurre egiteko aurrezki-oinarririk ez dagoen baldintzetan.

1.1.3. Atalasearekiko distantziaren PGDI adierazleak

PGDI metodoaren kasuan, atal honetan pobrezia-ekin eta ongizaterik ezaren arrisku-tasei buruzko adierazleei lotutako informazioa osatzen duten indizeak ematen dira. Berezi, eskura dauden baliabideen eta ezarritako pobrezia-ekin eta ongizaterik ezeko atalasearen arteko distantzia neurtzen dutenak hartzen dira kontuan (Sen indizea), bai eta indize konplexuenak ere, FGTe bezala, erreferentzia-atalasearekiko distantzia zein arriskuan dauden kolektiboaren arteko barne-desberdintasuna neurtzen dutenak. Berezi interesgarria da FGT (2) indizea, pobrezia-ekin eta ongizaterik ezeko arrisku-egoeran dauden pertsonen biztanleria osoan izango luketen eragina zenbatestea aukera ematen duena, baldin eta gaur egun diru-sarrera errealean eta premien artean dagoen desoreka guztia diru-sarrera nuluak dituzten pertsona baliokideen terminoetan kalkulatu balitz.

6. taulan ikus daitekeenez, Sen indizeari dagokionez, pobrezia-arriskuan dauden biztanleen diru-sarrera erabilgarriek % 23,2ko aldea erakusten dute 2022an pobrezia-atalasearekiko. Beraz, arrisku-egoeran dauden etxeko unitateek pobrezia-arriskua gaitzeko behar diren % 76,8 osatzen duten diru-sarrerak dituzte. Ongizate-atalaseari dagokionez, ongizaterik ezeko arrisku-egoeran dauden baina pobreak ez diren etxeko unitateei eragiten dien desfasea % 26,9koa da.

6. taula

Mantenu-pobreziaren inpaktuarekin lotutako estatistika-indizeak (mantenua). PGDI metodoa. 1986-2022
Pobrezia-tasa, Sen indizea, FGT (2) indizea, eta pobrezia-atalasearekiko baliabiderik gabeko lagun baliokideak

Urtea	Pobrezia-tasa	Sen indizearen atalasearekiko distantzia	FGT (2) HI indizea	Baliabiderik gabeko lagun baliokideak	Etxekoen unitateen oinarria
1986	11,7	23,7	2,77	59.015	594.550
1996	13,3	22,0	2,93	62.207	674.954
2000	7,9	22,5	1,77	36.674	688.227
2004	5,6	21,1	1,18	24.541	742.753
2008	5,7	13,7	0,78	16.741	797.372
2012	7,3	22,6	1,64	35.575	856.588
2014	8,2	26,6	2,18	47.009	876.999
2016	7,1	25,0	1,76	37.719	876.683
2018	8,0	25,1	2,00	43.201	923.480
2020	8,0	23,5	1,89	40.942	908.166
2022	7,3	23,2	1,69	36.687	938.251

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

6. taulak adierazten du, bestalde, FGT (2) indizeak metatutako pobrezia absolutuaren % 1,69 biltzen duela 2022an (erabateko pobrezia-egoeran dauden pertsonen dagokionez, 0 baliabide-mailarekin). Erreferentziarako proportzioa % 6koa da erabateko ongizaterik ezeko egoera baliokideen inpaktuari dagokionez.

2020arekin alderatuta, 2022ko zifrek hobekuntza nabarmena islatzen dute oro har, baina gogoratu behar da 2018koak nabarmen okertu zirela 2016koaren aldean; izan ere, urte horretan, 2008az geroztik lehen aldiz, urte hartatik ikusten zen FGT (2) indizearen goranzko joera nabarmen aldatu zela.

Ilido horretan, pobreziari dagokionez, indizeak nabarmen egin zuen gora 2008-2014 aldian, 2008ko % 0,78tik 2014ko % 2,18ra bitarteko etengabeko hazkundearekin. Aldi baterako % 1,76ra jaitsi zen 2016an, 2018an berriro % 2,00ra igo aurretik.

Testuinguru horretan, 2018ko % 2,00tik 2020ko % 1,89ra jaisteak eta 2022ko % 1,69ko jaitsiera berriak adierazlearen beheranzko joera indartzea esan nahi du, 2008ko mailara iritsi gabe (% 0,78). Ilido horretan, 2022ko indizea, zalantzarik gabe, 2020ko % 1,89aren, 2018ko % 2,00aren, 2014ko % 2,18aren eta 1986ko eta 1996ko % 2,77 eta % 2,93ko mailen azpitik dago. Hala ere, 2004ko eta 2008ko zifren gainetik dago (% 1,18 eta % 0,78), eta haiengandik askoz gertuago mantentzen da.

PGDI pobreziaren arrisku-tasa 2018an eta 2020an % 8,0an mantendu ondoren, 2020-2022an % 7,3ra jaitsi da 2012an bezala, eta 2016ko % 7,1 baino pixka bat handiagoa da. Hobekuntza hori pobrezia-atalasera dagoen Sen indizearen jaitsieraren ondoan begiratu behar dugu. 2014tik % 25eko edo hortik gorako mailetan mantendu ondoren (% 26,6 2014an, % 25,1 2016an eta % 25 2018an), Senen indizea % 23,5era jaitsi da 2020an, eta jaitsiera hori 2022an indartu da % 23,2rekin. 1986ko % 23,7arekin batera, zifra hori 2014tik 2018ra bitarteko % 25 inguruko edo hortik gorako zifren eta 1996tik 2012ra bitartean oro har ikusi

ziren % 21,1 eta % 22,6 bitarteko zifren artean kokatzen da. 2008ko % 13,7a, testuinguru horretan, adierazle honen bilakaeran egoeraren arabera salbuespen argia da.

7. taula
Mantenu-alarreko ongizaterik ezeko egoeren inpaktuarekin lotutako estatistika-indizeak. PGDI metodoa. 1986-2022
 Ongizate-gabeziaren tasa, Sen indizea, FGT (2) indizea, eta pobrezia-atalasearekiko baliabiderik gabeko lagun baliokideak

Urtea	Ongizate-gabeziaren tasa	Sen indizearen atalasearekiko distantzia	FGT (2) HI indizea	Baliabiderik gabeko lagun baliokideak	Etzekoen unitateen oinarria
1986	59,3	31,9	18,92	402.759	594.550
1996	36,3	28,8	10,46	221.981	674.954
2000	24,7	27,0	6,69	138.557	688.227
2004	21,9	25,6	5,60	116.650	742.753
2008	16,4	20,0	3,28	70.663	797.372
2012	19,9	24,7	4,92	106.894	856.588
2014	21,9	27,6	6,06	130.740	876.999
2016	18,4	27,0	4,97	106.579	876.683
2018	22,4	27,5	6,17	133.276	923.480
2020	19,6	28,8	5,63	122.194	908.166
2022	22,3	26,9	6,00	130.053	938.251

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Ongizaterik ezeko egoeren multzoari dagokionez, 7. taulan jasotako datuekin, FGT (2) indizea etengabe igo zen 2008ko % 3,28tik 2014ko % 6,06ra, eta 2016an % 4,97ra jaitsi zen. 2018an, ordea, goranzko joera handia izan zen berriro, adierazlea % 6,17koa izan baitzen. Pobrezia dimentsioan gertatzen bezala, FGT (2) indizea % 5,63 jaitsi zen 2020an. Aitzitik, 2022an gora egin du berriro, eta 2014ko % 6,06aren antzeko % 6ra iritsi da.

Ongizaterik ezari buruzko dimentsioan, 2022ko % 6,00 berriz ere 1986ko (% 18,92), 1996ko (% 10,46) eta 2018ko (% 6,17) erregistroen azpitik geratzen da, nahiz eta kasu honetan posizio konparatiboki positiboena 2020ra zabaltzen den, 2022ko erregistroa ere gainditzen duen % 5,63arekin.

Kasu horretan, FGT (2) indizearen 2020tik 2022ra bitarteko igoera ongizaterik ezeko PGDI arrisku-tasarekin lotzen da eskusiboki, biurteko horretan % 19,6tik % 22,3ra igo baita. Ildo horretan, eta 2020arekin alderatuta, Sen-en indizeak, kasu honetan eskuragarri dauden diru-sarreraren eta ongizaterik ezaren atalasearen arteko distantzia neurtzen duenak, behera egin du 2022an, % 26,9ra arte. Horrenbestez, hautsi egin da 2016ko % 27,0 eta 2020ko % 28,8 arteko igoera-ildoak.

1.2. Pobrezia eta prekaritatea metatzearen dimentsioan (ondarea eta epe luzeko bizi-baldintzak)

Metatze-pobreziako eta -prekarietateko egoerak lotuta daude epe ertain eta luzerako bizi-baldintza onargarriak finkatzeko eta gutxieneko erreserba-ondare bat izateko gaitasunik ezarekin, aparteko gastu-premiei aurre egiteko edo diru-sarreraren absentsia koiunturala ordeztzeko. Etxebizitzaren instalazioetan eta ekipamenduan dauden gabeziak, erabilgarri dagoen erreserba-ondarearen nahikotasuna eta ohiko beste ondasun edo zerbitzuetarako sarbidea (norberaren ibilgailua, oporretarako sarbidea, etab.) kontuan hartuta, PGDIk lau posizio ezartzen ditu pobreziaren eskalan, ongizateko, gutxieneko ongizateko eta erabateko ongizateko beste absentsia batzuetan.

PGDI metodoa da pobreziaren dimentsio horretan emaitzak eskaintzen dituen bakarra. Eurostaten hurbilketak ez du dimentsio hori modu sintetikoan hartzen, gabeziaren adierazle espezifiko batzuen bidez baizik. Beraz, metatze-dimentsioko pobreziaren eta prekaritatearen PGDI adierazleak baino ez dira ematen txostenean.

1.2.1. Metatze-pobreziaren PGDI adierazleak

2014an, aldaketa garrantzitsu bat metatze-pobreziaren adierazlean atzemandako goranzko joerarekin lotuta geratu zen. 8. taulan ikus daitekeenez, pobrezia-mota horren intzidentzia % 1,4tik % 2ra igo zen 2012 eta 2014 artean, krisi-urteetako lehen igoera islatuz. Adierazleak % 3,6tik % 4,2ra bitarte aldatu zen 1996-2004 aldian, eta orduetik aurrera beheranzko joerari eutsi zion, 2008ko % 1,5ean eta 2012ko gutxieneko % 1,4an islatuz.

2014-2016 biurtekoan, pobreziaren adierazle horrek beheranzko joera berreskuratu zuen, 2018an % 2tik % 1,6ra jaitsi baitzen, eta urte horretan adierazlea % 0,9an zegoen. Joera hori sendotu egin zen 2020an, metatze-pobreziaren tasa % 0,3ra jaitsi baitzen. Eta 2022an jaitsiera hori mantendu eginda, % 0,2ra iritsiz.

8. taula
Pobreziaren eta ongizate-gabeziaren arriskuari buruzko PGDI adierazleak metatzeari dagokionez (2012ko hurbilketa). 1996-2022
Familia-etxebizitzetan bizi direnak
(Datu absolutuak)

Egoera	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Pobrezia	76.127	87.542	74.759	32.838	31.094	43.083	34.158	19.479	7.506	3.977	-47,0	-87,9
Ongizate gabeziaren beste era bat	459.791	268.400	330.546	367.811	349.353	388.535	330.175	416.116	294.597	214.786	-27,1	-41,6
Ongizate-gabezia	535.918	355.942	405.306	400.649	380.447	431.618	364.332	435.595	302.102	218.763	-27,6	-45,4
Ongizate minimoa	1.079.596	1.024.809	1.072.864	1.014.549	920.132	833.964	862.597	765.328	706.090	716.930	1,5	-29,3
Erabateko ongizatea	506.063	689.649	606.012	736.587	870.676	892.547	915.610	958.065	1.161.285	1.233.297	6,2	67,4
Guztira	2.121.577	2.070.400	2.084.181	2.151.785	2.171.254	2.158.129	2.142.539	2.158.988	2.169.477	2.168.991	0,0	0,8

(Intzidentzia %-tan)

Egoera	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Pobrezia	3,6	4,2	3,6	1,5	1,4	2,0	1,6	0,9	0,3	0,2	-0,7	-1,3
Ongizate gabeziaren beste era bat	21,7	13,0	15,9	17,1	16,1	18,0	15,4	19,3	13,6	9,9	-9,4	-7,2
Ongizate-gabezia	25,3	17,2	19,4	18,6	17,5	20,0	17,0	20,2	13,9	10,1	-10,1	-8,5
Ongizate minimoa	50,9	49,5	51,5	47,1	42,4	38,6	40,3	35,4	32,5	33,1	-2,3	-14,0
Erabateko ongizatea	23,9	33,3	29,1	34,2	40,1	41,4	42,7	44,4	53,5	56,9	12,5	22,7
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		

Iturria: PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Datu absolutuen atalean, bilakaeraren adierazleak haxe erakusten du: 2022an kaltetuta egon diren pertsonen kopuruaren eta 2020an eta 2008an, hurrenez hurren, egondakoen kopuruaren arteko aldaketa (%).
Intzidentziaren atalean(%-tan), bilakaeraren adierazleak haxe erakusten du: 2022 eta 2020 edo 2008 urteen artean kaltetuta egon diren pertsonen aldakuntza absolutua (%).

Horrela, 2016-2022 aldian sendotu egin da pobrezia dimentsio bati eusteko lerroa, fenomenoaren muturreko formekin lotu izan dena ².

2022an, pobrezia-adierazlearen ildo positiboa metatze-dimentsioko beste prekaritate-mota batzuetara hedatu zen. Oro har, metatze-dimentsioan ongizaterik ezaren moduek (pobreziakoak barne) biztanleriaren % 10,1 hartzen dute eraginpean 2022an, -10,1 puntu gutxiago 2018ko % 20,2 baino. Horrela, adierazle honetan epe luzera ikusten den beherakadaren joerari heltzen zaio berriro, nahiz eta tarteko aldietan gorakada aldi desberdinetan egon.

Lehenengo beherakada esanguratsua 1996ko % 25,3tik 2000ko % 17,2ra bitartekoa izan zen, eta ondoren, 2004ko % 19,4ra igo zen. Ondorengo bigarren fasea luzeagoa da, eta 2012ra arte luzatu da, urte hartan % 17,5 izan baitzen; ondoren, 2014an, gorakada izan du, % 20,0raino. Geroko bilakaera aldrebesagoa da: 2014ko % 20tik 2016ko % 17ra jaitsi da berriz ere. Ondoren, igoera berria dator, % 20,2ra 2018an, 1996tik orduan izan den proportziorik handiena. 2018-2022 aldiko beherakada, beraz, ez da hobekuntza hutsa, baizik eta oso murrizketa nabarmena erakusten du, 1996-2000 urtekoaren ondoren garrantzitsuena (ehuneko -10,1 puntu) (ehuneko -8,1 puntu).

Epe luzerako bilakaera hori metatze-dimentsioan erabateko ongizatean kokatzen den euskal biztanleriaren proportzioaren hazkunde progresiboarekin paraleloa da, ondare-mailari edo epe ertain eta luzeko bizi-baldintzei lotutako inolakogabeziarik gabe. 1996ko % 23,9tik soilik abiatuta, proportzio hori % 33,3ra igo da 2000. urtean, eta ordutik 2004an ikusitako jaitsiera bakarraren ondoren (% 29,1), 2008an % 34,2ra eta 2012an % 40,1era iritsi da. Aurrerapen apalago baina jarraituagoaren ondoren, 2018ko % 44,4raino, 2018-2020 aldiko gorakadaren ondorioz, lehen aldiz gainditu zen egoera horretan zegoen biztanleriaren % 50eko atalasea (% 53,5). Eta egoera hori sendotzen ari da 2022an, % 56,9rekin, eta gero eta gehiago bereizten da % 50etik.

2014. urtera arte, prozesu horren ondorioetako bat izan zen bitarteko taldeak nabarmen egin zuela behera, eta gutxieneko ongizate onargarria baina ez osoa izatea izan zela haren ezaugarria. Talde hori biztanleriaren % 51,5 biltzera iritsi zen 2004an, baina etengabe murriztu zen gerora, 2014an % 38,6 izan arte, 1996tik izandako mailarik txikiena. 2014 eta 2016 artean ongizaterik ezeko arazoek behera egin zuten, proportzioa % 40,3ra igo zen gutxieneko ongizatean, baina 2018an ehunekoak berriro ere beheranzko joerari ekin zion, % 35,4arekin, 2020ko % 32,5arekin sendotuta. 2022an, gutxieneko ongizate-tarteak ehuneko 0,6 puntu egin du gora, eta gutxieneko ongizatearen eta erabateko ongizatearen arteko igoerari erreparatzen badiogu, hazkundera ehuneko 4,0 puntukoa izan da.

² Gizartean ikusitako aldaketek, bereziki bizimoduen informatizazioaren eta digitalizazioaren testuinguruan, metatze-pobrezia PGDI adierazlea eguneratzea ekarri behar dute etorkizunean. Hala eta guztiz ere, etxeko unitateek Internetarako duten sarbidea bezalako adierazleen bilakaerak agerian uzten duenez, metatze-dimentsioan (bizi-baldintzak eta erreserba-ondarea) pobrezia edo ongizaterik ezari buruz txostenean adierazten diren joerak berretsi egiten dira adierazle mota horren azken aldiko bilakaerarekin.

Pobrezia eta ongizaterik eza gutxieneko kopuruetara iristen ari direla ikus dezakegu, eta hiru kasuetako batean ere ez zela hain datu onuragarririk lortu. Aitzitik, erabateko ongizatea gailurrera iristen da. 2022ko datuen multzoak erakusten diguegoerarik onena dela 1996tik erregistratuta ditugundatu guztien artean.

1.2.2. Gabeziaren adierazle espezifikoak (metaketa)

Gabezia-adierazle espezifikoek azterketak, ondareari eta bizi-baldintzei dagozkien alderdietan, informazio osagarria ematen du. Dagokion informazioa 9.a eta 9.e bitarteko tauletan agertzen da.

Nabarmendu beharreko alderdi bat da aurrezkerik gabeko etxeetan 2020ko beherakadaren ondoren izandako igoera, nahiz eta 1986tik gainerako urteetako ehunekoen azpitik egon, 2020tik izan ezik. Izan ere, datu horiek asko aldatu dira, betiere 2020ko % 19,2tik 1986ko % 42,7ra (baxuena). 2000ko % 29,8tik 2004ko % 33,8ra igotzean izan ezik, 1996ko % 42,7tik 2016ko % 21,6ra adierazlea pixkanaka jaitsi egin zela ikusi zen, nahiz eta urte hartan geldialdirako joera izan, 2014ko % 21,8arekin alderatuta. 2018an, ordea, gorakada nabarmena izan zen, urte horretan % 33,3 izan baitziren aurrezkerik gabeko etxeen unitateetan zeudenak, 2004ko % 33,8tik oso hurbil, eta 1996ko % 42,7a baino nabarmen txikiagoa soilik. Hala ere, 2020an indar handiz berreskuratu zen euskal biztanleriaren aurrezteko gaitasuna, aurrezpenik gabeko etxeetan bizi direnen % 19,2rekin. Beraz, 2022ko % 20,2a, 2020an baino datu okerragoa bada ere, nolabaiteko egonkortasuna da EAEko etxeen unitateetan aurrezteak, 2020ko minimotik nahiko hurbil dagoen datua baita.

Joera antzekoa da urtean zehar egindako gastuari aurre egiteko nahikoa aurrezki ez duten etxeen unitateen proportzioari dagokionez. 2000tik 2004ra bitarteko gorakadaren salbuespenarekin (% 57,6tik % 63,1era), proportzio hori etengabe jaitsi zen 1996ko % 68,4tik 2008ko % 57,8ra eta 2012ko % 47,3ra. Ordutik aurrera, adierazlea % 47,3 eta % 48,4 arteko mailetan egonkortu zen 2012-2018 aldian. Proportzioa nabarmen jaitsi da berriro 2020an, urte horretan % 39,5eko minimoa lortu baita, eta 2022an % 43,6ra igo da, baina datu guztien azpitik mantendu da, 2020koa izan ezik, azken hori baita txikiena.

Ondarean 2008ko datuetara itzuli gara. Izan ere, 2008an ondarea 251.088 milioikoa zen, handiena aurreko datu guztien artean, 1986tik aurrerako hazkunde progresibotik baitzectorren, 65.140 milioirekin, eta hortik aurrera pixkanaka jaisten ari da 2018ra arte, 218.991 milioirekin. Joera hori eten egin da 2020an, 286.971 milioira igoz, eta 2022an 274.939 milioira jaitsiz.

9.a. taula
Zenbait gabetze-adierazle espezifikoren bilakaera metatzeari dagokienez (ondorea eta bizi-baldintzak)
Ondare-baliabideak eskuratzea. 1996-2022
Ondare-baliabideen (milioi €-tan) eta guztizko per capita ondarearen (€-tan) balio estimatua

Ondare-baliabidea	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Lehenengo etxebizitza	51.615	84.317	142.308	205.520	176.229	170.304	159.968	153.746	184.462	178.951	-3,0	-12,9
Aurrezkiak	5.079	7.853	8.056	11.826	20.042	24.536	29.449	23.654	53.719	42.418	-21,0	258,7
Beste ondare batzuk	8.447	17.394	18.642	33.742	35.068	33.304	33.865	41.590	48.790	53.570	9,8	58,8
Guztizko ondarea	65.140	109.564	169.006	251.088	231.339	228.144	223.282	218.991	286.971	274.939	-4,2	9,5
Guztizko ondarea, per capita	30.704	52.919	81.090	116.688	106.546	105.714	104.214	101.432	132.277	126.759	-4,2	8,6

Iturria: PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022an kaltetuta egon diren pertsonen kopuruaren eta 2020an eta 2008an, hurrenez hurren,

egondakoen kopuruaren arteko aldaketa (%).

Per capita guztizko ondareari buruzko datuak per capita hurbilketa batean oinarritzen dira, berdintasun-faktoreak alde batera utzita.

9.b. taula
Zenbait gabetze-adierazle espezifikoren bilakaera metatzeari dagokienez (ondorea eta bizi-baldintzak)
Ondare-baliabideak eskuratzea. 1986-2022.
Intzidentzia %-tan.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak

Adierazleak	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Guztiz ordaindu gabeko ondasuna, alokairua eta antzekoak	31,2	23,5	26,7	34,0	41,7	45,8	47,6	44,6	44,7	45,0	47,2	2,2	5,5
Aurrezkirik eza	.	42,7	29,8	33,8	28,5	23,5	21,8	21,6	33,3	19,2	20,2	1,0	-8,3
Urtebeteko gastuari aurre egiteko nahikoa aurrezkirik eza	.	68,4	57,6	63,1	57,8	47,3	48,1	47,6	48,4	39,5	43,6	4,1	-14,2
Hamar urte baino gutxiagoko ibilgailurik ez	51,9	37,2	39,3	38,8	38,7	49,0	50,6	54,2	57,5	53,5	58,1	4,6	19,4
Bestelako ondare-ondasunik ez (etxebizitza edo aurrezkiak ez direnak)	.	78,6	71,7	77,5	73,4	70,6	68,9	71,4	72,4	66,9	69,0	2,1	-4,4
Gutxieneguz astebeteko oporraldirik ez	.	47,7	39,4	38,8	37,0	36,4	41,6	38,3	36,6	31,8	36,0	4,2	-1,0
Gutxieneguz astebeteko oporraldirik ez (arrazoi ekonomikoengatik)	.	27,8	19,4	19,7	20,3	21,1	22,6	19,0	20,1	14,8	13,9	-0,9	-6,4
Per capita ondarea < medianaren % 40	.	11,1	13,7	15,6	14,1	16,6	16,5	17,6	20,1	18,5	22,1	3,6	8,0
Per capita ondarea < medianaren % 40 - % 60	.	10,9	10,5	8,4	7,5	7,6	9,5	8,1	7,9	10,7	15,1	4,4	7,6
Per capita ondarea < medianaren % 60	.	78,0	75,8	75,9	78,4	75,8	74,0	74,3	72,0	70,8	62,8	-8,0	-15,6

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022 eta 2008 edo 2020 urteen artean kaltetuta egon diren pertsonen aldakuntza absolutua (%).

9.c. taula
Zenbait gabetze-adierazle espezifikoren bilakaera metatzeari dagokienez (ondorea eta bizi-baldintzak).
Etxebizitzaren instalazioak eta bizigarritasun-baldintzak. 1986-2022,
Intzidentzia %-tan.
Familia etxebizitzetan bizi direnak

Adierazleak	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Etxebizitzaren oinarrizko instalazioak													
Ur berorik gabe	3,6	0,6	0,3	0,9	0,1	0,0	0,1	0,0	0,4	0,0	0,1	0,1	0,0
Instalazio elektrikorik gabe	.	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bainuontzirik edo dutxarik gabe	4,7	0,4	0,3	0,9	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4
Komunik edo bainuontzirik/dutxarik gabe	.	0,4	0,3	0,9	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4
Bizigarritasun-baldintzak												0,0	
Hezetasun-arazoak dituen etxebizitza	29,9	5,1	8,9	9,6	7,7	8,8	11,8	12,3	14,2	10,5	12,4	1,9	4,7
Azalera < 20 metro koadro/pertsona bakoitzeko	44,1	32,5	28,5	21,3	15,0	14,9	13,3	12,7	13,1	16,4	13,3	-3,1	-1,7
Zaratekiko/kutsadurarekiko esposizioa	.	20,2	20,2	16,0	11,0	13,9	8,5	9,2	9,2	8,9	8,0	-0,9	-3,0
Argiztapenik gabe, ez du nahikoa argirik	.	.	.	8,8	5,7	12,2	3,3	5,4	4,0	3,3	3,1	-0,2	-2,6

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022 eta 2008 edo 2020 urteen artean kaltetuta egon diren pertsonen aldakuntza absolutua (%).

9.d. taula
Zenbait gabetze-adierazle espezifikoren bilakaera metatzeari dagokionez (ondarea eta bizi-baldintzak)
Etxebizitzaren ekipamendua. 1986-2022.
Intzidentzia %-tan.
Familia- etxebizitzetan bizi direnak

Adierazleak	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Hozkailua		0,1	0,1	0,8	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Sukaldeko ekipamendua	5,8	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arropa-garbigailua	6,0	0,6	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,4	0,1	0,1	0,0	0,0
Labea edo mikrouhin-labea	.	4,6	5,2	5,1	1,8	0,9	0,6	1,0	0,6	0,4	0,3	-0,1	-1,5
Koloretako TB	26,4	0,7	0,4	1,2	0,4	0,1	0,1	0,5	0,5	0,4	0,3	-0,1	-0,1
Telefonoa	.	.	.	1,9	0,6	0,2	0,2	0,3	2,0	0,1	1,0	0,9	0,4
Oinarrizko ekipamenduetan bi gabezia edo gehiago izatea	.	0,4	0,2	0,9	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Oinarrizko ekipamenduetan gabezia bat	.	2,2	1,7	2,1	1,1	0,6	0,7	0,3	0,9	0,4	0,2	-0,2	-0,9
Oinarrizko ekipamenduetan gabeziaren bat	.	2,5	1,9	3,0	1,2	0,6	0,8	0,4	0,9	0,4	0,2	-0,2	-1,0

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2018 eta 2008 edo 2016 urteen artean kaltetuta egon diren pertsonen aldakuntza absolutua (%).

Oinarrizko gabeziaren adierazle sintetikoak baliabide ekonomikorik ez edukitzeagatik ez edukitzearekin soilik lotzen dira.

9.e. taula
Zenbait gabetze-adierazle espezifikoren bilakaera metatzeari dagokionez (ondarea eta bizi-baldintzak)
Interneterako konexioa. 1986-2022.
Intzidentzia %-tan.
Familia- etxebizitzetan bizi direnak

Adierazleak	2016	2018	2020	2022
Interneterako konexiorik gabe	18,7	14,2	8,0	7,4
Interneterako konexiorik gabe (Arrazoi ekonomikoengatik)	4,6	3,0	2,2	6,1

Iturria: PGDI 2016-2020 eta GZE-GPI 2018-2022

Per capita ondareari dagokionez, biztanle bakoitzeko 116.688 euroko beherakada izan zen 2008an, eta 101.432 eurokoa 2018an. Zifra 132.277 eurora igo da 2020an, prezio korrontetean, 2018ko balioaren gaineratik % 30,4 eta 2008an baino % 13,4 gehiago. Eta 2022an 126.759 eurora jaitsi da prezio arruntetan, -% 4,2 2020tik behera eta % 8,6 2008tik gora.

Ondarearen balioaren egoera aurreko guztiaren oso antzekoa da, 2020an igoera nabarmena izan zen 286.971 milioirekin, eta kopuru hori 2022an 274.939ra jaitsi da, 2020arekin alderatuz gero -% 4,2ko jaitsiera dago eta 2008arekin alderatuta % 9,5eko igoera.

2022an, familiek metatutako aurrezkiak 42.418 milioi izan ziren, 2008an baino % 258,7 gehiago (11.826 milioi). Lehen etxebizitzakoak ez diren ondare-ondasunen edukitzari dagokionez, gorakada hori ere deigarria da. Horrela, 2014an 33.304 milioi pilatu ziren beste ondare-ondasun batzuetan, 2018an 41.590, 2020an 48.790 eta 2022an 53.570, 2008ko 33.742 milioien aldean % 58,8ko hazkundearekin. Beste ondare-ondasun batzuk eskuratzeko goranzko joera hori oso maila apalean hasi zen 2016-2018 aldian, eta, azkenean, 2020an, ondare-jabetza mota horrek hedapen handiagoa izan zuen biztanleriaren barruan. 2012an % 70,6ra iritsi zen ondasun horiek eskuratzeko aukerarik ez duten etxeen unitateen proportzioa, eta jaitsiera hori 2016an % 71,4ra eta 2018an % 72,4ra arte luzatu zen. 2020an, gutxieneko % 66,9ra murriztu da ondare-baliabide horiek ez dituen biztanleria, eta 2022an % 69ra igo da, baina 2008arekin alderatuta, -% 4,4 murriztu da, eta % 2,1eko igoera 2020arekin alderatuta.

Lehenengo etxebizitzaren balioak behera egin zuen 2008tik (205.520 euro) 2018ra (153.746 euro pixkanaka), baina 2020an gorakada bat izan zen (184.462 euro), eta kopuru hori -% 3,0 jaitsi zen 2022an (178.951 euro).

Euskal gizarteak 2018 eta 2020 artean ezagutu zuen ondarearen berreskurapenak beste ondorio garrantzitsu bat du aztertutako aldian, ondarea sozietatearen barruan banatzeari dagokionez. Testuinguru horretan, EAeko medianaren % 40tik beherako per capita ondarea zuen biztanleria % 11,1 zen 1996an, baina 2004an % 15,6ra igo zen. 2008ko hobekuntzaren ondoren (% 14,1), goranzko joerari ekin zitzaion berriro, 2012an eta 2014an % 16,5 eta 2016an % 17,6 inguruko zifrekin. 2016-2018 aldian, 1996tik ikusitako hazkunderik handienetako bat izan zen, 2018an % 20,1eko maximoarekin, eta bazirudien joera bat finkatzen ari zela, egoeraren arabera baino egiturazkoagoa. Aztertutako proportzioaren gorakadaren joera ia jarraitua izan zen 1996ko % 11,1etik, 2004-2008 laurtekoan izandako % 15,6tik % 14,1erako jaitsierak apenas ñabarduratuta.

Hala ere, 1996az geroztik goranzko joera izan du medianaren % 40tik beherako per capita ondarea duten etxeen unitateetan bizi diren pertsonen proportzioak, eta horrek haustura esanguratsua erakusten du 2018 eta 2020 artean. Horrela, maila horretatik beherako pertsonen proportzioa % 18,5era jaitsi da 2020an, baina berriz ere gora egin du 2022an, % 22,1era, eta goranzko joera berretsi du. 2020koa bigarren erregistrorik handiena zen 1996tik. Eta 2022ko % 22,1 1996tik izandako erregistrorik altuena da.

EAeko medianaren % 40tik % 60ra bitarteko per capita ondarea duten pertsonen proportzioa, bestalde, % 10,7 da 2020an. 1996ko % 10,9tik 2008ko eta 2012ko % 7,5 inguruko zifretara etengabe jaitsi ondoren, 2014an biztanleria horrengarrantzia % 9,5era igo zen. Ordutik aurrera, beherakada-ildoberri bat hasi zen:

2016an % 8,1 eta 2018an % 7,9. Joera hori aldatu egin zen 2020an adierazitako gorakadarekin, eta hazkunde hori 2022an finkatu zen, % 15,1ekin.

Egoera apalagoen gorakadaren ondorioz, 2022an, medianaren % 60tik gorako per capita ondarea duten pertsonen proportzioak minimoberri bat lortu du, % 62,8. Proportzio hori -15,6 ehuneko-puntu geratu da 2008ko % 78,4ko maximotik.

Pobreziaren neurketarekin lotura zuzenagoa duten alderdietan, metatze-pobreziaren arazoen eragin murriztua etxebizitzaren instalazioei eta bizigarritasun-baldintzei buruzko adierazleen bilakaera positiboarekin lotzen da berriz ere. Horrela, 2022an etxebizitzaren oinarritzko instalazioetan arazo larriengatik (ur beroa, elektrizitatea, bainuontzia edo dutxa eta komuna) definitutako egoerak ia erabat ezabatzeko joera finkatu da, estatistikoki ezdeusak diren intzidentzia-zifrekin adierazle horietan guztietan.

Etxebizitzaren ekipamendu-adierazleei dagokionez ere bilakaera positiboa izan da, oinarritzko ekipamendu-motaren araberrako gutxieneko gabezia-mailak izan baitira 2022an. 2018an eta 2020an bezala, hozkailuan edo sukaldeko ekipamenduan sartzeari lotutako gabeziak desagertu egin dira, eta garbigailurako sarbideari dagokionez, ia maila nuluetan kokatu dira (% 0,1). Telebistarekin edo labea edo mikrouhin-labea edukitzearekin lotutako gabeziak % 0,3 baino ez dira. Eta aldaketa bat dago telefonorako sarbidean, % 1era igotzen baita. Egia da oso datu txikia dela, baina ez dator bat 2020ko % 0,1ekin.

Oro har, eta baliabide ekonomikorik ez edukitzeari lotutako arazoak soilik kontuan hartuta, aipatutako ekipamenduei dagokionez bi gabezia edo gehiago egotearen eragina ia hutsaren hurrengoa da 2022an. Gabezia bakarra duten pertsonen proportzioa 2020an % 0,4 izatetik 2022an % 0,2 izatera jaitsi da. Horrela, gutxieneko maila lortzen da, 2008ko % 1,1etik urrun.

2018tik 2022rako aldeko bilakaera hori ez dator bat 2016 eta 2018 artean ikusitakoarekin. Oro har, datu positiboak izan arren, 2018an arazo oso larri horietako batzuk agertu ziren berriro, batez ere etxean ur beroa eskuratzeari dagokionez (% 0,4) eta garbigailua (% 0,4) edo telefono propioa (% 2,0) erabiltzeko aukerarik ez duten etxeetan bizi direnen proportzioa handitzeari dagokionez.

Datu batek apur bat apurtzen ditu aipatu ditugun aldeko datu horiek guztiak; izan ere, telefonoa txikia bada ere, 2020an 0,1 izatetik 2022an % 1 izatera igo da, eta are gehiago baieztatzen da arrazoi ekonomikoengatik Interneteko konexiorik ez izatearen datuarekin, % 2,2tik % 6,1era igaro baita, 2016tik izan den daturik handiena. Bada, 2016an datu hori hartzen hasi zirenetik, pixkanaka jaisten joan zen: 2016an, % 4,6; 2018an, % 3,0. 2020an % 2,2 eta 2022an % 6,1.

Bestalde, bizigarritasun-baldintzei erreparatzen badiegu, oro har hobera egiten dutela esan dezakegu, baina bada hezetasun-arazo bat okerrera egiten duena. 2008tik 2018ra bitarteko datua da, okerrera egiten zuena, baina 2020an hobekuntza handia izan zuena; izan ere, 2008an % 7,7koa zen, eta okerrera egin zuen 2018an, % 14,2ra arte, eta 2020an % 10,5koa izan zen, baina 2022an % 12,4ra igo da, 2016ko egoeratik hurbil. Hala ere, egia da 1986ko datutik oso urrun geratzen dela, % 29,9arekin.

Nolanahi ere, etxebizitzan hezetasuna egoteari lotutako adierazlearen okertzeak bat egiten du neguko hotz-esperientziarekin lotutako arazoekin, energia-pobreziarekin lotutako adierazleek 2020tik 2022ra okerrera egin baitute nabarmen³.

2022an, maila konparatiboki baxuetan finkatu ziren zaratekiko edo kutsadurarekiko esposizioarekin edo etxebizitzan argiztapen faltarekin lotutako arazoak. Lehenengo kasuan, intzidentzia 2020ko % 8,9tik 2020ko % 8,0ra jaitsi da; proportzio hori oso txikia da 1996tik, eta -3,0 ehuneko-puntu urrundu da 2008ko % 11tik.

Etxebizitzako argiztapen faltari dagokionez, hobekuntza ez da hain deigarria: 2020ko % 3,3tik 2022ko % 3,1era jaitsi da, eta proportzio hori oso txikia da 2004tik. Arazo horrek etxebizitzan duen eragina -2,6 ehuneko-puntu txikiagoa da 2008ko % 5,7aren aldean.

2020an gora eta 2022an behera egin zuen etxebizitza-arazo bat etxebizitzaren azalera egokia eskuratzearekin lotuta dago. 2018-2020 aldian % 13,1etik % 16,4ra igo zen, baina 2022an berriro jaitsi da % 13,3ra. 2014ko maila bera eta 2018koaren oso antzekoa, eta 1986ko edo 1996ko mailetatik oso urrun, % 44,1 eta % 32,5 baitzituzten, hurrenez hurren. 2008 eta 2022 artean hainbat gorabehera izan dira, baina txikiena 2018an % 13,1 eta handiena 2020an % 16,4 dela ikus dezakegu. Beraz, mailak oso antzekoak dira.

1.3. Benetako pobreziaren eta prekaritatearen adierazle sintetikoak

1.3.1. Alderdi orokorrak

Diru-sarreren dimentsioan (mantenuko pobrezia edo prekaritatea) edo epe luzeko bizi-baldintzetan eta etxeko unitateen erreserbako ondarean (metaketako pobrezia edo prekaritatea) dauden egoera prekarioek arrisku-egoerak islatzen dituzte batez ere. Arrisku-egoera horiek ez dira automatikoki pobreziaren edo prekaritatearen benetako bizipen bihurtzen. Urrats hori, aztertutako dimentsioetako batean ongizate-elementuak egoteak (mantentzea edo metatzea) arriskuak konpentsatzen dituen edo ez duen neurriaren arabera da.

Europar aplikatutako ikerketan erabili ohi diren arrisku-adierazleez gain, beraz, pobreziako eta ongizaterik ezeko benetako egoeren inpaktua neurtzeko aukera emango duten adierazle osagarriak eduki behar dira. Pobreziaren eta benetako prekaritatearen PGDI adierazleen bidez, pobreziaren eta prekaritatearen dimentsio batean edo bestean agertzen diren premiak behar bezala betetzeko arrisku-egoerak biztanleriaren eguneroko bizitzan behar bezala konpentsatuta ez dauden egoerak mugatu nahi dira, gure gizartean espero den gutxieneko ongizate-maila lortu ahal izateko.

Horrela, PGDI metodoak ematen dituen pobreziaren eta benetako ongizaterik ezaren adierazleek fenomeno horien benetako inpaktuari hurbilketa bat eskaintzen saiatzen dira. Horretarako, PGDIk populazioa benetako pobreziaren/ongizatearen eskala batean kokatzeko aldagai bat mugatzen du, eta

³ Hezetasun-arazoak dituzten etxebizitzaren adierazlean ikusitako igoerak lotura estua du neguan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko arazoak dituzten pertsonen proportzioa handitzearekin.

bost egoera bereizten ditu: pobrezia, ongizateko beste gabezia batzuk, arriskua duen ongizatea, ongizate ia osoa eta ongizate osoa. Lotutako emaitza nagusiak 10.a eta 10.b tauletan aurkezten dira.

Pobreziaren eta benetako ongizatearen eskalan dauden posizioen azterketari dagokionez, honako alderdi hauek nabarmendu behar dira:

- * 2016 eta 2018 biurtekoaren narriaduraren ondoren, eta diru-sarreraren dimentsioan arrisku-maila egonkortu den arren, epe luzeko bizi-baldintzak eta etxekoen unitateen erreserba-ondarea hobetzeko testuinguru batean, benetako pobreziaren PGDI adierazlea 2018ko % 6,1etik 2020ko % 5,6ra murriztu zen. Benetako pobreziaren intzidentziak 2014 eta 2016 artean izandako beherakada txikiaren ondoren (% 5,9tik % 5,7ra), 2018-2020 aldiko bilakaerak, beraz, adierazlearen beheranzko joerari berriro ekitea ekarri zuen, 2020an % 5,6 izan baitzen, eta, hain zuzen ere, 2016ko % 5,7aren zertxobait azpitik kokatu zen. Eta 2022an jaitsiera hori berretsi egin zen, % 4,0raino jaitsiz eta 2018-2020 aldian hasitako jaitsiera berretsiz, baita 2008ko % 4,2ra ere, 1986tik genuen minimoa zena.

10.a. taula
Egoeren bilakaera benetako pobrezia/ongizatea eskalan
PGDI adierazleak (2012ko hurbilketa). 1996-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak
(Datu absolutuak)

	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Kokapena eskalan												
Pobrezia	185.360	106.376	93.835	89.706	114.696	127.399	122.566	130.965	121.502	87.387	-28,1	-2,6
Ongizate gabeziaren beste era bat	165.355	120.607	139.149	85.962	103.536	120.555	107.950	139.328	83.546	83.252	-0,4	-3,2
Ongizate-gabezia	350.715	226.983	232.984	175.668	218.232	247.954	230.516	270.294	205.049	170.639	-16,8	-2,9
Ongizate eta arrisku elementuak	621.877	451.190	430.595	416.087	392.111	424.111	313.753	384.414	318.065	365.555	14,9	-12,1
la erabateko ongizatea	723.264	782.334	863.390	872.089	748.214	650.989	731.159	614.312	568.270	519.934	-8,5	-40,4
Erabateko ongizatea	425.721	609.894	557.213	687.941	812.698	835.074	867.110	889.968	1.078.093	1.112.863	3,2	61,8
Guztira	2.121.577	2.070.400	2.084.181	2.151.785	2.171.254	2.158.129	2.142.539	2.158.988	2.169.477	2.168.991	0,0	0,8

Iturria: PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharra: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022 eta 2020 urteen artean kaltetuta egon diren pertsonen kopuruaren eta 2008koaren arteko aldaketa.

10.b. taula
Egoeren bilakaera benetako pobrezia/ongizatea eskalan
PGDI adierazleak (2012ko hurbilketa). 1996-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak
(% bertikalak)

	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Kokapena eskalan													
Pobrezia	16,1	8,7	5,1	4,5	4,2	5,3	5,9	5,7	6,1	5,6	4,0	-1,6	-0,2
Ongizate gabeziaren beste era bat	13,1	7,8	5,8	6,7	4,0	4,8	5,6	5,0	6,5	3,9	3,8	-0,1	-0,2
Ongizate-gabezia	29,3	16,5	11,0	11,2	8,2	10,1	11,5	10,8	12,5	9,5	7,9	-1,6	-0,3
Ongizate eta arrisku elementuak	36,3	29,3	21,8	20,7	19,3	18,1	19,7	14,6	17,8	14,7	16,9	2,2	-2,5
la erabateko ongizatea	21,2	34,1	37,8	41,4	40,5	34,5	30,2	34,1	28,5	26,2	24,0	-2,2	-16,6
Erabateko ongizatea	13,2	20,1	29,5	26,7	32,0	37,4	38,7	40,5	41,2	49,7	51,3	1,6	19,3
Guztira	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharra: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022 eta 2020 edo 2008 urteen artean kaltetuta egon diren pertsonen aldakuntza absolutua (%).

- * Ongizaterik ezaren adierazleen hobekuntza garrantzitsuetatik ondorioztatzen denez, bai diru -sarreraren dimentsioan (mantentzea), bai epe ertain eta luzerako bizi-baldintzei edo eskura dauden ondare-mailei dagokienez (metatzea), erorketa-ildoak askoz ere esanguratsuagoa da ongizaterik ezaren benetako egoerei dagokienez.

Pobrezia-kasuak barne hartuta, ongizaterik ezeko egoera erreal guztien intzidentzia % 9,5etik % 7,9ra jaitsi da 2020an, eta berriz ere % 10etik behera mantendu da, 2008an eta 2020an baino ez zen gertatu, eta, gainera, guztien minimoa lortu du. Hori dela eta, 2020an izandako beherakada sendotu besterik ez du egiten.

Ikuspegi historiko batean, bilakaera hori, zalantzarik gabe, oso mesedegarria da euskal gizartearentzat. 1986-2008 aldian adierazlearen murrizketa erabakigarria izan zen, 1986ko % 29,3tik 2008ko % 8,2ra jaitsi baitzen. Hasierako abiapuntura erabat itzuli gabe ere, krisiak okerrera egin zuen nabarmen, eta ia etengabe gora egin zuen (2014 eta 2016 artean % 11,5etik % 10,8ra jaitsi zen), 2018ko % 12,5era arte. Intzidentzia horrek 2000 eta 2004ko % 11,0-11,2ko zifrak gainditzen zituen.

Testuinguru horretan, 2018-2022 aldiko bilakaera erabakigarria da, beheranzko joerari berriro ere argi ekiteaz gain (-0,3 ehuneko-puntu gutxiago 2008an baino), adierazlea (% 7,9 2022an) 2000-2004ko % 11,0-11,2ko, 2012ko % 10,1eko eta 2020ko % 9,5eko mailen azpitik dagoelako. Egonkortasuna da 2018arekiko jaitsiera nabarmena, % 12,5ek gainditzen baitzituen, garai hartan, 2000-2016 aldiko erregistro guztiak.

Zifra absolutuetan, benetako ongizaterik ezeko egoeren eraginpean dauden pertsonen bolumena -%16,8 murriztu da 2020tik 2022ra bitartean, eta hori 2020an izandako jaitsiera handiari gehitu behar zaio; izan ere, 2018an 270.294 pertsona ziren, 2020an 205.049 eta 2022an 170.639. 2022ko zifra -% 2,9 txikiagoa da 2008an eragindako 175.668 pertsonen aldean.

- * Aitzitik, benetako pobrezia eta ongizaterik ezaren beherakada horrek garrantzia du mugako taldean; izan ere, ongizateko osagaiak dira nagusi, baina lotutako arriskuren bat dute. Beraz, esan dezakegu benetako pobrezian edo ongizaterik ezaren zeuden pertsonak arriskudun ongizatea deritzon talde handiago batera igaro direla. Talde horren pisua etengabe murriztu zen 1986ko % 36,3tik 2012ko % 18,1era, eta 2014an biztanleria osoaren % 19,7raino handitu zen. 2016an, ordea, proportzioak behera egin zuen argi eta garbi, eta % 14,6an geratu zen soilik, 1986tik izandako mailarik apalenean. 2018ko % 17,8ra arte igotzeak ez zuen esan nahi epe luzerako beheranzko joera erabat hautsi zenik, 1986tik izan den bigarren erregistrorik txikiena izan baita, baina bai bitarteko talde horren garrantzi erlatiboa nabarmen berreskuratuzela. 2018 eta 2020 artean, nolahi ere, beheranzko joerari heldu zaio berriro, talde horren pisu erlatiboa % 14,7ra jaitsi baita, eta, horrela, 2016ko mailetatik hurbil geratu da berriro, eta jaitsiera hori 2022an eten da, 2020-2022 aldian % 2,2ko igoerarekin, 2022an % 16,9ra iritsiz.
- * Kontuan hartzen bada pobrezia eta ongizaterik ezeko benetako egoeren beherakadaren eragin bateratua, bai eta ongizatea nagusi den bitarteko egoera horiena ere, baina lotutako arriskuren baten presentzia, eraginpeko etxeko unitateetako pertsonen proportzioa % 24,2 da 2020an, -6,1 puntu 2018an lortutako % 30,3aren azpitik, baina baita -3,3 puntu 2008ko % 27,5aren azpitik ere.

Ildo horretan, datuen azterketa historikoak 1986-2008 aldiari lotutako eraldaketaren garrantzia erakusten du; izan ere, beherakada luzea izan zen 1986ko % 65,6tik, biztanleriaren ia bi heren ongizaterako sarbide osoa edo ia osoa duten egoeretatik kanpo baitzeuden, 2008ko % 27,5era, eta ongizate-egoera horretan zeuden lau pertsonatik ia hiru. Eta % 24,5ek 2022an, ongizate-egoeraren hiru laurdenak gaindituta.

Finantza-krisiaren ondorioek ez zuten erabat aldatzen panorama, baina okerrera egiten zuten, 2014an % 30eko maila gaindituta, eta 2018an berriro, nahiz eta susperraldi ekonomiko handia izan, 2018an. Susperraldi ekonomiko hori luzatzeak, Euskadiko politika sozialaren testuinguru jakin batean, beherakadaren ildo berreskuratzea ekarri du, eta, azken emaitza gisa, pobreziako, ongizaterik ezeko edo ongizateko posizioak % 24,2 dira, 1986tik izandako mailarik txikiena. 2022an % 24,8koa zen, baina gogoratu behar dugu % 24,8 horren % 16,9k arriskua duela, eta, aldiz, ongizaterik ezari edo benetako pobreziari dagokionez, % 7,9koa da, gutxieneko historikoa.

- * Ongizate osoko edo ia osoko egoeran dauden kolektiboen barruan, gainera, protagonismo erlatiboa galdu dute 2022an erabateko ongizateko edo erabateko ongizateko egoeretara iristeko aukerarik ez duten etxeen unitateetan bizi diren pertsonen. Ongizate-egoera ia osoa baina ez erabatekoa duen kolektibo horrek gizarte-protagonismoa handitu zuen 1996-2004 aldian, eta aldi horretan euskal gizartean zuen pisua % 21,2tik % 41,4ra igaro zen. Proporzio hori atzera egiten hasi zen ordutik aurrera, eta parte-hartzea % 30,2ra jaitsi zen 2014an, 2016an berriro % 34,1era igo aurretik. % 28,5ekin, 2018an beheranzko joerari ekin zaio berriro, eta 2022ko % 24ra arte jaitsi da berriro, 1986ko % 21,2 soilik gainditzen duen proporzioa.

Horren ondorioz, 2016 eta 2018 artean areagotu egin da erabateko ongizate-egoeran dauden etxeen unitateetako pertsonen proporzioaren goranzko joera, diru-sarreraren dimentsioan edo metatze-dimentsioan (ondarea eta bizi-baldintzak) inolako gabeziarik izan gabe. Proporzio hori % 41,2koa zen 2018an, 2008ko % 32 baino 9,2 puntu handiagoa. Baina ondorengo susperraldi ekonomikoak, duela gutxi COVID-19ari lotutako krisi ekonomikoa izan den arren, ongizate egoera gorenean dagoen kolektiboaren pisua handitzea dakar, 2020ko % 49,7ra arte. Eta indar handiagoz finkatu zen 2022an, % 51,3rekin, 1986tik % 50 gainditzea lortu zuen maila bakarra izanik.

Horrela, 1986an biztanleriaren % 13,2 baino ez zen kolektibo sozial bat gehiengoa izatera iritsi zen 2022an.

Komeni da 2018 eta 2022 urteen artean ikusten den eraldaketa sozial garrantzitsuan sakontzea, 2016 eta 2018 artean antzemandako joerei kontrajarrita. Ildo horretan, eta 1986-2016 aldian ez bezala, 2016 eta 2018 artean ongizate-egoeran dauden pertsonen taldearen garrantziaren beherakada, osoa ez bada ere, batez ere egoera ahulenean dauden taldeen pisuarengorakadarekin lotzen zen, dela espero zen ongizatea lortzen ez zutelako, dela arrisku-baldintzetan lortzen zutelako.

Aldaketa garrantzitsu bat zen orduan, 2014-2016 aldiko berritasun nagusia hausten zuena: pobreziak jotako taldeen baterako pisuaren beherakada nabarmena, ongizaterik ezeko beste modu batzuk edo ongizateaz gozatzeko arrisku mugatzaileraren bat egotea. 2018 eta 2020 artean, ordea, 2014 eta 2016 artean ikusitako dinamikari heldu zaio berriro.

Dinamika horren ondorioak garrantzitsuak dira, agerian uzten baitute berriro ere goranzko mugikortasun-prozesuak nagusitzen direla 2018 eta 2022 bitartean euskal gizartean. Aldi horretan, ongizate handiena duen taldearen garrantzi erlatiboan (% 41,2tik % 51,3ra) ehuneko 10,1 puntu inguruko gorakada, gainera, zati batean baino ez da lotzen 2018-2022 aldian aurreko mailan izandako murrizketarekin, % 28,5etik % 24ra (ehuneko -4,5 puntu), ongizate ez-osoan lortzen duten pertsonen proportzioan. Era berean, nabarmentzekoa da ongizaterik ezeko egoeran dauden pertsonen proportzioan -1,6 puntuko jaitsiera eta arrisku-ongizatean izandako ehuneko 2,2 puntuko igoera.

2008-2022 aldiko ikuspegi zabalenean izandako aldaketak aztertzea, ordea, egokiagoa dela dirudi. Orduan ikusten da mailarik baxuenak jaitsi egin direla eta jaitsiera horiek guztiak mailarik altuenean islatzen direla: benetako pobrezia -%0,2 jaitsi da, ongizaterik eza -%0,3, ongizatea arriskuarekin -%2,5 eta ongizate ia osoa -%16,6; erabateko ongizatea, berriz, ehuneko 19,3 puntu igo da.

Hala ere, gogoan izan behar da PGDI adierazleak adierazle erlatiboak direla, BPGren bidez neurtutako aberastasun-maila orokorra epe luzera hedatzen jarraitzen duen gizarte baten premia-pertzepzioari lotutakoak, baita prezio konstanteetan ere. PGDIk eskaintzen dituen adierazleak, guztiz objektiboak izanik, beraz, gizartearen gehiengoak hautemandako premien aldaketak islatzen dituzte; gehiengo hori pobreziatik eta ongizaterik ezeko beste modu batzuetatik kanpo bizi da gehienbat.

Gai garrantzitsua da, eta PGDI adierazle objektiboak aztertu behar dira, arrisku handieneko pertsonen pertzepzioarekin batera. Ildo horretan, nabarmendu behar da benetako pobrezia adierazle objektiboek pertzepzio sozialari berari dagozkionak gainditzeko joera dutela. Hala, adierazle objektiboak 2022an adierazten duen benetako pobrezia-egoeran dauden pertsonen % 4,0ren aldean, 11. taulan ikus daitekeen bezala, EAEn askoz txikiagoa da beren burua pobretzat edo oso pobretzat hartzen duten etxeko unitateetako pertsonen proportzioa, eta % 2,4koa da 2022an. Proportzio hori 2020an ere gertatzen zen: benetako pobrezia objektiboaren % 5,6 eta benetako pobrezia subjektiboaren % 2,8.

Epe luzerako ikuspegitik, 2020ko eta 2022ko % 2,8-2,4ko zifrak 2012ko eta 2016ko % 3tik behera daude, eta 2014ko % 2,6tik oso hurbil. Hala ere, 2022ko proportzioa 1996-2000 aldian eta 2008an izandako % 2,1-2,2ko mailak baino ehuneko 0,3 eta 0,2 puntu handiagoa da. Hori lotuta dago Euskadiko talde pobreenen diru-sarreraren mailak EAeko batez besteko orokorretik aldentzearekin, desberdintasun-adierazle erabilgarri nagusiek islatzen duten bezala, besteak beste, pobrezia larriaren Eurostat adierazleak (medianaren % 40).

Beren burua gutxienez pobretzat jotzen duten etxeko unitate guztiak kontuan hartuta, posizio horretan kokatzen diren etxeko unitateetako pertsonen proportzioa % 5,9 da 2022an, 2016ko % 6,2arekin eta 2020ko % 6,5arekin alderatuta. Proportzioa erregistroen azpitik dago 1996tik 2020ra, % 6,0-7,9, eta 2022an gutxienekoa lortu zuen.

Nolanahi ere, eta pobrezia-egoerei buruz adierazitakoarekin bat etorritik, 2022ko % 5,9 ere benetako ongizaterik ezeko egoeran dauden pertsonen % 7,9 baino txikiagoa da hurbilketa objektiboan.

2022an, 2020arekin alderatuta, pobrezia adierazlearen pertzepzioaren beherakada bateragarria da urte horretako egoerarekin, datuek hobera egin dutelako, eta, beraz, pertzepzioa ere, logikoa denez.

11. taula
Benetako pobreziaren adierazleak. Pertzepzio subjektiboa. 1986-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
(Intzidentzia %-tan)

Adierazleak	1986	1996	2000	2004	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Pobrea edo oso pobrea	17,6	2,1	2,2	3,2	2,1	3,0	2,6	3,0	2,7	2,8	2,4	-0,4	0,3
Gutxienez pobre samarra		7,8	6,5	7,6	6,5	7,9	7,2	6,2	6,0	6,5	5,9	-0,6	-0,6

Iturria: GEABA 1986, PGDI 1996-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharrak: Bilakaeraren adierazleak hauxe erakusten du: 2022 eta 2020 edo 2008 urteen artean kaltetuta egon diren pertsonen aldakuntza absolutua (%).

Nolanahi ere, kontuan hartu behar da, joerak baloratzerakoan, pobrezia objektiboaren eta pobreziaren pertzepzio subjektiboaren arteko erlazioa.

1.3.2. DSBE/EPO/GLL sistemaren eragina

PGDIk, tradizionaliki, DSBE/EPO/GLL sistemak Euskadin pobrezia-egoerei eustean duen eragina hartzen du kontuan. Horri buruzko emaitza nagusiak 12. taulan aurkezten dira.

Benetako pobrezia-arriskuan dauden etxeen unitateetan bizi diren biztanle guztiak kontuan hartuta, honako alderdi hauek nabarmendu dituzte:

* Pertsona bat DSBE/EPO/GLL sistemara iristen den etxeen unitateetako biztanleria 120.594 pertsonara igo da 2022an. Zifra hori jaitsi egin da 2020an egoera horretan zeuden 127.953 pertsonen eta 2018an zeuden 136.567 pertsonen aldean. Hala ere, 2008ko 83.023ak % 45,3an gainditzen jarraitzen du.

Ehunekotan, sistemak 2022an artatutako 120.594 pertsonak EAeko biztanleriaren % 5,6 osatzen dute; zifra hori 2020 eta 2018ko % 5,9 eta % 6,3 eta 2012ko % 6,1 baino zertxobait txikiagoa da. Argiago dago 2014an lortu zen % 7aren azpitik, urte horretan sistemak 151.591 pertsona artatu baitzituen. Hala ere, artatutako biztanleria 2008ko % 3,9aren gainera dago, argi eta garbi.

DSBE/EPO/GLL sistema, 2022an, pobrezia-arriskuan dauden 159.737 pertsonen % 75,5era iritsi da, eta proportzio hori 2018ko eta 2020ko % 69,3 eta % 70,2 baino handiagoa da. Proportzioa askoz ere argiago dago 2008ko % 63,6aren gainera.

* Laguntzak jasotzeko aukera benetako pobrezia gainditzearekin lotuta dago 72.350 pertsonaren kasuan, EAeko biztanleriaren % 3,3. Proportzioak beheranzko joerari eutsi zion 2014ko % 3,7arekin, 2016ko % 3,3arekin, 2018ko % 3,1arekin eta 2020ko % 2,8arekin alderatuta, baina 2022an beherakada hori eten egin zen, eta 2014ko ia ehunekoetara itzuli zen, eta aurreko hiru biurtekoetangaldutakoa berreskuratu zen. 2012ko % 3,2tik gora geratu da, eta 2008ko % 1,9a ehuneko 1,4 puntutan gainditu du.

2022an, benetako pobreziatik ateratzeko ekarpenaren inpaktua % 45,3koa da arriskuan dagoen biztanleria osoarekiko; proportzio hori maximo bihurtzen da, eta, gainera, 2014ko % 38,7ko maximitik urruntzen da.

Pobreziatik ateratzen diren pertsonen kolektiboan, sistemaren prestazioen garrantzia handitu egiten da 2020ko % 40,4tik 2022ko % 46,1era. Proportzio hori maximoa bihurtu da berriz ere, 2016ko % 43,7ko eta 2014ko % 41,1eko maximoak gaindituta. Aztertutako biztanleriaren % 75,2 bere burua pobretzat jotzen ez duten etxekoen unitateetan bizi da 2022an, eta proportzio horrek gorakada erakusten du 2020ko % 63,5arekiko, 2018ko % 69,3arekiko edo 2016ko % 74,6arekiko.

12. taula
DBE/EPO/GLL sistemak benetako pobreziaren prebentzioan duen eraginari buruzko adierazleak. 2008-2022

	Abs.	Guztizko biztanleriaren %	Arrisku-taldeen %	DBE/EPO eta GLL diru-sarreraren %	Norberaren eta prestazioen eta pensioen sistema orokorreko diru-sarreraren %	Atalasearekiko benetako distantziaren %	Atalasearekiko distantziaren %, sistemako prestaziorik gabe	Beren burua pobretzat/oso pobretzat ez dutenen %	Beren burua gutxienez pobre samartzat hartzen ez dutenen %	Etxeko unitateko gutxieneko premiei aurre egiteko baino diru-sarrerak handiagoak dituztenen %
2022										
Sistemak barne hartutako biztanleria	120.594	5,6	75,5	52,4	43,1			83,9	63,7	69,2
<i>Pobreziatik atera ez den biztanleria</i>	<i>48.244</i>	<i>2,2</i>	<i>30,2</i>	<i>69,1</i>	<i>26,8</i>	<i>18,4</i>	<i>74,8</i>	<i>76,3</i>	<i>46,6</i>	<i>53,4</i>
<i>Pobreziatik atera den biztanleria</i>	<i>72.350</i>	<i>3,3</i>	<i>45,3</i>	<i>46,1</i>	<i>49,3</i>			<i>89,1</i>	<i>75,2</i>	<i>79,8</i>
<i>- Diru-sarrerak > mantenu-pobreziaren atalasea</i>	<i>38.335</i>	<i>1,8</i>	<i>24,0</i>							
Sistemak barne hartzen ez duten biztanleria	39.143	1,8	24,5	0,0	94,4	25,4	25,4	84,7	72,0	42,5
<i>- Autonomoen soldatak, lansariak eta diru-sarrerak</i>					<i>51,9</i>					
GUZTIRA	159.737	7,4	100,0	52,4				84,1	65,7	62,7
2020										
Sistemak barne hartutako biztanleria	127.953	5,9	70,2	51,7	42,7			80,6	51,8	62,0
<i>Pobreziatik atera ez den biztanleria</i>	<i>67.306</i>	<i>3,1</i>	<i>37,0</i>	<i>68,9</i>	<i>25,4</i>	<i>17,7</i>	<i>74,5</i>	<i>72,6</i>	<i>41,4</i>	<i>45,8</i>
<i>Pobreziatik atera den biztanleria</i>	<i>60.647</i>	<i>2,8</i>	<i>33,3</i>	<i>40,4</i>	<i>54,0</i>			<i>89,5</i>	<i>63,5</i>	<i>80,0</i>
<i>- Diru-sarrerak > mantenu-pobreziaren atalasea</i>	<i>34.075</i>	<i>1,6</i>	<i>18,7</i>							
Sistemak barne hartzen ez duten biztanleria	54.197	2,5	29,8	0,0	90,4	31,1	31,1	67,9	48,4	38,7
<i>- Autonomoen soldatak, lansariak eta diru-sarrerak</i>					<i>44,5</i>					
GUZTIRA	182.150	8,4	100,0	51,7				76,8	50,8	55,0
2018										
Sistemak barne hartutako biztanleria	136.567	6,3	69,3	50,8	42,3			83,9	61,3	71,0
<i>Pobreziatik atera ez den biztanleria</i>	<i>70.348</i>	<i>3,3</i>	<i>35,7</i>	<i>70,3</i>	<i>20,9</i>	<i>20,6</i>	<i>76,4</i>	<i>80,0</i>	<i>53,7</i>	<i>57,8</i>
<i>Pobreziatik atera den biztanleria</i>	<i>66.219</i>	<i>3,1</i>	<i>33,6</i>	<i>39,5</i>	<i>54,7</i>			<i>88,1</i>	<i>69,3</i>	<i>85,0</i>
<i>- Diru-sarrerak > mantenu-pobreziaren atalasea</i>	<i>20.131</i>	<i>0,9</i>	<i>10,2</i>							
Sistemak barne hartzen ez duten biztanleria	60.618	2,8	30,7	0,0	91,9	26,7	26,7	85,6	69,1	60,0
<i>- Autonomoen soldatak, lansariak eta diru-sarrerak</i>					<i>53,9</i>					

GUZTIRA	197.185	9,1	100,0	50,8				84,4	63,7	67,6
2016										
Sistemak barne hartutako biztanleria	134.563	6,3	69,3	52,2	41,3			80,0	60,0	67,0
<i>Pobreziatik atera ez den biztanleria</i>	63.069	2,9	32,5	69,2	22,2	16,1	74,2	73,3	43,4	48,5
<i>Pobreziatik atera den biztanleria</i>	71.494	3,3	36,8	43,7	50,9			85,9	74,6	83,3
<i>- Diru-sarrerak > mantenu-pobreziaren atalasea</i>	24.316	1,1	12,5							
Sistemak barne hartzen ez duten biztanleria	59.497	2,8	30,7	0,0	82,5	22,5	22,5	72,6	53,8	48,3
<i>- Autonomoen soldatak, lansariak eta diru-sarrerak</i>					52,4					
GUZTIRA	194.060	9,1	100,0	52,2				77,7	58,1	61,3
2014										
Sistemak barne hartutako biztanleria	151.591	7,0	72,9	51,0	43,1			80,8	53,2	77,2
<i>Pobreziatik atera ez den biztanleria</i>	71.092	3,3	34,2	71,4	21,7	16,1	76,0	69,9	34,8	65,1
<i>Pobreziatik atera den biztanleria</i>	80.499	3,7	38,7	41,1	53,4			90,5	69,5	87,9
<i>- Diru-sarrerak > mantenu-pobreziaren atalasea</i>	24.993	1,2	12,0							
Sistemak barne hartzen ez duten biztanleria	56.307	2,6	27,1	0,0	86,0	30,5	30,5	70,1	37,8	52,1
<i>- Autonomoen soldatak, lansariak eta diru-sarrerak</i>					40,4					
GUZTIRA	207.898	9,6	100,0					77,9	49,0	70,4
2012										
Sistemak barne hartutako biztanleria	133.267	6,1	72,6	46,4	48,0			77,1	49,6	65,1
<i>Pobreziatik atera ez den biztanleria</i>	64.383	3,0	35,1	70,0	23,5	19,7	75,9	68,0	35,2	46,2
<i>Pobreziatik atera den biztanleria</i>	68.884	3,2	37,5	33,5	61,4			85,6	63,2	82,8
<i>- Diru-sarrerak > mantenu-pobreziaren atalasea</i>	30.616	1,4	16,7							
Sistemak barne hartzen ez duten biztanleria	50.313	2,3	27,4	0,0	88,6	24,9	24,9	80,6	45,2	47,2
<i>- Autonomoen soldatak, lansariak eta diru-sarrerak</i>					42,1					
GUZTIRA	183.580	8,5	100,0					78,0	48,4	60,2
2008										
Sistemak barne hartutako biztanleria	83.023	3,9	63,6	39,0	53,8			82,1	51,3	76,3
<i>Pobreziatik atera ez den biztanleria</i>	42.165	2,0	32,3	56,4	36,6	17,0	63,8	78,7	28,6	61,3
<i>Pobreziatik atera den biztanleria</i>	40.858	1,9	31,3	29,9	62,8			85,7	74,7	91,9
<i>- Diru-sarrerak > mantenu-pobreziaren atalasea</i>	16.944	0,8	13,0							

Sistemak barne hartzen ez duten biztanleria	47.542	2,2	36,4	0,0	92,7	21,3	21,3	77,3	55,9	70,2
- <i>Autonomoen soldatak, lansariak eta diru-sarrerak</i>					36,5					
GUZTIRA	130.564	6,1	100,0					80,4	53,0	74,1

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Pobrezian egoteko arriskuan dauden biztanleen barruan sartzen dira benetako pobrezian dauden edo DBE/EPO/GLL sistemari heltzeko eskubidea ematen duen egoeraren batean dauden pertsonak.

38.335 pertsonen kasuan (EAEko biztanleriaren % 1,8), sistema eskuratzeak diru-sarreraren pobrezia-atalasea gainditzea ahalbidetzen du (mantentzea). Adierazle horretan ikusten da egoerak hobera egin duela, 2008an % 126,2 egin baitu gora onuradunak kontuan hartuta, eta % 12,5, berriz, 2020an onuradun izan ziren 34.075 pertsonen aurreko gehienekoarekin alderatuta. Izan ere, 2020an hautsi egin zen 2012tik ikusten zen beheranzko joera. 2022ko % 1,8k 2020ko % 1,6a eta 2008-2018 aldiko gainerako urteetako % 0,8 eta % 1,2 arteko mailak gainditzen ditu.

- * Jasotako laguntzak gorabehera, 48.244 pertsonak, 2008an baino % 14,4 gehiagok, ez dute pobreziatik ateratzea lortzen DSBE/EPO/GLL sisteman sartuta. Hala ere, zifra batez bestekoen artean dauden urteetan baino hobea da, alde nahiko nabarmenarekin.

Termino erlatibotan, pertsona talde hori EAEko biztanleriaren % 2,2 da 2022an. Ehuneko hori 2020ko eta 2018ko % 3,1 eta % 3,3 baino txikiagoa da, eta 2008ko % 2aren antzekoa, erregistratutako datu guztien artean onena.

Erreferentziatzko kolektiboan, 2022an, sistemaren prestazioek aukera ematen dute diru-sarrera erabilgarriak eta diru-sarreraren pobrezia-atalasea (mantentzea) bereizten dituen aldea nabarmen murrizteko: % 74,8tik % 18,4ra. Atalasearekiko dagoen distantzia nabarmen murrizten da 2018ko % 20,6arekiko, baina 2018ko % 17,7a gainditzen du. DSBE/EPO/GLL diru-sarrerak kolektibo horren guztizko diru-sarreretan duten pisua % 69,1era iristen da. Zifra hori 2016ko % 69,2tik hurbil dago, eta 2012ko, 2014ko eta 2018ko % 70,0tik % 71,4ra bitarteko zifrak baino zertxobait txikiagoa da. Hala ere, 2008ko % 56,4a nabarmen gainditzen du.

2022an, aztertutako pertsonen % 53,4k uste dute beren diru-sarrerak nahikoak direla etxeko unitate horietan planteatzen diren oinarrizko premiak betetzeko behar-beharrezkoa den gutxienekoari aurre egiteko. Zifra hori txikia da 2018ko % 57,8aren, 2014ko % 65,1aren edo 2008ko % 61,3aren aldean. Hala ere, 2020ko datuekin alderatuta, % 45,8ko igoera izan da.

Era berean, kontuan hartutako biztanleriaren % 76,3 beren egoeraren pertzepziotik urruntzen diren etxeko unitateei lotuta dago. Pobrezia handienari dagokionez, hau da, pobretzat edo oso pobretzat hartuta, ez dute beren burua pobretzat edo oso pobretzat hartzen. Kopuruak nabarmen gainditzen ditu 2020ko % 72,6, 2014ko % 69,9, 2012ko % 68 eta 2016ko % 73,3. Hala ere, hurbilago geratu dira 2008ko % 78,7tik eta 2018ko % 80tik.

Aztertutako kolektiboan, beren burua gutxienez pobretzat jotzen ez duten etxeko unitateetara atxikitako pertsonen proportzioa % 46,6 izan da 2022an. Proportzio horrek ia etengabe gora egiteko joera izan zuen, 2008ko % 28,6tik 2018ko % 53,7ra. 2020an % 41,4ko beherakada izan zen, baina, hala ere, 2018ko erregistroaren azpitik baino ez zen geratu. Eta 2022ko igoerarekin, berriz ere mailatan gaude, 2016ko mailen antzekoagoak: % 43,4.

- * Prestazio-sisteman sartzen ez diren arriskuan dauden biztanleak 39.143 ziren 2022an. 2008tik goranzko joera zegoen, 2008ko 47.542 pertsonetatik 2018ko 60.6018 pertsonetara, baina 2020an 54.197 pertsonara jaitsi zen, eta jaitsiera hori 2022an errepikatzen da, 39.143 pertsonara iritsiz

Aldaketa oso garrantzitsua da, 2022ko erregistroa erregistratutako datu guztien artean gutxienekoa baita.

Aztertutako kolektiboa arriskuan dauden etxekoen unitateetan bizi diren pertsona guztien % 24,5 izan da 2022an, gutxieneko bat. Eta 2018tik izandako jaitsiera berretsi du: % 30,7koa zen, eta 2020an % 29,8koa zen.

Kasu honetan, Estatuko sistema orokorreko lanaren eta/edo pentsio eta prestazioen ondoriozko diru-sarrerak eskuratzeko garrantzi erabakigarria duen kolektiboa da: guztizkoaren % 94,4, datu horietan gehieneko bat. Diru-sarrera propioak, oro har lanetik datozenak, % 51,9 dira. 2020ko % 44,5, 2008ko % 36,5, 2012ko % 42,1 eta 2014ko % 40,4 gainditzen ditu, baina 2016ko % 52,4 eta 2018ko % 53,9 baino txikiagoa da.

Aintzat hartutako kolektiboaren okupazio-profilak irudi normalizatua du, eta lana edo horren ordeko prestazio orokorrak eskuratzeko aukera nagusia du. Horren barruan, ordea, aintzat hartutako pertsonen % 42,5 baino ez daude lotuta 2022an oinarrizko premiak betetzeko gutxienez jotzen direnak baino diru-sarrera handiagoak dituzten etxekoen unitateekin. Proporziorik txikiena da, 2020koa kontuan hartu gabe, txikiagoa izan baitzen (38,7). Aldea bereziki deigarria da 2018ko % 60,0arekiko eta 2008ko % 70,2arekiko.

Kolektibo horretan, halaber, pobreziatik kanpo daudela uste duten etxekoen unitateetako pertsonen proportzioak gora egin du 2022an (ez dute beren burua pobretzat jotzen, behintzat). Proportzio hori % 69,1era iritsi zen 2018an, baina 2020an 48,4ra jaitsi zen eta 2022an gora egin du 2018ko datua gaindituz eta % 72,0ra iritsiz.

Eskuragarri dauden diru-sarreraren eta mantenu-pobrezia-aren atalasearen arteko aldea murriztu egin da 2022an. Distantzia hori etengabe handitu zen taldean 2008tik, urte hartan % 21,3 izatetik 2012an % 24,9 eta 2014an % 30,5 izatera igaro baitzen. Hala ere, % 22,5era jaitsi zen 2016an, eta 2018an berriz ere gora egin zuen, % 26,7ra arte. 2020an, joera mantendu egin zen eta % 31,1era iritsi zen, mailarik altuena 2008tik⁴. Eta 2022an murriztu egin zen, % 25,4ko balioa hartuz.

⁴ Benetako pobrezia egoeran eta diru-sarrerak bermatzeko sistemara iritsi gabe dauden biztanleen % 69,2 seme-alabak dituzten familiek osatzen dute (% 33,2 seme-alabak dituzten bikoteen unitateetan eta % 36 guraso bakarreko familietan). Horietatik, % 70ek atzeritar bat dute buru, eta % 8,2k 3 urte baino gutxiago daramate Euskadin erroldatuta. Deigarria da seme-alabak dituzten eta atzeritar jatorriko pertsona bat buru duten familietako pertsonen % 10,2 benetako pobrezia-egoeran egotea eta DSBE/EPO/GLL sistema ez eskuratzea (Estatuan erreferentziazko pertsonak dituzten seme-alabak dituzten familien % 0,7 baino ez). Beraz, oso familia multzo ahula da.

- DSBE/EPO/GLL sisteman sartzen ez den kolektiboaren beste talde garrantzitsu bat, eragindako pertsona guztien % 16,2, Estatuko nazionalitatea duten pertsonak osatzen dute. Pertsona horien % 62,2 65 urtetik beherakoak dira.

- Benetako pobrezian dauden eta sistemaren arreta ematen ez duten kolektiboetan nagusi diren mota horietako diru-sarrerentziko pertsona guztien % 48,1 berezko diru-sarrerak dira, batez ere lanekoak, eta beste % 47,0 Estatuko babes sistematik datozen diru-sarrerak dira (Gizarte Segurantzaren eta langabezia). Bi iturri horiek errenta erabilgarri osoaren % 95 biltzen dute. Hortaz, kolektibo horrek jarraibide "normalizatu" erantzuten die diru-sarrerak eskuratzeari dagokionez. Taldearen jardura-tasa nabarmena da eta % 60,4ra iristen da. Hala ere, langabeziaren eragina oso handia da, eta mota horretako etxeetan aktiboen % 35,9ri eragiten die.

13.a, 13.b eta 13.c taulek DSBE/EPO/GLL sistemak biztanleriaren diru-sarreretan duen pisuari buruzko informazioa ematen dute, pobrezia/ongizate errealaren eskalan duen posizioaren arabera.

13.a.Taula
Biztanleen diru-sarreraren banaketa, motaren arabera eta benetako pobrezia/ongizate eskalan dute
kokalekua kontuan hartuta.
Hileko batez besteko datuak, garbiak. 2022
(Datu absolutuak)

Diru-sarrera mota	Pobrezia	Ongizate gabeziaren beste era bat	Ongizate eta arrisku elementuak	Ongizatea	GUZTIRA
Lana	10.515.775	27.897.180	126.380.465	1.589.184.649	1.753.978.068
Higiezinen sarrerak	51.162	46.362	3.314.877	50.513.762	53.926.163
Higigarrien sarrerak, pentsio-funtsak eta antzekoak	81.736	-14.053	-4.469.589	24.571.931	20.170.025
Laneko kalte-ordainak	108.564	7.497	220.393	11.874.783	12.211.237
Auto-kontsumoa	91.407	98.880	809.306	6.323.078	7.322.671
DIRU-SARRERA PROPIOAK	10.848.644	28.035.867	126.255.452	1.682.468.202	1.847.608.165
Babes orokorra: erretiroa, baliaezintasuna eta alarguntza	5.054.757	8.897.311	96.463.580	604.721.535	715.137.182
Beste babes orokor bat: langabezia eta beste batzuk	4.242.726	4.545.502	22.154.754	76.565.385	107.508.367
SEGURANTZAKO ETA ANTZEKO SARRERAK	9.288.656	13.435.028	118.493.984	681.254.998	822.472.666
DBE/EPO/GLL sistema	13.916.508	11.262.437	11.977.388	1.154.472	38.310.805
Bestelako gizarte-laguntzak	941.126	818.832	2.171.517	4.147.691	8.079.166
GIZARTE-LAGUNTZEN SARRERAK	14.857.634	12.081.269	14.148.905	5.302.162	46.389.970
GIZARTEAREN BARRUKO TRANSFERENTZIAK	678.740	891.110	4.352.790	13.266.293	19.188.933
	35.673.674			2.382.291.656	2.735.659.734
DIRU-SARRERAK, GUZTIRA	4	54.443.274	263.251.131	6	4

Iturria: GZE-GPI 2022

13.b.Taula
Biztanleen diru-sarrereren banaketa, motaren arabera eta benetako pobrezia/ongizate eskalan dute kokalekua
kontuan hartuta.
Hileko batez besteko datuak, garbiak. 2022
 (% bertikalak)

Diru-sarrera mota	Pobrezia	Ongizate gabeziaren beste era bat	Ongizate eta arrisku elementuak	Ongizatea	GUZTIRA
Lana	29,5	51,2	48,0	66,7	64,1
Higiezinen sarrerak	0,1	0,1	1,3	2,1	2,0
Higigarrien sarrerak, pentsio-funtsak eta antzekoak	0,2	0,0	-1,7	1,0	0,7
Laneko kalte-ordainak	0,3	0,0	0,1	0,5	0,4
Auto-kontsumoa	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
DIRU-SARRERA PROPIOAK	30,4	51,5	48,0	70,6	67,5
Babes orokorra: erretiroa, baliaezintasuna eta alarguntza	14,2	16,3	36,6	25,4	26,1
Beste babes orokor bat: langabezia eta beste batzuk	11,9	8,3	8,4	3,2	3,9
SEGURANTZAKO ETA ANTZEKO SARRERAK	26,0	24,7	45,0	28,6	30,1
DBE/EPO/GLL sistema	39,0	20,7	4,5	0,0	1,4
Bestelako gizarte-laguntzak	2,6	1,5	0,8	0,2	0,3
GIZARTE-LAGUNTZEN SARRERAK	41,6	22,2	5,4	0,2	1,7
GIZARTEAREN BARRUKO TRANSFERENTZIAK	1,9	1,6	1,7	0,6	0,7
DIRU-SARRERAK, GUZTIRA	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: GZE-GPI 2022

13.c. taula
Biztanleen diru-sarrereren banaketa, motaren arabera eta benetako pobrezia/ongizate eskalan dute
kokalekua kontuan hartuta.
Hileko batez besteko datuak, garbiak. 2022
 (% horizontalak)

Diru-sarrera mota	Pobrezia	Ongizate gabeziaren beste era bat	Ongizate eta arrisku elementuak	Ongizatea	GUZTIRA
Lana	0,6	1,6	7,2	90,6	100,0
Higiezin sarrerak	0,1	0,1	6,1	93,7	100,0
Higigarrien sarrerak, pentsio-funtsak eta antzekoak	0,4	-0,1	-22,2	121,8	100,0
Laneko kalte-ordainak	0,9	0,1	1,8	97,2	100,0
Auto-kontsumoa	1,2	1,4	11,1	86,3	100,0
DIRU-SARRERA PROPIOAK	0,6	1,5	6,8	91,1	100,0
Babes orokorra: erretiroa, baliaezintasuna eta alarguntza	0,7	1,2	13,5	84,6	100,0
Beste babes orokor bat: langabezia eta beste batzuk	3,9	4,2	20,6	71,2	100,0
SEGURANTZAKO ETA ANTZEKO SARRERAK	1,1	1,6	14,4	82,8	100,0
DBE/EPO/GLL sistema	36,3	29,4	31,3	3,0	100,0
Bestelako gizarte-laguntzak	11,6	10,1	26,9	51,3	100,0
GIZARTE-LAGUNTZEN SARRERAK	32,0	26,0	30,5	11,4	100,0
GIZARTEAREN BARRUKO TRANSFERENTZIAK	3,5	4,6	22,7	69,1	100,0
DIRU-SARRERAK, GUZTIRA	1,3	2,0	9,6	87,1	100,0

Iturria: GZE-GPI 2022

Datuen arabera, DSBE/EPO/GLL sistemak gaur egun benetako pobrezia-egoerei aurre egin behar dieten biztanleen diru-sarreraren % 39,0 ematen du 2022an, eta proportzio hori % 41,6ra igotzen da EAeko erakundeen beste gizarte-laguntza batzuk kontuan hartzean. Zifra horiek 2016koak eta 2018koak baino zertxobait handiagoak dira (% 38,3 eta % 38,5, hurrenez hurren), baina 2020koak baino baxuagoak (% 42,4).

Diru-sarrera propioen barruan (% 30,4), % 29,5 soldatapeko lanarena da, eta aldea higiezinetakako diru-sarrerek, higigarriek, lan-kalte-ordainek edo auto-kontsumoak osatzen dute. Proportzioan, 2020aren oso antzekoa da, baina diru-sarrera propioengatik, aldiz, txikiagoa zen, % 25,3koa. Beste % 26 gizarte-segurantzako diru-sarrerak eta antzekoak dituzten biztanleei zor zaie; horietatik % 14,2 erretiroari, baliaezintasunari eta alarguntzari buruzkoak dira, eta % 11,9 langabeziari eta beste batzuei buruzkoak. Eta diru-sarrerengatik aipatu dugun bezala, gizarte-laguntzak % 41,6 dira pobrezia duten biztanleen artean, eta horietatik diru-sarreraren % 39,0 DSBE/EPO/GLL-en ondoriozkoak dira.

DSBE/EPO/GLL prestazioen multzoak ere zeregin garrantzitsua du pobrezia gainditzen duen taldean, baina ongizaterik ezeko beste modu batzuei egin behar die aurre; kolektibo horretan, diru-sarrerenzati nagusia lanetik eta jarduera ekonomikoko beste modu batzuetatik dator (% 51,5, 2020ko % 50,0aren eta 2018ko % 47,2aren gainetik). Alde horretatik, EAeko babes-sistemak kolektiboaren diru-sarreraren % 20,7 ematen du, eta proportzio hori % 22,2ra igotzen da EAeko beste laguntza publiko batzuk aintzat hartzean.

Ekarpen horren garrantzia egiazta daiteke, argi eta garbi gainditzen baitu langabezia babesteko sistematik eta Estatuko beste laguntza orokor batzuetatik datorren % 8,3 (% 9,3 2018an). 2022an pentsioei dagokien % 16,3 ere gainditu du.

DSBE/EPO/GLL sistemak, 2020an, pobrezia zuten biztanleengan jartzen zuen arreta nagusiki: prestazioen eta laguntzen % 52,7 benetako pobrezia jotako kolektiboentzat ziren, % 30,6 ongizaterik ezeko egoeran zeuden, eta % 14,6 ongizate-posizio menderatzailea arrisku-errealitateekin konbinatzen zuten. Horrek esan nahi zuen egindako gastuaren % 97,9 gizarte-zailtasun handienak zituzten kolektiboetan kontzentratzen zela, eta % 2,1 soilik iristen zela ongizate-posizio osoan edo ia osoan zeuden taldeetara. Aitzitik, biztanleriaren aldaketak hobekuntza ekarri du, laguntzak jaso dituzten eta beste talde batzuetan kokatzea lortu duten biztanleen artean. Pobrezian DSBE/EPO/GLL-en % 36,3 jasotzen da, ongizaterik ezan % 29,4 eta arriskuan dagoen ongizatean % 31,3.

Aitzitik, EAeko gainerako laguntza-laguntzak ongizate-egoeran dauden talde horietara bideratzen dira oraindik ere gastuaren % 51,3. Ildo beretik, egoera onenean dauden kolektibo horietan ere biltzen da Estatuko gastuaren % 71,2 langabezian eta pentsioen politika orokorraz bestelako gizarte-politiketan, 2018ko % 69,3 baino handiagoa eta 2020ko % 74,0 baino txikiagoa.

2. Pobrezia–arrisku handiena duten gizarte-taldeak eta eremuak

2.1. Benetako pobreziaren eragina hainbat aldagai demografikoaren arabera

Benetako pobreziaren adierazlea oinarritzko erreferentziatzat hartuta, adierazle horrek 2008 eta 2022 artean EAEko kolektibo soziodemografiko nagusientzat izan duen dinamika aztertuko dugu jarraian, 2018-2022 aldian gertatu diren aldaketei erreferentzia berezia eginez⁵.

a) Benetako pobreziaren inpaktuak gora egiten du guraso bakarreko familien artean, eta behera egiten du bikoteen artean

14.a eta 14.b tauletan familia-talde mota azertzean, daturik deigarriena da 2022an benetako pobreziaren goranzko joerak behera egin duela guraso bakarreko familien artean. Talde horretan, 2008 osteko krisiaren eragina deigarria izan zen, pobrezia-tasa % 13,2tik % 18,2ra igo baitzen 2008 eta 2012 artean. 2014an hobekuntza nabarmena izan ondoren (% 12,7ra jaitsi da), urte horretatik aurrera ikusten da tasak gora egin duela pixkanaka, 2016ko % 13,4ra eta 2018ko % 15,0ra iritsi arte. 2020an hazkunde-erritmoa moteltzen bada ere, goranzko joerak bere horretan jarraitzen du, eta benetako pobreziaren intzidentzia % 15,6ra igoen da, EAEko tasa orokorra baino ia hiru aldiz handiagoa. 2022an, aldiz, 2008an ere ez zegoen gutxieneko bat 11,6ra jaitsi da, eta hori zen daturik onena: 13,2.

Bakarrik dauden pertsonen eta familia-nukleoan oinarritzen ez diren taldeen kasuan ere hobekuntza ikusten da. Kasu horretan, 2008 eta 2014 artean % 6,4tik % 8,2ra igo ondoren, tasa egonkortu egin zen 2016an, eta % 7,0ra jaitsi zen 2018an. 2020ko % 7,2ko gorakadak okertze txiki bat islatzen zuen, baina egonkortzekotzat jo daitekeen dinamika baten barruan. Baina 2022an 4,7ra jaitsi da, eta kasu honetan ere minimo bat lortu du, 2008ko datuak ere gainditzen ez duena: % 6,4, orain arte erregistratuta geneukan onena.

Eta gauza bera gertatzen da 2020-2022 aldiko bilakaeran, positiboa da bikote batean oinarritutako familia-egituretan. Seme-alabak dituzten bikoteen kasuan, hobekuntza 2018-2020 aldian izandakoaren oso antzekoa da, benetako pobreziaren intzidentzia 2018ko % 5,0tik 2020ko % 4,8ra jaitsi baita. Eta 2020-2022 aldian % 3,1era jaitsi da, eta, beraz, jaitsiera hori sendotu egin da, oso garrantzitsua baita; izan ere, bilakaera, oro har, negatiboa zen 2008 eta 2018 artean, eta, ondorioz, 2020ko jaitsiera ez da gertakari soltea. Ildo horretan, benetako pobreziak seme-alabak zituzten bikoteetan zuen inpaktuak gora egin zuen etengabe, 2008ko % 3,3tik 2012ko % 3,7ra eta 2014ko % 5,5era. 2016an modu deigarrian jaitsi zen arren (% 4,5 2016an), 2018an % 5,0ra igo zen berriro tasa, 2020an berriro jaitsi eta 2022an jaitsiera hori indartu aurretik. Seme-alabak dituzten bikoteen benetako pobrezia-tasa, gainera, EAEko tasa orokorretik beherako maila orokorretan finkatu da 2020an.

⁵ Aurkezten diren taulek pobreziaren dimentsioei (mantentzea eta metatzea) eta benetako ongizaterik ezaren adierazle orokorrari buruzko informazio orokorragoa ere ematen dute.

Bestalde, seme-alabarik gabeko bikoteek eragin txikiena izan duen taldea izaten jarraitzen dute, eta benetako pobrezia-tasa % 1,3 baino ez da izan 2022an. Izan ere, bilakaera onena duen taldea da. 2012an % 2,5era iritsi ondoren, familia horien benetako pobrezia-tasa % 2,1 eta % 2,3 artean mantendu zen 2014 eta 2018 artean. Tasa nabarmen jaitsi zen 2018ko % 2,3tik 2020ko % 1,8ra, eta intzidentzia 2008ko % 1,9aren azpitik zegoen lehen aldiz. Eta 2022an indartu egin da magnitude bereko jaitsierarekin.

14.a. taula
Benetako pobrezia-eta prekariedade-egoeren bilakaera, familia-talde bakoitzeko 2008-2022
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %-tan

Pobrezia- edo prekariedade-mota		Bakarrik bizi diren pertsonak	Seme-alabarik gabeko bikotea	Seme-alabadun bikotea	Bakarrik bizi diren pertsonak/ Bestelako familia-taldea	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	3,9	4,4	13,7	9,7	5,7
	2012	5,2	5,3	19,2	10,9	7,3
	2014	4,2	7,4	13,9	13,4	8,2
	2016	3,7	5,5	13,8	11,3	7,1
	2018	3,6	6,2	17,3	11,7	8,0
	2020	3,3	6,1	18,6	15,5	8,0
	2022	3,9	4,5	19,2	11,2	7,3
Metatze-pobrezia	2008	0,9	1,2	4,1	2,4	1,5
	2012	1,2	1,1	4,7	1,0	1,4
	2014	0,4	1,9	5,5	1,8	2,0
	2016	0,6	1,1	3,7	2,7	1,6
	2018	0,4	0,9	2,0	0,7	0,9
	2020	0,3	0,2	1,1	0,3	0,3
	2022	0,1	0,1	0,4	0,6	0,2
Benetako pobrezia	2008	1,9	3,3	13,2	6,4	4,2
	2012	2,5	3,7	18,2	7,5	5,3
	2014	2,1	5,5	12,7	8,2	5,9
	2016	2,2	4,5	13,4	8,2	5,7
	2018	2,3	5,0	15,0	7,0	6,1
	2020	1,8	4,8	15,6	7,2	5,6
	2022	1,3	3,1	11,6	4,7	4,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	4,8	6,8	19,9	12,9	8,2
	2012	6,2	7,2	29,1	16,1	10,1
	2014	5,6	9,7	25,9	16,6	11,5
	2016	6,7	7,5	24,3	16,4	10,8
	2018	6,3	9,9	30,4	14,9	12,5
	2020	3,8	7,6	23,6	15,2	9,5
	2022	3,7	6,4	19,4	9,2	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

14.b. taula
Benetako pobrezia-eta prekarietate-egoeren bilakaera, familia-talde bakoitzeko 2008-2022
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
(% horizontalak)

Pobrezia- edo prekarietate-mota		Bakarrik bizi diren pertsonak	Seme-alabarik gabeko bikotea	Seme-alabadun bikotea	Bakarrik bizi diren pertsonak/ Bestelako familia-taldea	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	12,2	50,3	20,3	17,3	100,0
	2012	15,7	42,1	25,1	17,1	100,0
	2014	10,7	50,5	18,6	20,2	100,0
	2016	9,8	42,2	24,9	23,1	100,0
	2018	8,0	42,0	25,8	24,2	100,0
	2020	8,7	41,2	23,3	26,8	100,0
	2022	10,6	31,6	31,0	26,7	100,0
Metatze-pobrezia	2008	10,1	51,3	22,7	15,9	100,0
	2012	18,1	42,9	31,3	7,7	100,0
	2014	3,8	54,7	30,1	11,4	100,0
	2016	7,0	38,8	29,3	24,9	100,0
	2018	7,2	53,4	25,7	13,7	100,0
	2020	17,4	38,9	31,5	12,2	100,0
	2022	9,1	7,8	28,1	55,0	100,0
Benetako pobrezia	2008	8,0	50,1	26,6	15,3	100,0
	2012	10,5	40,6	32,7	16,1	100,0
	2014	7,3	51,9	23,6	17,2	100,0
	2016	7,3	42,2	29,9	20,6	100,0
	2018	6,8	44,7	29,4	19,1	100,0
	2020	6,8	47,1	28,1	17,9	100,0
	2022	6,5	39,0	34,1	20,5	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	10,3	53,4	20,4	15,8	100,0
	2012	13,5	40,9	27,4	18,3	100,0
	2014	10,0	47,4	24,7	17,9	100,0
	2016	11,7	37,6	28,6	22,0	100,0
	2018	8,9	42,7	28,9	19,6	100,0
	2020	8,7	43,9	25,1	22,3	100,0
	2022	9,2	41,2	29,3	20,3	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Benetako pobrezia- eta prekarietate-egoeren familia-talde motaren arabera banaketari erreparatu badiogu, 2020-2022 aldian aldaketa bat egon dela ikusiko dugu, aurreko aldiarekin alderatuta. Seme-alabak dituzten bikoteen ehunekoa jaitsi egin da, % 47,1etik % 39,0ra. Beherakada hori oso nabarmena izan da, eta, ondorioz, guraso bakarreko familien eta bakarrik dauden pertsonen edo beste talde batzuen taldea handitu egin da. Guraso bakarreko familiak benetako pobrezian zeuden pertsonen % 28,1 ziren, eta 2022an % 34,1. Era berean, 2020an bakarrik edo beste talde batzuetan zeuden pertsonen taldea %

17,9 zen, eta 2022an % 20,5. Talde geldiena seme-alabarik gabeko bikoteak izan da, ehuneko 0.3 puntu bakarrik jaitsi baitira.

Urteetan zehar ikus dezakegu seme-alabarik gabeko bikoteen taldea beti dela txikiena pobrezia barruan, beti % 10etik behera, 2012an izan ezik, orduan % 10,5era iritsi baitzen. Ondoren, bakarrik dauden pertsonen taldea edo beste talde batzuk daude, eta urteetan % 15etik % 21era bitarte egon dira. Eta aldaketa gehien guraso bakarreko familietan eta seme-alabak dituzten bikoteetan gertatu dira. 2008. urteari begiratuz gero, alde handia zegoen bi talde horien artean: seme-alabak zituzten bikoteak benetako pobrezia zuten biztanleen % 50,1 ziren, eta guraso bakarreko familiak % 26,6, hau da, aurreko taldearen erdia baino pixka bat gehiago. Aitzitik, 2022an seme-alabak zituzten bikoteak % 39,0 ziren eta guraso bakarreko familiak % 34,1; kopuru horiek oso antzekoak dira 2008ko egoerarekin alderatuta.

Haur-pobrezia intzidentziak behera egin du

Seme-alabak dituzten bikoteetan pobrezia beheranzko joera txikia izan arren, haur-pobrezia inaktuak gora egin zuen 2018 eta 2020 artean, eta horrek 2016-2018 aldian ikusitako hobekuntza eten zuen; izan ere, 14 urtetik beherako biztanlerian benetako pobrezia tasak behera egin du 2008tik lehen aldiz. Aitzitik, 2020-2022 biurtekoan nabarmen egin du behera haurren pobrezia, eta 2008tik jasotako datuen artean, minimo batera iritsi da.

Bilakaera hori xehetasunez azter daiteke 15.a eta 15.b tauletan. Horrela, 14 urtetik beherakoak dauden etxekoen unitateetako biztanleen artean, benetako pobrezia tasak etengabe egin zuen gora 2008ko % 7,6tik 2014ko % 10,1era. Dinamikak egonkortzeko joera bazuen ere, tasa % 10,2ra igo zen 2016an. Horregatik, 2018ko % 9,5a oso aldaketa garrantzitsua izan zen 2016ra arte ikusitako igoera-prozesuan. Hala ere, pandemian 14 urtetik beherako seme-alabak dituzten familia batzuen bizi-baldintzek okerrera egin zuten, 14 urtetik beherako adingabeak dituzten etxekoen unitateetako biztanleen benetako pobrezia nabarmen egin zuen gora. Hala, 2020an kolektibo horretan benetako pobrezia-tasa % 10,7 izan zen, 2008tik izandako handiena.

Egoera hori erabat aldatu da 2020-2022 aldian, eta kolektibo horretako pobrezia % 6,7ra jaitsi da.

Pobrezia-egoeran dauden pertsonen multzoan, 14 urtetik beherako adingabeak dituzten etxekoen unitateetako biztanleria % 57,6tik % 48,1era jaitsi da 2020an, eta erregistratutako zifrarik txikiena izatera iritsi da 2022an.

Nabarmendu beharreko datu bat da 2020an adingabeak dituzten etxekoen unitateetako pertsonen 2020ko % 10,7 hirukoitza baino gehiago zela urte horretan 14 urtetik beherako pertsonarik gabeko etxekoen unitateei zegokiena (% 3,4). Baina 2022an ez da alderaketa horretara iristen, adingabeak dituzten etxekoen unitateetan bizi direnak % 6,7 baitira, eta 14 urtetik beherakorik ez dutenak % 2,9; hau da, erdia baino apur bat gutxiago, baina ez heren bat, 2020an gertatzen zen bezala.

Adingaberik gabeko etxekoen unitateetan, gainera, eten egin da 2008an tasa % 2,4 izatetik 2018an % 4,4 izatera eraman zuen goranzko joera. 2018-2020 biurtekoan, benetako pobrezia intzidentzia ehuneko puntu bat inguru murriztu da etxekoen unitate horietan, eta % 3,4an geratu da 2020an eta 2022an, berriz, murrizten jarraitzen du, % 2,9ra iritsiz. Tasa hori 2008koa (% 2,4) baino ez da handiagoa.

Hala ere, 14 urtetik beherakoen presentziarik gabeko etxekoen unitateen ekarpena, bestalde, 2020ko % 42,4tik 2022ko % 51,9ra igo da, erregistratutako guztiak baino maila handiagoetan.

15.a. taula
Benetako pobrezia- eta prekaritate-egoeren bilakaera, etxekoen unitatean 14 urtetik
beherako adingabeak egoteagatik. 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %-tan

Pobrezia- edo prekaritate-mota		Adingaberik gabe	Adingabeekin	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	4,0	8,8	5,7
	2012	5,6	10,7	7,3
	2014	6,1	12,4	8,2
	2016	5,2	11,1	7,1
	2018	6,7	10,7	8,0
	2020	6,0	12,7	8,0
	2022	6,6	9,1	7,3
Metatze-pobrezia	2008	1,2	2,1	1,5
	2012	0,8	2,7	1,4
	2014	1,1	3,8	2,0
	2016	1,1	2,7	1,6
	2018	0,6	1,5	0,9
	2020	0,1	0,9	0,3
	2022	0,2	0,2	0,2
Benetako pobrezia	2008	2,4	7,6	4,2
	2012	3,7	8,5	5,3
	2014	3,8	10,1	5,9
	2016	3,7	10,2	5,7
	2018	4,4	9,5	6,1
	2020	3,4	10,7	5,6
	2022	2,9	6,7	4,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	5,5	13,2	8,2
	2012	8,4	13,3	10,1
	2014	9,2	16,1	11,5
	2016	8,1	16,6	10,8
	2018	9,9	18,0	12,5
	2020	6,4	16,4	9,5
	2022	6,3	11,7	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

15.b. taula
Benetako pobrezia- eta prekariedade-egoeren bilakaera, etxekoen unitatean 14 urtetik
beherako adingabeak egoteagatik. 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

		Adingaberik gabe	Adingabeekin	Guztira
Pobrezia- edo prekariedade-mota				
Mantenu-pobrezia	2008	46,1	53,9	100,0
	2012	51,2	48,8	100,0
	2014	49,4	50,6	100,0
	2016	51,0	49,0	100,0
	2018	57,1	42,9	100,0
	2020	52,4	47,6	100,0
	2022	64,0	36,0	100,0
Metatze-pobrezia	2008	51,4	48,6	100,0
	2012	37,5	62,5	100,0
	2014	36,8	63,2	100,0
	2016	46,8	53,2	100,0
	2018	45,3	54,7	100,0
	2020	25,1	74,9	100,0
	2022	71,9	28,1	100,0
Benetako pobrezia	2008	36,9	63,1	100,0
	2012	46,2	53,8	100,0
	2014	42,6	57,4	100,0
	2016	44,1	55,9	100,0
	2018	49,8	50,2	100,0
	2020	42,4	57,6	100,0
	2022	51,9	48,1	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	43,7	56,3	100,0
	2012	56,1	43,9	100,0
	2014	53,2	46,8	100,0
	2016	52,0	48,0	100,0
	2018	54,0	46,0	100,0
	2020	47,6	52,4	100,0
	2022	57,0	43,0	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Haur-pobreziaren beheranzko joera ikusten da, halaber, 16 a eta 16 b tauletan 14 urtetik beherako biztanleriaren egoera soilik kontuan hartzen denean. Kasu horretan, 2008an % 7,3 izatetik 2012an % 9,5 eta 2014an % 11,2 izatera igaro ondoren, haur-pobreziaren inpaktua % 10,6ra jaitsi zen 2016an, eta beherakada hori luzatu egin zen, modu neurritsuagoan bada ere, 2018ko % 10,3ra arte. 2018-2020 aldiko gorakadak ondorio garrantzitsuak izan zituen: haur-pobreziaren tasa % 11,7ra igo zen, zifrarik handiena 2008tik, eta 4,4 ehuneko-puntu handiagoa urte horri dagokion % 7,3ko minimoa baino. Baina 2022an nabarmen jaitsi zen, 2008tik ikusten ez zen % 7,3ra iritsiz.

2014an % 25,7ra igo ondoren, 14 urtetik beherako biztanleriaren garrantzia benetako pobrezia-egoera guztietan % 23,1era murriztu zen 2016an eta % 22,4ra 2018an, orduan proportziorik txikiena 2008tik. 2020an, proportzio hori % 25,5era igo zen, eta maila hori 2014ko erregistrotik behera baino ez zen geratzen. Eta 2022an % 21,9ra jaitsi zen, erregistratutako guztien minimora iritsiz.

Berriz ere, 2020tik 2022ra bitartean, 14 urtetik beherakoen artean pobrezian izandako jaitsiera-dinamika oso handia izan delako nabarmentzen da, kontuan hartuta igoerak eta jaitsierak oso mugatuak izan direla beti 0,4 edo 2,2 artean gehienez, eta kasu horretan, ordea, % -4,4koa da.

16.a. taula
Adinaren arabeko benetako pobrezia- eta prekariedade-egoeren bilakaera (14 urtetik gorako edo
beherako biztanleria). 2008-2022
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %tan

Pobrezia- edo prekariedade-mota		< 14 urte	14 urte edo gehiago	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	9,3	5,1	5,7
	2012	11,8	6,6	7,3
	2014	13,7	7,3	8,2
	2016	12,0	6,4	7,1
	2018	11,5	7,4	8,0
	2020	13,7	7,2	8,0
	2022	10,2	6,9	7,3
	Metatze-pobrezia	2008	1,8	1,5
2012		2,6	1,3	1,4
2014		4,1	1,7	2,0
2016		2,6	1,5	1,6
2018		1,6	0,8	0,9
2020		1,1	0,2	0,3
2022		0,1	0,2	0,2
Benetako pobrezia		2008	7,3	3,7
	2012	9,5	4,6	5,3
	2014	11,2	5,1	5,9
	2016	10,6	5,0	5,7
	2018	10,3	5,4	6,1
	2020	11,7	4,8	5,6
	2022	7,3	3,6	4,0
	Benetako ongizate-gabezia	2008	12,9	7,4
2012		14,1	9,4	10,1
2014		17,1	10,6	11,5
2016		16,9	9,9	10,8
2018		19,3	11,5	12,5
2020		17,4	8,3	9,5
2022		12,2	7,3	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

16.b. taula
Adinaren araberako benetako pobrezia- eta prekariedade-egoeren bilakaera (14 urtetik gorako edo
beherako biztanleria). 2008-2022
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

Pobrezia- edo prekariedade-mota		< 14 urte	14 urte edo gehiago	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	22,4	77,6	100,0
	2012	21,5	78,5	100,0
	2014	22,7	77,3	100,0
	2016	21,1	78,9	100,0
	2018	19,1	80,9	100,0
	2020	21,0	79,0	100,0
	2022	16,8	83,2	100,0
Metatze-pobrezia	2008	16,2	83,8	100,0
	2012	23,5	76,5	100,0
	2014	27,8	72,2	100,0
	2016	20,3	79,7	100,0
	2018	23,5	76,5	100,0
	2020	40,7	59,3	100,0
	2022	7,4	92,6	100,0
Benetako pobrezia	2008	24,0	76,0	100,0
	2012	23,8	76,2	100,0
	2014	25,7	74,3	100,0
	2016	23,1	76,9	100,0
	2018	22,4	77,6	100,0
	2020	25,5	74,5	100,0
	2022	21,9	78,1	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	21,7	78,3	100,0
	2012	18,6	81,4	100,0
	2014	20,1	79,9	100,0
	2016	19,5	80,5	100,0
	2018	20,4	79,6	100,0
	2020	22,6	77,4	100,0
	2022	18,7	81,3	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

2020 eta 2022 bitartean, 14 urtetik gorako biztanleen benetako pobrezia-tasa ere % 4,8tik % 3,6ra jaitsi da. Proportzio hori erregistro guztien azpitik dago, baita 2008ko erregistroa (% 3,7) baino txikiagoa ere.

2008ko egoerarekin alderatuta, 14 urtetik beherako biztanleriaren benetako pobrezia-tasa % 7,3koa da, 14 urtetik gorako biztanleriaren % 3,7 baino 1,99 aldiz handiagoa, eta 2022an, berriz ere, oso antzeko egoera ikusten da. 14 urtetik beherakoen benetako pobrezia-tasa % 7,3koa da, 2008an bezalaxe, eta 14 urtetik gorakoena, berriz, % 3,6koa; beraz, kasu horretan, adingabeen tasa adinekoena baino 2,02 aldiz handiagoa da.

b) Emakumeen artean benetako pobrezia-aren murrizketa areagotzen da

2022an, zalantzarik gabe, interes handiko joera izan da benetako pobrezia-aren tasaren murrizketa-ildoan, erreferentzia-ko pertsona aurreko urteetan ikusitako emakumea duten etxe-koen unitateetan, 17.a eta 17.b⁶. tauletan ikus daitezkeen bezala

17.a. taula
Benetako pobrezia-eta prekaritate-egoeren bilakaera, erreferentzia-ko pertsonaren
sexuaren arabera. 2008-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %-tan

Pobrezia- edo prekaritate-mota		Gizonezkoak	Emakumezkoak	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	4,8	10,2	5,7
	2012	5,8	12,6	7,3
	2014	6,7	13,1	8,2
	2016	5,4	11,2	7,1
	2018	5,8	12,4	8,0
	2020	6,3	11,0	8,0
	2022	5,1	10,3	7,3
Metatze-pobrezia	2008	1,2	3,2	1,5
	2012	1,2	2,5	1,4
	2014	1,7	3,1	2,0
	2016	0,9	3,3	1,6
	2018	0,7	1,4	0,9
	2020	0,3	0,4	0,3
	2022	0,2	0,2	0,2
Benetako pobrezia	2008	3,3	8,8	4,2
	2012	3,7	11,1	5,3
	2014	4,6	10,3	5,9
	2016	4,0	9,9	5,7
	2018	4,5	9,3	6,1
	2020	4,7	7,3	5,6
	2022	2,9	5,5	4,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	6,7	15,7	8,2
	2012	7,4	20,0	10,1
	2014	8,9	20,1	11,5
	2016	7,9	17,8	10,8
	2018	9,3	19,1	12,5
	2020	7,8	12,3	9,5
	2022	6,4	9,8	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

⁶ Erreferentzia-ko pertsonaren terminoa etxean edo bizikidetzaren unitateetan adierazten den pertsonari lotzen zaio, informazioa emateko erreferentzia gisa. Kontzeptua guztiz pareagarria ez den arren, idazketa sinplifikatzeko, txostenean baliokidetzat hartzen da ezaugarri soziodemografiko hori edo beste bat duen erreferentzia-ko pertsona bat duen etxe-koen unitatearen kontzeptua eta ezaugarri horiek berak dituen pertsona bat buru duen etxe-koen unitatearen kontzeptua.

17.b. taula
Benetako pobrezia-eta prekarietate-egoeren bilakaera, erreferentziazko pertsonaren
sexuaren arabera. 2008-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

Pobrezia- edo prekarietate-mota		Gizonezkoak	Emakumezkoak	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	71,2	28,8	100,0
	2012	63,7	36,3	100,0
	2014	63,2	36,8	100,0
	2016	54,4	45,6	100,0
	2018	48,7	51,3	100,0
	2020	49,8	50,2	100,0
	2022	40,3	59,7	100,0
Metatze-pobrezia	2008	66,3	33,7	100,0
	2012	63,8	36,2	100,0
	2014	64,6	35,4	100,0
	2016	40,8	59,2	100,0
	2018	48,8	51,2	100,0
	2020	58,1	41,9	100,0
	2022	59,6	40,4	100,0
Benetako pobrezia	2008	66,1	33,9	100,0
	2012	56,2	43,8	100,0
	2014	59,8	40,2	100,0
	2016	50,3	49,7	100,0
	2018	49,4	50,6	100,0
	2020	52,7	47,3	100,0
	2020	41,4	58,6	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	69,2	30,8	100,0
	2012	58,4	41,6	100,0
	2014	59,9	40,1	100,0
	2016	52,4	47,6	100,0
	2018	49,7	50,3	100,0
	2020	52,3	47,7	100,0
	2022	47,0	53,0	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

2008-2012 aldirian izandako gorakada handiaren ondoren (% 8,8tik % 11,1era), emakumea erreferentziazko pertsona zuten etxeen unitateetan, beheranzko joerari etengabe eutsi zitzaion 2012tik, 2018an % 9,3 izan baitzen, eta horrek 0,6 puntuko murrizketa ekarri zuen 2016ko % 9,9aren aldean. 2018 eta 2020 artean, tasaren jaitsiera areagotu egin zen, eta ehuneko -2,0 puntukoa izatera iritsi zen, 2020an benetako pobrezia tasa % 7,3 izanik. Tasa hori 2008ko % 8,8aren azpitik geratu zen lehen aldiz, eta nabarmen gainera. Eta 2022an jaitsiera hori berretsi egin da, % 5,5era jaitsiz, oraingoan -1,8 puntu portzental jaitsiz eta murrizketa hori berretsiz.

Emakumeak buru dituzten etxekoen unitateetan ikusten den hobekuntza hasierako tasa altu konparatuak zehazten du: 2008an % 8,8 zen, urte hartan erreferentziatzko gizon bat zuten etxekoen unitateen % 3,3 baino 2,7 aldiz handiagoa. 2014-2016 aldian izan ezik, hala ere, epe luzerako joera goranzkoa da gizon bat buru duten etxekoen unitateetan. 2018tik 2020ra izandako % 4,5etik % 4,7ra bitarteko igoera arina bada ere, eta 2016-2018 aldiko % 4,0tik % 4,5era bitartekoa baino txikiagoa bada ere, 2022ko % 2,9 2008tik izandako mailarik txikiena da. Erreferentziatzko pertsona femeninoa duten etxekoen unitateetako benetako pobrezia-tasaren arteko aldea mantendu egiten da erreferentziatzko pertsona maskulinoa duten etxekoen unitateekin alderatuta, baina 2008an 2,7 aldiz handiagoa izatetik 2022an 1,9 aldiz handiagoa izatera jaisten da, baina 2020an baino handiagoa da, orduan 1,6 aldiz handiagoa baitzen.

Hala ere, emakumeen gizarte-garrantziaren aurrerapenak ekarri duen aldaketa soziokulturalak, baita familien barruan ere, aldatu egin du etxekoen unitate moten barne-banaketa, emakume bat erreferentziatzko pertsona gisa kokatzen dutenen paper gero eta handiagoarekin. Haien artean pobrezia duen intzidentzia oraindik ere handiagoak azaltzen du, bilakaera konparatu hobea izan arren, emakumeak buru dituzten etxekoen unitate horiek 2022an benetako pobrezia-kasu guztien % 58,6 biltzen dutela, 2008ko % 33,9 baino ehuneko 24,7 puntu gehiago. Proporzioa handiena da 2008tik.

Aurreko aldekerakusten digute emakumeen gizarteko pobrezia gizonena baino handiagoa dela; izan ere, benetako pobrezia duten etxekoen unitateen % 58,6tan erreferentziatzko pertsona emakumea da, eta % 41,4tan erreferentziatzko pertsona gizona da.

Egoera termino orokorretan alderatuz gero, pertsona bakoitzaren sexuaren arabera, 18.a eta 18.b tauletan jasotakoarekin bat etorritik, benetako pobrezia tasak antzekoak dira gizonen eta emakumeen artean: % 3,8 eta % 4,2, hurrenez hurren, 2020an baino.

Horrela, 2008 eta 2012 artean % 4tik % 5,4ra igo ondoren, gizonen benetako pobrezia tasa % 5,6an egonkortu zen 2014-2018 aldian. Aldiz, emakumeen kasuan, 2008an gizonen antzeko zifretatik abiatuta (% 4,3), goranzko joera ez zen 2008-2012 aldira mugatzen (% 5,2 azken urte horretan), baizik eta 2018ko % 6,5era arte luzatzen zen, 2014-2016 aldiko beherakada txikiaren ondoren (% 6,1etik % 5,9ra).

2018 eta 2020 artean, bilakaera positiboa izan zen bi sexuetan, baina askoz argiagoa emakumeen kasuan. Hala, gizonen artean benetako pobrezia tasaren jaitsiera ehuneko -0,3 puntukoa da (% 5,6tik % 5,3ra), baina murrizketa -0,6 puntukoa da emakumeen artean (% 6,5etik % 5,9ra).

2020tik 2020ra bitarte, emakumeen beherakada aurreko aldian baino handiagoa izan da, 1,7 ehuneko-puntu jaitsi baita; gizonena, berriz, 1,5 ehuneko-puntu jaitsi da, baina, hala ere, ehuneko 0,4 puntuko aldea dago oraindik gizonen eta emakumeen artean. Esan dezakegu bi kasuetan 2008az geroztik ditugun datuetan erregistratu ez diren gutxienekoak lortzen direla.

18.a. taula
Benetako pobrezia-eta prekarietate-egoeren bilakaera, sexuaren arabera, 2008-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %-tan

Pobrezia- edo prekarietate-mota		Gizonezkoak	Emakumezkoak	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	5,3	6,1	5,7
	2012	7,2	7,3	7,3
	2014	7,7	8,7	8,2
	2016	6,9	7,2	7,1
	2018	7,4	8,5	8,0
	2020	7,4	8,6	8,0
	2022	6,6	8,0	7,3
	Metatze-pobrezia	2008	1,5	1,6
2012		1,6	1,3	1,4
2014		2,1	1,9	2,0
2016		1,5	1,7	1,6
2018		0,9	0,9	0,9
2020		0,4	0,3	0,3
2022		0,3	0,1	0,2
Benetako pobrezia		2008	4,0	4,3
	2012	5,4	5,2	5,3
	2014	5,6	6,1	5,9
	2016	5,6	5,9	5,7
	2018	5,6	6,5	6,1
	2020	5,3	5,9	5,6
	2022	3,8	4,2	4,0
	Benetako ongizate-gabezia	2008	7,9	8,4
2012		9,6	10,5	10,1
2014		11,3	11,7	11,5
2016		10,2	11,3	10,8
2018		11,7	13,3	12,5
2020		9,0	9,8	9,5
2022		7,6	8,1	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

18.b. taula
Benetako pobrezia-eta prekarietate-egoeren bilakaera, sexuaren arabera, 2008-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

Pobrezia- edo prekarietate-mota		Gizonezkoak	Emakumezkoak	Guztira
Mantenu-pobrezia	Pob.Mantenimiento	45,2	54,8	100,0
	2012	47,3	52,7	100,0
	2014	45,2	54,8	100,0
	2016	48,2	51,8	100,0
	2018	45,1	54,9	100,0
	2020	44,8	55,2	100,0
	2022	43,7	56,3	100,0
	Metatze-pobrezia	2008	46,3	53,7
2012		52,0	48,0	100,0
2014		51,2	48,8	100,0
2016		44,7	55,3	100,0
2018		47,1	52,9	100,0
2020		50,2	49,8	100,0
2022		78,0	22,0	100,0
Benetako pobrezia		2008	46,6	53,4
	2012	48,7	51,3	100,0
	2014	46,0	54,0	100,0
	2016	47,6	52,4	100,0
	2018	44,8	55,2	100,0
	2020	46,1	53,9	100,0
	2022	46,0	54,0	100,0
	Benetako ongizate-gabezia	2008	46,9	53,1
2012		45,8	54,2	100,0
2014		47,4	52,6	100,0
2016		46,5	53,5	100,0
2018		45,4	54,6	100,0
2020		46,3	53,7	100,0
2022		47,1	52,9	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

c) Pobrezia-tasen jaitsiera areagotu egin da gazteenen artean

19.a eta 19.b tauletan ikus daitekeenez, 2014-2016 aldiko gertakari paradoxiko bat honako hau zen: benetako pobrezia tasak aldi horretan izandako jaitsiera txikia (% 5,9tik % 5,7ra) bateragarria zen 65 urtetik gorako pertsonak buru zituzten etxekoen unitateetan pobrezia intzidentzia egonkortzearekin eta tasa hori gainerako etxekoen unitate mota guztietan igotzearekin, batez ere 55 urtetik beherako pertsonen etxekoen unitateetan.

19.a. taula
Benetako pobrezia- eta prekarietate-egoeren bilakaera, erreferentziazko pertsonaren adinaren arabera
2008-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %tan

Pobrezia- edo prekarietate-mota		< 35 urte	35-44 urte	45-54 urte	55-64 urte	> 65 urte	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	11,8	8,4	3,8	4,8	3,2	5,7
	2012	19,7	10,0	5,3	4,7	4,2	7,3
	2014	15,9	13,1	8,9	6,5	2,1	8,2
	2016	18,3	12,9	6,9	6,3	1,8	7,1
	2018	19,0	11,5	8,5	6,6	3,4	8,0
	2020	19,6	12,9	8,8	4,8	4,2	8,0
	2022	8,9	7,5	6,1	7,7	5,7	7,3
Metatze-pobrezia	2008	2,7	3,0	0,4	0,7	1,3	1,5
	2012	3,9	1,7	0,8	0,1	1,9	1,4
	2014	3,3	4,5	1,3	0,6	1,0	2,0
	2016	2,6	4,1	1,3	0,5	0,7	1,6
	2018	2,0	1,7	0,9	0,4	0,4	0,9
	2020	1,5	0,8	0,2	0,1	0,1	0,3
	2022	0,2	0,4	0,0	0,3	0,1	0,2
Benetako pobrezia	2008	9,4	7,6	2,6	2,7	1,6	4,2
	2012	18,0	7,4	4,1	2,9	1,7	5,3
	2014	13,6	11,1	5,3	4,0	1,1	5,9
	2016	15,3	11,7	5,8	4,2	1,1	5,7
	2018	16,2	9,9	6,6	4,4	1,7	6,1
	2020	15,3	9,7	6,6	3,2	1,8	5,6
	2022	6,1	5,0	3,2	3,3	1,7	4,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	14,4	13,2	6,1	5,3	5,0	8,2
	2012	28,2	11,6	9,3	4,9	6,6	10,1
	2014	23,2	16,9	11,9	7,7	5,7	11,5
	2016	24,8	18,8	12,1	7,0	4,5	10,8
	2018	27,7	16,9	13,1	10,5	6,9	12,5
	2020	26,7	14,7	11,0	5,5	4,2	9,5
	2022	10,9	8,5	8,1	6,5	4,1	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

19.b. taula
Benetako pobrezia- eta prekarietate-egoeren bilakaera, erreferentziazko pertsonaren adinaren arabera
2008-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

Pobrezia- edo prekarietate-mota		< 35 urte	35-44 urte	45-54 urte	55-64 urte	> 65 urte	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	17,2	36,9	15,9	16,3	13,6	100,0
	2012	24,3	31,0	18,7	11,7	14,2	100,0
	2014	13,3	37,8	27,1	15,4	6,4	100,0
	2016	12,7	36,9	23,8	19,2	7,4	100,0
	2018	14,0	31,4	25,7	17,0	11,9	100,0
	2020	13,0	32,9	26,2	13,3	14,6	100,0
	2022	37,9	13,7	13,0	17,3	18,0	100,0
Metatze-pobrezia	2008	14,3	49,0	6,8	9,4	20,4	100,0
	2012	24,2	27,2	14,1	1,6	32,8	100,0
	2014	11,4	53,7	16,2	6,3	12,5	100,0
	2016	8,0	51,6	19,7	7,4	13,4	100,0
	2018	12,9	40,2	24,8	8,7	13,4	100,0
	2020	23,5	45,5	14,4	5,8	10,7	100,0
	2022	28,9	28,2	0,0	26,1	16,8	100,0
Benetako pobrezia	2008	18,6	45,5	14,6	12,2	9,0	100,0
	2012	30,6	31,5	19,9	10,0	7,9	100,0
	2014	15,8	44,3	22,4	13,0	4,6	100,0
	2016	13,1	41,0	24,7	15,6	5,6	100,0
	2018	15,6	35,7	26,3	14,8	7,5	100,0
	2020	14,6	35,5	28,5	12,5	8,9	100,0
	2022	47,6	16,8	12,5	13,6	9,5	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	14,6	40,4	17,7	12,5	14,8	100,0
	2012	25,2	26,0	23,8	8,9	16,1	100,0
	2014	13,9	34,9	25,7	13,0	12,6	100,0
	2016	11,3	35,2	27,4	13,9	12,2	100,0
	2018	13,0	29,5	25,3	17,1	15,1	100,0
	2020	15,0	31,7	27,9	12,9	12,4	100,0
	2022	43,5	14,6	16,1	13,5	12,3	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Erabateko haustura ekarri gabe, 2016 eta 2018 artean adierazlearen goranzko joera txikia (EAEn % 5,7tik % 6,1era igaro zen) etxekoen unitate motaren araberako dinamika dibergenteagoekin batera zetorren. Horrela, 35-44 urte bitarteko pertsonak buru dituzten etxekoen unitateetan benetako pobrezia tasek argi eta garbi behera egiten zutela ikusten zen bitartean, eta 55-64 urte bitarteko pertsonak bizi diren etxekoen unitateetan tasaren hazkunde oso txikiaren ildoari eusten zitzaion bitartean, tasek gora egiten zuten 35 urtetik beherako edo 45-54 urte bitarteko pertsonak bizi diren etxekoen unitateetan, bai eta 65 urtetik gorakoak buru dituztenetan ere.

2018 eta 2020 artean, ezaugarri nagusia benetako pobrezia tasek hobetzea edo egonkortzea izan zen, 65 urtetik gorako pertsonen etxekoen unitateetan goranzko joera txiki batekin, ehuneko 0,1 puntuko

igoerarekin. Bilakaerarik onena 35 urtetik beherako pertsonak buru dituzten etxekoen unitateetan bizi diren pertsonak izan zuten. 2008ko krisiaren ondorioek eragin handia izan zuten talde horretan, pobrezia-tasa urte horretako % 9,4tik 2012ko % 18ra igo baitzen. 2014an % 13,6ra jaitsi ondoren, tasak goranzko joera hartu zuen berriro, 2016ko % 15,3ra eta 2018ko % 16,2ra arte. 2020an egoera hobetu zenez, tasa % 15,3ra jaitsi zen, 2016koaren antzekoa, baina 2008ko % 9,4a baino askoz handiagoa. 2014ko % 13,6a ere gainditu zen, 2012 eta 2020 artean ikusitako tasarik txikiena. 2018-2020 aldian hobera egin zuen arren, 35 urtetik beherako pertsonen etxekoen unitateetako biztanle-taldea izan zen benetako pobrezia eragin handiena jasan zuena Euskadin.

2020-2022 aldiko egoerak hobera egin du, eta aldaketa handia egin da aurreko joera egonkortzaileekin. 2014tik 2016ra, pobrezia ehuneko -0,2 puntu jaitsi da; 2016tik 2018ra, ehuneko 0,3 puntu; 2018tik 2020ra, ehuneko 0,5 puntu; eta 2020tik 2022ra, ehuneko 1,6 puntu.

Etxeko erreferentziazko pertsonaren adin-tarteei erreparatzen badiegu, pobrezia-tasak okerrera egiten duen tarte bakarra dago, eta okerragotze hori oso txikia da. 55 eta 64 urte bitarteko taldean, % 3,2tik % 3,3ra igaro da, eta ehuneko 0,1 puntu egin du okerrera. Kontuan izan behar dugu, halaber, tarte horretan jaitsi zela gehien 2018-2020 aldian, ehuneko 1,2 puntu jaitsiz, eta horietatik 0,1 bakarrik galdu direla. Erregistratutako datuetatik, 2008, 2010 eta 2020ko datuen gaineratik bakarrik dagoela ere esan dezakegu. 2014., 2016. eta 2018. urteetan baino hobeto.

Etxekoen unitateko erreferentziazko pertsonaren aurreko adin-tartea alde batera utzita, esan dezakegu gainerako adinetan hobera egin duela, eta 35 urtetik beherakoetan izan dela hobekuntza nabarmena. Benetako pobrezia-tasa % 13,3tik % 6,1era jaitsi da. Datu hori 2008ko minimoa (% 9,4) baino hobea da, eta minimo horrekin ere nahiko nabarmena da. Gainera, tasa hori 2008an % 9,4koa izan bazen ere, 2010ean % 18,0koa izan zen, eta ordutik % 13,6 eta % 16,2 artekoa da, 2022ko % 6,1eko datutik urrun samar.

2020tik 2022ra bitartean, bilakaera onena izan duen bigarren familia-taldea 35-44 urteko pertsonak dira, eta ia erdira jaitsi da. 2020an, benetako pobrezia-tasa % 9,7 zen, eta 2022an, % 5,0. Datu horrekin, aurreko etxekoen unitateen egoera berean gaude, eta 2008tik erregistratutako guztien artean txikiena da berriro, minimoa 2012an baitzegoen, % 7,4rekin. Tarte horretan, datuak % 7,4 eta % 11,7 artekoak izan dira beti; beraz, jaitsiera nahiko handia izan da.

Bilakaera onena izan duen hirugarren familia-taldea 45 eta 54 urte bitarteko erreferentziazko pertsonarena izan da. Talde horretan ehuneko 3,4 puntu egin du behera, eta benetako pobrezia-tasa % 50 baino gehiago jaitsi da. Bada, 2020an benetako pobrezia-tasa % 6,6koa zen, eta 2022an % 3,2koa. Kasu honetan, erregistratutako datuen artean ez dugu gutxiengoa lortu (2008ko % 2,6), baina egia da 2022ko datuaren azpitik 2008ko datua baino ez dagoela.

Kontuan hartzen badugu, benetako pobrezia-tasa gehien jaitsi den hiru taldeak gazteenak izan dira: lehenengo taldea 35 urtetik beherakoak izan dira, bigarrena 35-44 urtekoak eta hirugarrena 44-54 urtekoak.

Hurrengo taldea 65 urtetik gorako taldean oso gutxi jaitsi da, eta esan genezake ia egonkortu egin dela, 2020an benetako pobrezia-tasa % 1,8 izatetik 2022an % 1,7 izatera jaitsi baita.

Tarte horretan beti egon da benetako pobrezia-tasa % 1,1etik % 1,8ra, eta, beraz, esan dezakegu tarte horretan egonkortasun handia dagoela eta inoiz ez dagoela mugimendu handirik.

Aitzitik, lehen aipatu dugun bezala, erreferentziako pertsona 55 eta 64 urte bitartean duten etxekoen unitateetan 0,1 portzentaje-puntu egin du okerrera, eta 2020an baino datu hobek ez dituen talde bakarrean dago.

Aurreko datu horiek guztiak berriro errepikatzen dira ongizaterik ezaren tasari erreparatzen badiogu. Ongizaterik ezaren tasa ehuneko 1,6 puntu jaitsi da, benetako pobrezia-tasa bezalaxe. Eta erreferentziako pertsonaren adinaren arabera taldeei erreparatzen badiegu, egoera ere nahiko errepikatzen da. Bada, erreferentziako pertsona 35 urtetik beherakoa den etxekoen unitateetan ongizaterik ezaren tasa % 26,7tik % 10,9ra jaitsi da, eta 2008tik erregistratutako datu guztien artean gutxieneko bat lortu da. Bigarrenik, berriz ere 35 eta 44 arteko adin-tartea duten etxekoen unitateak daude, 2020an zuten % 14,7tik 2022an zuten % 8,5era jaitsita. Eta hirugarrenik, 45 eta 54 urte bitarteko erreferentziako pertsona duten etxekoen unitateak, 2020an % 11,0 izatetik 2022an % 8,1 izatera igaro direnak. Oso bitxia da erreferentziako pertsona 65 urtetik gorako pertsona den etxekoen unitateetan ehuneko 0,1 puntu jaitea, benetako pobrezia-tasarekin gertatzen zen bezalaxe. 2020an % 4,2 izatetik 2022an % 4,1 izatera jaitsi da. Eta erreferentziako pertsona 55 eta 64 urte bitarteko pertsona den etxekoen unitateetan ere ongizaterik ezaren tasak gora egiten du, baina hemen hazkundera pobrezia-tasarekin baino dezente handiagoa da, 2020an % 5,5 izatetik 2022an % 6,5 izatera igaro baita.

Hori dela eta, laburbilduz, 55-64 urte bitarteko erreferentziako pertsona duten etxekoen unitateen salbuespen bakarrarekin, benetako pobrezia-tasak eta ongizaterik ezaren tasak behera egin dute, eta 2008tik erregistratutako datuetatik gutxienekoetan geratu dira.

Benetako pobrezia-tasa eta ongizaterik ezaren egoeraren banaketari erreparatzen badiogu, ikusiko dugu benetako pobrezia-tasa asko jaitsi den arren gazteen erreferentziako pertsona duten etxekoen unitateen artean, haiek direla gure gizartean pobrezia-tasatik txarrena hartzen dutenak.

Benetako pobrezia-tasarekin dauden etxekoen unitateen artean, % 47,6k 35 urtetik beherako pertsona bat du erreferentziako pertsona gisa; hau da, ia erdia gazteenei dagokie, eta hori oso desberdina da 2020an gertatzen zenaren aldean, % 14,6koa baitzen. Aitzitik, 35-44 urtekoen artean % 16,8ra jaitsi da, 2020an % 35,5ean zegoenean eta hurrengo taldean % 28,5etik 2020an % 12,5era. Edo, bestela esanda, bi taldeak ia erdira jaitsi dira. Egoera hobetu duten bi talde dira. Beraz, esan dezakegu pobrezia-tasa 2020an baino txikiagoa dela, baina dagoena 35 urtetik beherako erreferentziako pertsona duten etxekoen unitateetan zentratzen da askoz gehiago. Eta dezente hobetzen da 35-54 urteko etxekoen unitateetan. Bada, aipatzeke ditugun bi taldeek aldaketa txiki samarra dute 2020. urtearekin alderatuta, eta aldaketa hori okerrera doa. 55 eta 64 urte bitarteko erreferentziako pertsonen artean, % 12,5etik % 13,6ra igo da, eta 65 urtetik gorakoen artean, % 8,9tik % 9,5era.

Benetako ongizaterik ezaren tasetan, pixka bat errepikatzen da aurrekoa: erreferentziako pertsona 35 urtetik beherakoa duten etxekoen unitateak ongizaterik eza duten etxekoen unitateen % 43,5 dira, 2020an baino ia hirukoitza. Bada, 2020an etxe horiek guztizkoaren % 15 baino ez ziren. Aldiz, erreferentziako pertsonatzat 35-44 urteko pertsona bat dutenak 2020an % 31,7 izatetik 2022an % 14,6

izatera igaro dira, 45 eta 54 urte bitarteko erreferentziazko pertsona duten etxekoen unitateetan gertatzen denaren antzekoa, 2020an % 27,9 izatetik 2022an % 16,1 izatera jaitsi baita. Eta benetako pobreziaren egoera 55 eta 64 urte bitarteko taldean banatzean gertatzen zen bezala, hemen gora egiten du, baina aldaketa askoz ere apalagoa da, 2020an % 12,9 izatetik 2022an % 13,5 izatera igaro baita. Eta aurreko kasuetan errepikatuden bezala, aldaketak beti dira txikiak erreferentziazko pertsona 65 urtetik gorako pertsona den etxekoen unitateetan, 2020an % 12,4 izatetik 2022an % 12,3 izatera igaro baita. Gizartearen zati bat beti egonkorrago mantentzen da dagoen egoera ekonomikoan.

20.a eta 20.b tauletan egiazta daitekeenez, adinarekin alderatuz gero etxekoen unitatera pertsona nagusiaren adinaren arabera atxikitzea kontuan hartu gabe, baizik eta norbanako bakoitzaren adinaren arabera, adinaren arabera benetako pobreziaren tasak onuragarriagoak dira 35 urtetik beherakoetan, eta hori gertatzen zen aurreko tauletan ere, etxekoen unitateko erreferentziazko pertsonaren adinari dagokionez.

Taula horrek, neurri handi batean, aurreko tauletako joera errepikatzen du: pobrezia-tasaren beherakada orokorra izan da, eta, esan bezala, 2020an % 5,6 izatetik 2022an % 4 izatera igaro da. Zenbateko horrek behera egiteaz gain, 2008tik erregistratutako datuen minimoa izatea lortu du.

2022an, 15 urtetik beherako taldea da egoera onenean dagoena, baina pobrezia-tasa handiena duen taldea da. 2020an % 11,5 izatetik 2022an % 7,5 izatera igaro da, eta kopuru hori, talde horretan gutxienekoen artean dagoen arren, 2008ko % 7,4aren gainetik dago. Halaber, 65 urtetik gorako taldearen artean dagoen pobrezia-tasa (% 1,7) baino askoz handiagoa dela ikus dezakegu.

15-54 urtekoen artean, pobrezia errealearen tasak behera egin du adin guztietan, eta 15 urtetik beherakoetan bezain jaitsiera handia izan ez bada ere, 15 urtetik beherakoetan baino txikiagoa da.

15 eta 24 urte bitartekoetan, 2018an zuen % 10,4tik, 2020an % 7,1era igaro zen, eta 2022an berriz ere % 5,4ra jaitsi da, 2008tik erregistratutako minimoa izanik, orduan aurreko minimoa baitzegoen, % 6,9rekin.

25 urtetik aurrera, 2008tik aurrera benetako pobreziaren tasa guztiak % 10etik beherakoak izan dira, eta txikiagoak, adinean aurrera egin ahala. 25 eta 34 urte bitarteko adin-taldean, 2020an % 6,9 izatetik 2022an % 4,8 izatera jaitsi gara, eta erregistratutako gutxienekoetako bat da, baina ez 2008an aurkitutako minimoa (% 4,0).

20.a. taula
Benetako pobrezia- eta prekarietate-egoeren bilakaera, adinaren arabera 2008-2022.
Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %-tan

Pobrezia- edo prekarietate-mota		< 15 urte	15-24 urte	25-34 urte	35-44 urte	45-54 urte	55-64 urte	> 65 urte	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	9,1	6,9	5,3	5,8	3,3	5,6	4,3	5,7
	2012	11,7	8,4	9,8	7,4	5,1	5,4	4,6	7,3
	2014	13,7	10,2	8,6	10,1	8,0	7,1	2,2	8,2
	2016	11,7	10,4	7,9	9,7	5,9	6,1	2,0	7,1
	2018	11,5	11,7	8,8	8,3	8,3	6,5	4,2	8,0
	2020	13,6	9,1	9,6	10,7	7,4	4,9	4,7	8,0
	2022	10,5	8,1	7,3	7,5	6,1	7,7	5,7	7,3
Metatze-pobrezia	2008	2,0	2,2	1,6	2,3	0,5	0,6	1,5	1,5
	2012	2,7	1,7	1,8	1,6	0,8	0,6	1,0	1,4
	2014	4,1	3,0	2,3	2,7	1,2	0,6	0,8	2,0
	2016	2,8	1,7	1,9	2,5	1,7	0,5	0,6	1,6
	2018	1,6	2,1	0,9	1,1	0,6	0,3	0,4	0,9
	2020	1,1	0,2	0,5	0,4	0,2	0,1	0,2	0,3
	2022	0,2	0,2	0,1	0,4	0,0	0,3	0,1	0,2
Benetako pobrezia	2008	7,4	6,9	4,0	4,8	2,4	2,7	2,1	4,2
	2012	9,5	7,2	8,7	5,4	3,6	3,0	1,7	5,3
	2014	11,1	8,7	7,0	8,0	4,7	3,8	0,8	5,9
	2016	10,5	9,1	7,1	8,0	4,6	3,9	1,1	5,7
	2018	10,4	10,4	6,7	6,8	5,7	4,1	2,1	6,1
	2020	11,5	7,1	6,9	7,7	5,3	3,1	1,8	5,6
	2022	7,5	5,4	4,8	5,0	3,2	3,3	1,7	4,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	13,0	11,2	7,0	9,9	5,5	5,1	6,0	8,2
	2012	14,1	14,2	15,1	10,3	8,1	6,0	5,8	10,1
	2014	17,1	16,3	13,7	14,5	10,3	7,5	4,9	11,5
	2016	16,7	15,8	12,8	13,3	11,1	7,1	4,5	10,8
	2018	19,3	16,3	14,2	13,7	11,8	9,5	7,3	12,5
	2020	17,2	11,3	12,4	12,4	9,1	5,5	4,3	9,5
	2022	12,3	9,8	10,1	8,5	8,1	6,5	4,1	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

20.b. taula
Benetako pobrezia- eta prekarietate-egoeren bilakaera, erreferentziazko pertsonaren adinaren arabera
2008-20122 Familia-etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

Pobrezia- edo prekarietate-mota		< 15 urte	15-24 urte	25-34 urte	35-44 urte	45-54 urte	55-64 urte	> 65 urte	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	23,3	12,2	12,2	17,2	8,4	12,7	13,9	100,0
	2012	22,7	11,1	17,1	16,3	11,4	9,1	12,3	100,0
	2014	24,2	10,4	12,4	20,7	15,8	11,3	5,3	100,0
	2016	21,9	13,4	11,7	21,4	13,2	12,5	6,0	100,0
	2018	20,4	12,7	10,8	16,9	16,6	11,9	10,7	100,0
	2020	22,2	10,3	11,0	18,6	14,8	9,5	13,6	100,0
	2022	18,5	10,8	8,6	13,7	13,0	17,3	18,0	100,0
Metatze-pobrezia	2008	18,9	14,3	13,9	25,7	4,5	5,0	17,7	100,0
	2012	26,8	11,7	16,1	17,9	9,2	5,2	13,1	100,0
	2014	29,3	12,6	13,5	22,7	9,9	4,0	7,9	100,0
	2016	23,2	9,8	12,7	24,8	16,8	4,5	8,1	100,0
	2018	25,4	20,1	9,7	19,1	11,2	5,3	9,1	100,0
	2020	40,7	5,5	13,8	17,8	9,1	2,3	10,7	100,0
	2022	11,9	11,5	5,6	28,2	0,0	26,1	16,8	100,0
Benetako pobrezia	2008	25,8	16,5	12,4	19,3	8,1	8,3	9,5	100,0
	2012	25,3	13,2	20,9	16,4	11,1	6,9	6,3	100,0
	2014	27,2	12,2	13,9	22,8	12,7	8,5	2,7	100,0
	2016	24,2	14,5	12,8	21,6	12,7	9,9	4,3	100,0
	2018	24,2	14,9	10,9	18,2	14,9	9,8	7,1	100,0
	2020	27,0	11,5	11,4	19,2	15,0	8,6	7,3	100,0
	2022	24,1	13,2	10,2	16,8	12,5	13,6	9,5	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	23,2	13,7	11,2	20,5	9,7	8,1	13,5	100,0
	2012	19,7	13,6	19,0	16,2	13,1	7,3	11,1	100,0
	2014	21,5	11,8	14,1	21,1	14,5	8,6	8,4	100,0
	2016	20,4	13,3	12,4	19,3	16,1	9,6	9,0	100,0
	2018	21,7	11,3	11,1	17,9	15,0	11,1	11,9	100,0
	2020	23,9	10,9	12,0	18,2	15,4	9,0	10,5	100,0
	2022	20,3	12,3	11,0	14,6	16,1	13,5	12,3	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

35-44 urte bitartean, pobrezia errealaren tasa pixkanaka igotzen joan zen 2008tik (% 4,8) 2014ra (% 8,0), 2016an konstante mantentzen da, eta, gero, pixkanaka jaisten ari da 2022ra arte (% 5,0), eta horrek ez du oraindik 2008ko zifra izaten, baina asko hurbiltzen ari da eta alde handiarekin urruntzen da 2014 eta 2016ko pobrezia-tasatik (% 5,0).

45-54 urteko adin-tartean antzeko zerbeit gertatzen da, baina proportzioan alde handiagoarekin. 2008an hasi zen aurreko taldearen pobrezia-tasaren erdiarekin; hau da, % 2,4rekin, eta 2014ra arte % 4,7ra igo zen; 2016an ia konstante mantendu da, % 4,6rekin, baina kasu horretan 2018an jaitsi beharrean, % 5,7raino igo da, eta kopuru hori jaitsi egin da 2020an, % 5,3rekin, eta berriro jaitsi da 2022an, % 3,2rekin.

Kasu horretan, 2008 eta 2022 urteen arteko aldea dezente handiagoa da, baina urteetan zehar joera nahiko antzekoa izan da.

55 eta 64 urte bitarteko pertsonak, adinaren arabera tauletan adierazi dugun bezala, pobrezia-tasak gora egin duen tarte bakarra dira. Eta hazkundera oso handia izan ez den arren, nahiko bitxia da, behera egiten ez duen zerrenda bakarra baita. Adin horietako pobrezia-tasa handituz joan zen 2008ko % 2,7tik 2018ko % 4,1era, 2020an jaitziera handia dago % 3,1era eta 2022an % 3,3ra igo da.

65 urtetik gorakoak dira beti egonkorrenak, denboran zehar alde handirik egon gabe; izan ere, minimoa % 0,8 zen 2014an, eta maximoa % 2,1, 2008an eta 2018an errepikatzen dena. 2022aren kasuan, 2020ko % 1,8tik 2022ko % 1,7ra jaitzi da.

Laburbilduz, pobrezia-tasarik handiena 15 urtetik beherakoek dute; ondoren, 15 eta 24 urte bitartekoek; hirugarren, 35 eta 44 urte bitartekoek; laugarren, 25 eta 34 urte bitartekoek; bosgarren, 55 eta 64 urte bitartekoek, 45 eta 54 urte bitartekoek, eta, azkenik, 65 urte eta gehiagokoek.

Adinaren arabera ongizaterik ezaren tasari erreparatzen badiogu, ikus dezakegu kasu horretan ere jaitzi egiten direla tasa guztiak, 55 eta 64 urte bitarteko taldearena izan ezik. Eta lehen aipatu dugun bezala, ongizaterik ezaren tasa, oro har, % 9,5etik % 7,9ra jaitzi da, 2008tik erregistratu diren tasa guztien artean txikiena izanik.

Adin-tarte horretan jaitzi da gehien tasa, berriz ere 15 urtetik beherakoetan, 2020an % 17,2 izatetik 2022an % 12,3 izatera igaro baita, eta, aldi berean, adin-tarte horretako handiena da. Hala ere, esan dezakegu adin-tarte horretan 2008tik erregistratutako datu guztietatik gutxienekoa dela.

Ongizaterik ezaren tasa ez da hain modu drastikoan jaitzi hurrengo tarteetan. 15 urtetik 24ra, 2020an % 11,3 izatetik 2022an % 9,8 izatera jaitzi da, erregistratutako gutxienekoa iritsiz, eta alde handiarekin 2014ko eta 2018ko maximoaren aldean, % 16,3koa izan baitzen.

25-34 urte bitartekoek ere antzeko jaitziera izan dute, 2,3 ehuneko-puntuak, 2020an % 12,4 izatetik 2022an % 10,1 izatera jaitziz, 2008an erregistratutako gutxienekoa iritsi gabe (% 7,0). Egia da 2008ko eta 2022ko datuak kenduta, tasa beti izan dela % 12,4 eta % 15,1 artean; beraz, 2022ko datu hori aurrerapen handia da, 2008az geroztik tasa horretatik nahiko urrun egon baita.

35-44 urte bitartekoek beherakada nabarmena izan dute, 2020an % 14,4koa izatetik 2022an % 8,5koa izatera igaro baitira. Erregistratutako tasarik txikiena 2008an izan zen, % 9,9koa, eta 2022ra arte beti egon zen % 10etik gora.

45-54 urte bitartean, beherakada apalagoa izan da, 2020an % 9,1 izatetik 2022an % 8,1 izatera igaro baita, eta 2008ko minimotik urrun geratu da, % 5,5ekin; hala ere, egia da datu hori kenduta hurrengo ere % 8,1 izan zela 2012an.

55 urtetik 64ra, ehuneko puntu 1 jaitzi da, eta % 6,5ean geratu da, 2008ko minimoa (% 5,1) baino dezente altuagoa, baina 2018ko datua (% 9,5) baino dezente baxuagoa. Nolanahi ere, nahiko datu ona da, kontuan hartzen badugu pobrezia-tasak gora egin duen tarte bakarra dela, eta gutxienez ongizaterik ezaren tasak behera egiten jarraitzen duela, eta benetako pobreziaren tasaren hazkundera baino askoz ere hazkundera handiagoarekin.

65 urte edo gehiagotik, apalki jaitzi da ongizaterik ezaren tasa 2020an zegoen % 4,3tik, 2022an % 4,1era igaro da, eta 14 urte horietan adin-tarte horretan dugun minimoa lortu du.

Pobrezia eta prekaritatea adin desberdinetan nola banatzen den ikusita, aipagarriena 54 eta 65 urte bitarteko tartea izan daiteke, 2020an pobrezia % 8,6 eta 2022an % 13,6, 2008tik adin-tarte horretan ikusten den handiena. 65 urte eta gehiagokoetan ere gora egin du, 2020an % 7,3 izatetik 2022an % 9,5 izatera igaro da, eta 2008an ere kopuru berarekin erregistratu zen maximoa lortu du. Eta, azkenik, 15 eta 24 urte bitartekoetan ere igo da ehuneko, 2020an % 11,5 izatetik 2022an % 13,2 izatera igaro baita.

Aitzitik, aurreko igoeren ondorioz, 15 urtetik beherakoen artean jaitzi dira, 2020an % 27 izatetik 2022an % 24,1 izatera igaro baita, eta, beherakada gorabehera, pobrezia-tasa handienari eusten dion tartea izaten jarraitzen baitu. 25etik 54ra bitarte daude beste hiru tarteeetan, eta ehuneko hori jaitzi egiten da. 25 urtetik 34ra, 2020an % 11,4 izatetik 2022an % 10,2 izatera igaro da, eta bere tartean erregistratutako datuen minimoa erregistratzera iritsi da. 35-44 urte bitartean, beherakada ehuneko 2,4 puntukoa da, % 19,2tik % 16,8ra; kasu horretan, ez gara iristen 2012an erregistratutako gutxienekora, % 16,4koa baita. Eta azkenik, 45 urtetik 54ra, ehuneko 2,5 puntu jaitzi da, 2020an % 15 izatetik 2022an % 12,5 izatera igaro da, eta bere tartean erregistratutako datuen minimoa izan da.

Ongizaterik eza adinaren arabera nola banatzen den aztertuz gero, ikus dezakegu 45 eta 54 urte bitarteko tartean ongizaterik eza 2020an % 15,4tik 2022an % 16,1era igo zela, eta pobrezian, berriz, kontrakoa. Gainerako tarteeetan, portaera pobrezia-tartean arabera oso antzekoa da. 15 urtetik beherakoen, 25-34 urtekoen eta 35-44 urtekoen tarteeetan behera egin du. Aitzitik, gora egin du 15-24 urteko tarteeetan, 45-54 urtekoetan, 55-64 urtekoetan eta 65 urte edo gehiagokoetan. Zehatzago esanda, 15 urtetik beherakoen artean % 23,9tik % 20,3ra jaitzi da, eta kopuru hori ez da tarte horretako txikiena, baina bai txikienetakoa. 15-24 urte bitartean, % 10,9tik % 12,3ra igo da, eta tarte hori egon ohi den tartean artean dago. 25 urtetik 34ra, ehuneko puntu 1 jaitzi da, eta tarte horretako minimoen artean dago. 35-44 urte bitartekoek beherakada handiagoa izan dute, eta tarte horretan erregistratutakoen artean txikiena lortu du (% 14,6). 45-54 urte bitartekoek % 15,4tik % 16,1era egin dute gora, maximoan egonda, eta kopurua ehuneko bera izan zen 2016arekin partekatuta. 55 urtetik 64ra, % 9tik % 13,5era igo da, eta hori da tartearen maximoa, 2018an zegoen % 11,1eko maximoarekiko alde dezentearekin. Eta, azkenik, 65 urte edo gehiagoko tartean, % 10,5etik % 12,3ra igo da, eta ehuneko hori 2008ko datuaren azpitik dago soilik, orduan % 13,5ekoa baitzen.

d) Benetako pobrezia-tasak nabarmen egin du behera atzerritar jatorriko biztanleen artean, eta behera, berriz, biztanle nazionalen artean

Benetako pobrezia-tasak 2020tik 2022ra bitarte izan duen bilakaera ona asko islatu da erreferentziako pertsonak atzerriko nazionalitatea duen etxekoen unitateetan, eta ia erdira jaitsi da. Atzerriko erreferentziako pertsona bat zuten etxekoen unitateetan 2008tik zegoen daturik onena % 27,7koa zen. Datu hori oso altua zen, baina urteetan zehar hazten eta jaisten joan zen, baina inoiz ere ez zen jaitsi % 30etik, eta 2020an % 38,0ra iritsi zen. Baina 2022an % 20,5era jaitsi da, erregistratutako gutxienekoa eta aurreko kopuru guztietatik nahiko urrun. Oraindik ere oso datu handia da, baina, aldi berean, oso pozgarria da izan duen beherakada handia.

Estatuko erreferentziako pertsona duten etxekoen unitateen kasuan ere murriztu egiten da kopurua, eta kasu horretan ere erregistratutako gutxienekoa iristen da. Baina kasu honetan egoera oso desberdina da, atal honetan zifra askoz txikiagoetan mugitzen garelako, 2020an % 3,2 izatetik 2022an % 1,9 izatera jaitsiz.

Benetako ongizaterik ezaren tasari erreparatzen badiogu, egoera oso antzekoa da; izan ere, bai Estatuko erreferentziako pertsonen etxekoen unitateetan, bai erreferentziako pertsona atzerritarra bada, tasak jaitsi egiten dira, 2008tik erregistratutako gutxienekoetara iritsiz. Baina oso kopuru desberdinekin talde batean eta bestean.

Erreferentziako pertsona Estatukoa den etxekoen unitateetan, % 4,4ko tasa dugu, eta ehuneko 1,6 puntu murriztu da 2020aren aldean, baina 2018ko tasarik altuenarekin alderatuz gero, erdira baino gutxiagora jaitsi da, 2018an ongizaterik ezaren tasa % 9,2 baitzen.

Erreferentziako pertsona atzerritarra den etxekoen unitateen kasuan, % 34,5eko tasa dugu, aurrekoa baino askoz ere altuagoa, baina aurreko urteetan kasuistika berarekin erregistratutakoekin alderatuz gero, 2018an eta 2020an erregistratu ziren % 56,9 eta % 56,1 kopuruen oso txikia eta askoz txikiagoa da, hurrenez hurren. Lehen, kopuru txikiagoak zeuden, baina, hala ere, baxuena 2008koa zen, % 39,9koa, ehuneko 5,4 puntu handiagoa.

21.a. taula
Benetako pobrezia- eta prekarietate-egoeren bilakaera, erreferentziazko pertsonaren
herritartasunaren arabera. 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %-tan

Pobrezia- edo prekarietate-mota		Estatua	Munduko gainerako herrialdeak	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	4,4	28,5	5,7
	2012	5,3	34,3	7,3
	2014	6,4	36,6	8,2
	2016	5,3	34,3	7,1
	2018	6,1	33,6	8,0
	2020	5,5	41,9	8,0
	2022	5,0	25,4	7,3
Metatze-pobrezia	2008	1,4	3,4	1,5
	2012	1,2	4,5	1,4
	2014	1,2	15,2	2,0
	2016	1,4	4,7	1,6
	2018	0,5	6,8	0,9
	2020	0,2	2,9	0,3
	2022	0,1	0,7	0,2
Benetako pobrezia	2008	2,9	27,7	4,2
	2012	3,3	32,0	5,3
	2014	4,0	36,2	5,9
	2016	4,1	30,7	5,7
	2018	4,2	30,7	6,1
	2020	3,2	38,0	5,6
	2022	1,9	20,5	4,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	6,4	39,9	8,2
	2012	7,1	51,0	10,1
	2014	8,8	53,7	11,5
	2016	8,6	44,7	10,8
	2018	9,2	56,9	12,5
	2020	6,0	56,1	9,5
	2022	4,4	34,5	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Benetako pobrezia banaketari dagokionez, 21.b taulan ikus daiteke 2008-2012 aldiaren atzeritarren etxeko unitateetako biztanleriaren garrantzia % 34,1etik % 41,2ra igo zela. Nazionalizazioak eta EAetik irteteko prozesuak areagotu egin ziren 2012 eta 2016 artean, eta, ondorioz, proportzio hori % 36,4ra jaitsi zen 2014an eta % 32,4ra 2016an. 2016 eta 2018 artean biztanleria atzeritarreko etxeko unitateen tasak egonkortu ziren arren, immigrazioaren goranzko susperraldiaren ondorioz, etxeko unitate horietako biztanleriaren garrantziak gora egin zuen berriro ere, 2018an pobrezia-egoeren % 35,3rekin, berriz ere 2008an ikusitako % 34,1 baino handiagoa.

COVID-19 krisiak kolektibo horretan duen eragin diferentzial handiak, ordea, atzerriko immigraziotik datozen etxekoen unitateek pobrezia-egoerei egiten dieten ekarpena % 46,6ra eramaten du, eta horrek aurreko urteetan ikusitako guztia gainditzen du, baita Atzeraldi Handiaren faserik gogorrean ere, kolektibo horrek 2012an % 41,2ko parte-hartze maximoa izan baitzuen 2008 osteko aldirian. Eta 2022an berretsi egin da igoera hori, % 58,3rekin.

21.b. taula
Benetako pobrezia- eta prekarietate-egoeren bilakaera, erreferentziatzko pertsonaren herritartasunaren arabera. 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

Pobrezia- edo prekarietate-mota	Estatua	Munduko gainerako herrialdeak		
		Estatua	Guztira	
Mantenu-pobrezia	2008	74,2	25,8	100,0
	2012	67,9	32,1	100,0
	2014	73,4	26,6	100,0
	2016	70,6	29,4	100,0
	2018	70,6	29,4	100,0
	2020	64,2	35,8	100,0
	2022	60,3	39,7	100,0
Metatze-pobrezia	2008	88,5	11,5	100,0
	2012	78,8	21,2	100,0
	2014	54,9	45,1	100,0
	2016	82,2	17,8	100,0
	2018	47,3	52,7	100,0
	2020	43,2	56,8	100,0
	2022	55,2	44,8	100,0
Benetako pobrezia	2008	65,9	34,1	100,0
	2012	58,8	41,2	100,0
	2014	63,6	36,4	100,0
	2016	67,6	32,4	100,0
	2018	64,7	35,3	100,0
	2020	53,4	46,6	100,0
	2022	41,7	58,3	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	74,9	25,1	100,0
	2012	65,4	34,6	100,0
	2014	72,3	27,7	100,0
	2016	74,9	25,1	100,0
	2018	68,3	31,7	100,0
	2020	59,3	40,7	100,0
	2022	49,8	50,2	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Hain modu gogorrean ez bada ere, adierazitako irudiari eusten zaio 22.a eta 22.b tauletan aurreko datuak aztertzean, pertsona bakoitzaren egungo nazionalitatearen arabera (eta ez etxekoen unitateko pertsona

nagusiari dagokiona). Izan ere, atzerriko kolektiboari dagokion garrantziak gora egin du berriro benetako pobrezia-egoeren guztizko banaketan: % 52,7 2022an, argi eta garbi 2018ko % 31,3aren eta 2012ko % 35,6aren gainetik, 2020an % 40,1eko gehienekoarekin (2008an % 31,0).

Etxeko erreferentziako pertsonaren nazionalitatearen arabera ikusitakoa ez bezala, azterketa erabat pertsonalak erakusten zuen COVID-19 krisiaren aurretik ere dinamika ez zela hain positiboa atzerriaren pobrezia-tasaren bilakaeran: 2016ko % 27,4tik 2018ko % 28,5era igo zen, 2012ko % 28,6aren antzekoa, baina 2008ko % 25,2 baino nabarmen handiagoa.

2016 eta 2018 artean, 2014 eta 2016 artean ikusitako murrizketa-ildoak hautsi zen (% 32,5etik % 27,4ra). Krisiak, lehen olatu pandemikoaren konfinamenduekin lotuta, eragin handia izan zuen taldean, 2020an benetako pobrezia-tasa % 34,1 izan baitzen, 2008tik maximoa lortu zuena eta 2014ko % 32,5a gainditu zuena. Baina 2022an aldatu egin zen, % 19,9ra jaitsiz eta erregistratutako guztien minimora iritsiz.

22.a. taula
Benetako pobrezia-eta prekariedade-egoeren bilakaera, herritartasunaren arabera. 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %tan

Pobrezia- edo prekariedade-mota		Estatua	Munduko gainerako herrialdeak	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	4,6	26,0	5,7
	2012	5,6	31,2	7,3
	2014	6,7	33,7	8,2
	2016	5,6	30,3	7,1
	2018	6,2	32,7	8,0
	2020	5,9	37,9	8,0
	2022	5,2	24,8	7,3
Metatze-pobrezia	2008	1,4	3,0	1,5
	2012	1,2	4,4	1,4
	2014	1,4	12,1	2,0
	2016	1,5	3,8	1,6
	2018	0,5	6,0	0,9
	2020	0,2	2,5	0,3
	2022	0,1	0,7	0,2
Benetako pobrezia	2008	3,0	25,2	4,2
	2012	3,6	28,6	5,3
	2014	4,3	32,5	5,9
	2016	4,4	27,4	5,7
	2018	4,5	28,5	6,1
	2020	3,6	34,1	5,6
	2022	2,1	19,9	4,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	6,5	39,3	8,2
	2012	7,5	46,2	10,1
	2014	9,2	49,5	11,5
	2016	8,6	45,7	10,8
	2018	9,7	51,5	12,5
	2020	6,5	51,4	9,5
	2022	4,7	34,8	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

22.b. taula
Benetako pobrezia-eta prekariedade-egoeren bilakaera, herritartasunaren arabera. 2008-2018.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

Pobrezia- edo prekariedade-mota	Estatua	Munduko gainerako herrialdeak		Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	76,5	23,5	100,0
	2012	71,7	28,3	100,0
	2014	76,7	23,3	100,0
	2016	74,5	25,5	100,0
	2018	72,7	27,3	100,0
	2020	68,9	31,1	100,0
	2022	63,9	36,1	100,0
Metatze-pobrezia	2008	90,1	9,9	100,0
	2012	79,6	20,4	100,0
	2014	65,8	34,2	100,0
	2016	85,9	14,1	100,0
	2018	55,7	44,3	100,0
	2020	52,0	48,0	100,0
	2022	58,1	41,9	100,0
Benetako pobrezia	2008	69,0	31,0	100,0
	2012	64,4	35,6	100,0
	2014	68,9	31,1	100,0
	2016	71,6	28,4	100,0
	2018	68,7	31,3	100,0
	2020	59,9	40,1	100,0
	2022	47,3	52,7	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	75,3	24,7	100,0
	2012	69,7	30,3	100,0
	2014	75,7	24,3	100,0
	2016	74,8	25,2	100,0
	2018	72,6	27,4	100,0
	2020	64,2	35,8	100,0
	2022	52,8	47,2	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Ikus dezakegu datuak hobetu egin direla 22. taulan, 2022ko datuekin alderatuta. Benetako pobrezia, bai Estatuko biztanleengan, bai munduko gainerako biztanleengan, datu minimo batzuk lortu ditu erregistratutako datu guztiekin alderatuta. Benetako ongizaterik ezari buruzko datuetan ere errepikatzen den egoera.

e) Pobreziak behera egin du talde guztietan, ikerketen arabera

Etxeetan erreferentziazko pertsonaren ikasketa-maila funtsezko faktorea izan zen benetako pobreziaren dinamikan 2018 eta 2020 artean. Bi gertakari nabarmendu ziren bereziki: alde batetik, pobreziaren beheranzko joera ikasketa kualifikatuak zituzten pertsonak buru zituzten etxeen unitateetan baino ez zen ikusten aldi horretan; bestetik, benetako pobrezia-tasen hazkunde absolutua handitu egiten zen erreferentziazko pertsonak etxean zuen ikasketa-mailak behera egin ahala.

Baina azken aldi horretan (2020-2022) ikusten da talde guztiek behera egin dutela benetako pobreziaren tasan.

Pertsonak ikasketarik ez duten etxeen unitateen taldea 2020an % 14,6 izatetik 2022an % 9,8 izatera jaitsi da. Talde horretan, 2008an izan ezik (% 8,8ko tasa izan zuen), erregistratutako gainerako datuak % 12tik gorakoak ziren, baina 2022an jaitsi egin da, nahiz eta oraindik 2008ko gutxienez iritsi ez.

Lehen mailako ikasketak dituen pertsona bat buru duten etxeen unitateetan, ia erdira jaitsi da 2020an % 9,7 izatetik 2022an % 5,5 izatera. 2020an, goia jo zuen, eta 2022an, berriz, 2008ko minimoaren parera iritsi da ia, % 5,4rekin.

Bigarren mailako ikasketak dituen pertsona bat buru duten etxeen unitateen tasak ere behera egin du, baina jaitsiera txikiagoa izan da. 2020an % 8,1 izatetik 2022an % 6,3 izatera igaro da. Sektore horretan, tasa handiena izan zuen 2014an, % 10era iritsi zen, eta minimoa 2008an, % 5,2ra. Beraz, ezin dugu esan unerik onenean dagoenik, baina egoera horretara aurrekoak baino gehiago hurbiltzen da.

Erreferentziazko pertsona pertsona kualifikatua duten etxeen unitateak beti izan dira tasarik baxuena urte guztietan, eta 2014an izan du unerik txarrena, % 2,2rekin. 2022an minimora jaitsi da, % 1era, 2012an bezala.

Oro har, pobrezia-tasa etxeen unitatearen erreferentziako pertsonaren ikasketekiko alderantzizko proportzioan hazten ari da, baina 2022an 2012, 2014 eta 2016an gertatu zena gertatzen da; urte horietan, buru den pertsonak bigarren mailako ikasketak dituen etxeen unitateen pobrezia-tasa lehen mailako ikasketak dituen etxeen unitateena baino zertxobait handiagoa da.

Azken urteetan, benetako pobrezia-egoeren eragin txikiena jasan duen kolektiboa ikasketa kualifikatuak (goi-mailako profesionalak edo unibertsitatekoak) zituen pertsona bat buru zuten etxeen unitateetako biztanleena izan da. Kasu horretan, benetako pobreziaren tasa % 2,2tik % 1,8ra jaitsi zen 2014 eta 2016 artean, eta % 1,9an egonkortu zen 2018an. 2020an, tasa % 1,5era jaitsi da, 2008-2012 aldiko % 1-1,2ko tartea baino zertxobait handiagoa. Baina 2020-2022 aldi honetan esan dezakegu kolektibo guztiek hobera egin dutela eta guztiei eragin diela benetako pobreziaren tasaren jaitsieran izandako hobekuntzak.

Nolanahi ere, benetako pobreziaren tasarik handienak ikasketarik gabeko pertsonen etxeen unitateetako biztanleriari dagozkio 2022an (lehen mailako ikasketak amaituz dituztenak barne). 2008ko % 8,8tik 2012ko % 15,8ra izandako igoera handiaren ondoren, intzidentzia % 12,4tik % 12,8ra bitarte egonkortu zen 2014 eta 2018 artean. COVID-19 krisia, ordea, talde honetan, 2020ko % 14,6ra arteko igoera garrantzitsu berri batekin lotzen da. Tasa hori 2008ko % 8,8 baino ehuneko 5,8 puntu handiagoa

da. Eta 2022ko beherakadari esker, % 9,8ra iristen da; 2008ko % 8,8ra iristen ez den arren, nahiko hurbil dago.

23.a. taula
Benetako pobrezia- eta prekariedadegoeren bilakaera, erreferentziazko pertsonaren ikasketa-mailaren arabera 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %-tan

Pobrezia- edo prekariedade-mota		Ikasket. gabeak	Lehen mailakoa	Bigarren mailako ez prof. / LH I - Erdi Mailakoa	Kualifikatuak	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	10,4	7,2	6,5	2,4	5,7
	2012	14,7	9,6	10,2	2,6	7,3
	2014	13,6	8,5	13,5	4,0	8,2
	2016	10,6	7,9	11,5	3,3	7,1
	2018	14,6	11,1	9,3	3,8	8,0
	2020	18,7	13,1	11,4	2,9	8,0
	2022	15,8	10,4	9,2	2,8	7,3
Metatze-pobrezia	2008	4,4	2,0	1,6	0,5	1,5
	2012	7,8	2,2	1,2	0,5	1,4
	2014	4,5	2,2	3,6	0,4	2,0
	2016	6,0	1,9	1,5	0,3	1,6
	2018	2,1	1,0	1,6	0,2	0,9
	2020	0,8	0,8	0,4	0,1	0,3
	2022	0,2	0,3	0,5	0,0	0,2
Benetako pobrezia	2008	8,8	5,4	5,2	1,2	4,2
	2012	15,8	6,7	8,9	1,0	5,3
	2014	12,8	6,0	10,0	2,2	5,9
	2016	12,4	6,2	9,5	1,8	5,7
	2018	12,5	8,8	7,8	1,9	6,1
	2020	14,6	9,7	8,1	1,5	5,6
	2022	9,8	5,5	6,3	1,0	4,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	13,0	9,8	10,9	3,7	8,2
	2012	28,4	13,1	14,5	3,2	10,1
	2014	20,0	13,5	16,7	5,3	11,5
	2016	20,0	12,2	17,6	4,1	10,8
	2018	21,0	18,3	17,1	4,2	12,5
	2020	21,9	15,0	14,6	3,0	9,5
	2022	18,1	9,9	11,4	2,9	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

23.b. taula
**Benetako pobrezia- eta prekariedade-egoeren bilakaera, erreferentziazko pertsonaren ikasketak-
 mailaren arabera 2008-2022. Familia etxebizitzetan bizi direnak.**
% horizontalak

Pobrezia- edo prekariedade-mota		Ikasket. gabeak	Lehen mailakoa	Bigarren mailako ez prof. / LHI -		Guztira
				Erdi Mailakoa	Kualifikatuak	
Mantenu-pobrezia	2008	6,5	61,5	18,7	13,2	100,0
	2012	3,6	51,0	32,2	13,3	100,0
	2014	15,1	33,3	32,3	19,3	100,0
	2016	15,3	33,6	32,2	18,9	100,0
	2018	13,7	40,0	27,1	19,2	100,0
	2020	20,4	30,4	31,0	18,2	100,0
	2022	22,7	37,3	22,5	17,6	100,0
Metatze-pobrezia	2008	10,2	63,5	16,6	9,6	100,0
	2012	9,7	59,6	18,4	12,3	100,0
	2014	20,7	35,2	35,4	8,7	100,0
	2016	37,9	34,9	19,0	8,2	100,0
	2018	17,5	30,9	40,7	10,9	100,0
	2020	20,9	41,2	24,6	13,3	100,0
	2022	13,8	38,4	47,8	0,0	100,0
Benetako pobrezia	2008	7,4	63,1	20,3	9,2	100,0
	2012	5,3	49,0	38,5	7,2	100,0
	2014	19,7	32,8	33,2	14,3	100,0
	2016	22,1	32,5	32,7	12,7	100,0
	2018	15,4	41,9	29,8	12,9	100,0
	2020	22,8	32,2	31,7	13,4	100,0
	2022	25,5	35,7	28,1	10,7	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	5,6	58,1	21,9	14,3	100,0
	2012	5,0	50,4	32,8	11,8	100,0
	2014	15,8	37,7	28,6	18,0	100,0
	2016	18,8	33,7	32,2	15,3	100,0
	2018	12,5	42,0	32,0	13,5	100,0
	2020	20,3	29,5	33,9	16,3	100,0
	2022	24,2	33,3	25,9	16,6	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Benetako ongizaterik ezaren tasaren egoerari erreparatzen badiogu, egoera nahiko antzekoa da, talde guztietan jaitsi baita tasa hori, baina benetan benetako pobrezia tasan bezalaxe. Tasa handiagoa dago ikasketarik gabeko pertsona bat buru duten etxeen unitateetan, % 18,1 2022an, eta % 21,9tik dator 2020an. Bigarrenik, bigarren mailako ikasketak dituzten pertsonak buru dituzten etxeen unitateak egongo lirateke, 2020an % 14,6 izatetik 2022an % 11,4ra jaitsi baitira. Hirugarrenik, lehen mailako ikasketak dituen pertsona bat buru duten etxeen unitateak daude, 2020an % 15etik 2022an % 9,9ra jaitsi dena. Azkenik, pertsona kualifikatu bat buru duten etxeen unitateen kasuan, 2020an ongizaterik

ezaren tasa % 3koa zen, eta % 2,9ra jaitsi da. Jaitsiera hori oso txikia da, baina gutxienerako bat lortzen du 2008tik erregistratutako datuen barruan.

Pobrezia-egoeren banaketari dagokionez, ikus dezakegu talde batzuk hazten ari direla urteetan zehar. Adibidez, ikasketarik gabeko pertsonak buru dituzten etxekoek unitateak pixkanaka hazten joan dira 2008ko % 7,4tik 2016ko % 22,1era, 2018an % 15,4ra jaitsi zen, baina, ondoren, 2022ko % 25,5era arte hazi da, 2008tik jasotako datu guztien artean handiena.

Lehen mailako ikasketak dituen pertsona bat buru duten etxekoek unitateen kasuan, benetako pobrezia duten pertsonen % 35,7 dira; talde hori asko aldatu da urteetan zehar; izan ere, 2008an % 63,1 zuten, eta 2020an % 32,2ra jaitsi da gehienez.

Lanbidekoak ez diren bigarren mailako ikasketak edo erdi-mailako lanbide-heziketa dituen erreferentziarako pertsona bat duten etxekoek unitateetan. Talde horren ekarpena % 20,3tik % 38,5era igo zen 2008 eta 2012 artean, eta urte horretatik aurrera murrizten hasi zen, 2018an % 29,8ra iritsi arte, oraindik ere 2008ko erregistroaren gaineratik. Eta 2020tik 2022ra bitartean % 28,1era jaitsi bada ere, 2008ko erregistroa baino ehuneko 8,2 puntu gorago jarraitzen du.

Pertsona kualifikatu bat buru duten etxekoek unitateetan ehuneko 2,7 puntuko jaitsiera nabari da, eta oraindik ez gara 2008ko % 9,2ra iristen, baina bai oso gertu, % 10,7an kokatuz. Batez bestekoek artean, dezenteko gorakada izan da, ikasketa kualifikatuak dituzten etxekoek unitateetako biztanleriaren hazkunde progresiboarekin lotuta. Aldaketa sozial horren ondorioz, benetako pobrezia-egoeretan parte-hartze handiagoa zegoen 2020an: % 13,4, 2018an, aldiz, % 12,9 zen, eta 4,1 puntu, berriz, 2008ko % 9,2aren gaineratik (6,1 puntu, 2012ko % 7,2aren gaineratik). 2018an bezala, 2020ko proportzioa 2014ko % 14,3tik zertxobait beherago zegoen.

Ongizaterik ezaren banaketan benetako pobreziaren oso antzeko portzentajeak mantentzen dira, baina kasu honetan ikasketa baxuagoko taldeak benetako pobrezian baino ehuneko 1, 2 edo 3 puntu baxuagoak dira, eta ikasketarik gabekoek, lehen edo bigarren mailakoek, hiru taldeetan galduz doazen puntu horiek ikasketa kualifikatuak dituzten taldeak metatzen ditu. Benetako pobrezian biztanleria horren % 10,7 diren bitartean, ongizaterik ezari dagokionez, % 16,6 dira.

f) Biztanleria aktibo landun egonkorra duten etxekeen unitateetan pobrezia gelditu egiten da, eta nabarmen murrizten da gainerakoetan

24.a eta 24.b taulek benetako pobrezia eraginari buruzko informazioa ematen dute, etxeke edo bizikidetzak-unitateko pertsonen jarduerak- eta okupazio-egoeraren arabera.

24.a. taula
Benetako pobrezia- eta prekaritate-egoeren bilakaera, familiak jarduerarekin, lanarekin eta langabeziarekin duen harremanaren arabera. 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %tan

Pobrezia- edo prekaritate-mota		Landun aktibo egonkorrak	Beste kasu batzuk, landun egonkorra	Norbait landun ezegonkorra	Guztiak langabezian	Ez-aktiboak	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	3,1	0,9	13,2	54,0	9,4	5,7
	2012	2,1	2,0	18,4	45,7	7,0	7,3
	2014	1,7	4,6	16,7	47,4	6,9	8,2
	2016	1,9	3,4	16,5	47,1	6,9	7,1
	2018	1,9	5,1	18,1	51,8	11,3	8,0
	2020	2,4	4,5	15,3	54,1	10,4	8,0
	2022	2,8	4,3	10,7	51,8	11,6	7,3
Metatze-pobrezia	2008	0,5	0,6	4,5	15,8	2,2	1,5
	2012	0,3	0,7	3,3	10,9	0,8	1,4
	2014	0,4	1,9	2,7	10,6	1,7	2,0
	2016	0,5	0,8	5,4	8,2	1,1	1,6
	2018	0,4	0,5	1,9	5,3	1,2	0,9
	2020	0,0	0,1	0,4	3,0	0,7	0,3
	2022	0,1	0,0	0,0	0,6	0,5	0,2
Benetako pobrezia	2008	1,4	0,6	14,7	49,7	5,7	4,2
	2012	1,1	0,9	17,3	37,9	3,1	5,3
	2014	0,9	2,5	12,7	39,6	3,8	5,9
	2016	1,2	2,8	16,0	39,1	4,8	5,7
	2018	1,8	2,7	11,9	45,6	7,8	6,1
	2020	1,6	2,9	12,1	43,0	5,6	5,6
	2022	1,7	2,5	7,0	32,0	4,9	4,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	4,0	5,3	22,3	61,2	10,1	8,2
	2012	3,2	4,6	32,9	49,3	7,8	10,1
	2014	2,7	9,6	27,4	54,2	9,3	11,5
	2016	3,2	8,4	28,7	53,0	9,7	10,8
	2018	5,8	8,3	23,9	66,4	15,5	12,5
	2020	3,7	6,1	22,2	53,2	10,0	9,5
	2022	4,0	8,7	14,7	47,4	7,5	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

24.b. taula
Benetako pobrezia- eta prekariedade-egoeren bilakaera, familiak jarduerarekin, lanarekin eta langabeziarekin duen harremanaren arabera. 2008-2022.

Familia etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

Pobrezia- edo prekariedade-mota		Landun aktibo egonkorrak	Beste kasu batzuk, landun egonkorra	Norbait landun ezegonkorra	Guztiak langabezia	Ez-aktiboak	Guztira
Mantenu-pobrezia	2008	27,9	3,3	20,8	21,0	27,0	100,0
	2012	12,3	6,6	22,9	41,0	17,2	100,0
	2014	9,1	12,0	14,4	49,1	15,4	100,0
	2016	12,5	10,5	22,7	37,3	17,1	100,0
	2018	12,6	10,3	19,0	31,9	26,3	100,0
	2020	14,7	10,5	16,4	34,6	23,9	100,0
	2022	19,9	9,5	8,5	28,4	33,8	100,0
Metatze-pobrezia	2008	18,1	8,8	26,4	22,8	23,8	100,0
	2012	8,0	12,2	20,7	49,4	9,7	100,0
	2014	9,6	20,3	9,5	45,1	15,6	100,0
	2016	15,2	10,9	32,7	28,7	12,5	100,0
	2018	21,1	8,9	17,2	28,9	23,9	100,0
	2020	2,1	5,8	10,5	44,1	37,5	100,0
	2022	35,2	0,0	0,0	12,1	52,7	100,0
Benetako pobrezia	2008	17,2	3,0	31,6	26,2	22,0	100,0
	2012	9,0	4,2	29,7	46,8	10,4	100,0
	2014	7,1	9,2	15,3	56,8	11,7	100,0
	2016	9,3	10,5	27,2	38,1	14,8	100,0
	2018	15,4	7,3	16,4	37,0	23,9	100,0
	2020	14,0	9,7	18,6	39,4	18,3	100,0
	2022	21,9	10,3	10,2	31,9	25,7	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	25,5	13,6	24,4	16,5	20,1	100,0
	2012	13,3	11,3	29,7	31,9	13,7	100,0
	2014	10,5	17,9	16,8	40,0	14,8	100,0
	2016	13,6	17,1	25,9	27,5	15,9	100,0
	2018	24,2	10,7	16,0	26,1	23,0	100,0
	2020	19,4	12,0	20,2	28,9	19,4	100,0
	2022	26,6	18,2	10,9	24,2	20,2	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Oharra: Biztanleria aktiboa, landunen kasuan, egonkorretan eta ez-egonkorretan banatzen da, enpresarekin duten harremanaren arabera. Lan egiten ez duen biztanleria aktiboa langabetzat hartzen da, nahiz eta, zentzu hertsian, langabea izan daitekeen (ez baitago informaziorik bilaketa-kudeaketak egitearekin duten harremana zedarrizteko, haien balizko jarduerarik eza zehazteko).

Jaitsierarik deigarriena 2020tik 2022ra bitartean ikusten da, pertsona guztiak langabezia dituzten etxeko unitateetako biztanleriari dagokionez. Kasu horretan, benetako pobrezia-tasa 2012ko % 37,9tik 2014ko eta 2016ko % 39,1-39,6ra eta 2018ko % 45,6ra igaro zen, 2008an lortu zen % 49,7ko tasa baino txikiagoa soilik. 2022an, tasa % 32,0an murriztu zen, erregistratutako datu guztien barruan talde horretako gutxieneko kopurua.

Okupazio egonkorrik ez duten landunen etxeko unitateei dagokienez, pobrezia-tasen hobekuntza deigarria izan zen 2016 eta 2018 artean. Kasu horretan, 2008 eta 2012 artean % 14,7tik % 17,3ra igo ondoren, benetako pobrezia-tasa % 12,7ra jaitsi zen 2014an, eta 2016an berriz ere % 16ra igo zen, 2012ko maximotik hurbil dauden maila berrietan. Hala ere, 2018an benetako pobrezia-tasa nabarmen murriztu zen, eta % 11,9an geratu zen, 2008-2018 aldiko mailarik apalenean. 2022ko % 7ak jaitsiera handia adierazten du, 2008ko datua baino ehuneko 7,7 puntu baxuagoa izatera iritsiz eta atal horretako minimoa izatera iritsiz.

2020an beherakada deigarri bat izan zen heldu guztiak ez-aktiboak ziren etxeetan. 2008-2012 aldian % 5,7tik % 3,1era jaitsi ondoren, talde horretako benetako pobrezia-tasak gora egin zuen etengabe, 2016an % 4,8ra iritsi arte. 2018an, tasak oso gorakada deigarria izan du, % 7,8an geratzeraino, berriz ere EAEko batez bestekoa baino puntu eta erdi gorago, 2008an gertatzen zen bezala. Hala ere, 2020an, benetako pobrezia-tasa bat dator EAEko adierazle orokorrarekin, % 5,6ra jaitsi ondoren. Eta 2022an % 4,9ra jaitsi zen, EAEko % 4,0ra iritsi gabe.

Okupazio egonkorra zein ez-egonkorra duten pertsonen presentzia duten etxeko unitateetan, 2018an eten egin zen tasen gorakadaren ildoan; izan ere, 2008-2012an benetako pobrezia-mailak % 0,6-0,9 izan ziren, eta 2014an % 2,5era eta 2016an % 2,8ra igo ziren. Murrizketa esanguratsua ez bazen ere, 2018ko % 2,7ak gutxienez tasen balioa egonkortzea zekarren. Goranzko joerari berriro heldu zaio 2020an, % 2,9rekin, nahiz eta, 2016 eta 2018 artean bezala, argi eta garbi hautsi ez den joera bat, hau da, tasak % 2,7-2,9 inguruan egonkortu direla. Eta 2022an % 2,5era jaitsi da; datu hori 2014an erregistratu zen.

Aldaketak ere ez dira funtsezkoak landun egonkorra duten etxeko unitateetan, nahiz eta kasu horretan benetako pobrezia-tasak zertxobait gora egin. Etxeko unitate mota horretan, 2014 eta 2016 artean ikusitako goranzko joerari eutsi zitzaion 2016 eta 2018 artean (% 0,9tik % 1,2ra), eta tasa hori % 1,8ra iritsi zen 2018an, 2008ko % 1,4aren gainetik. 2020an, tasa % 1,6ra jaitsi zen benetako pobrezia-tasaren intzidentzia-maila konparatiboki oso txikia zuen kolektibo horretan. Eta 2022an % 1,7ra igo da, 6 urtetan % 1,6 eta % 1,8 artean mantendu dela ikusita.

Benetako pobrezia-egoeren banaketari dagokionez, jarduerarekiko eta okupazioarekiko harremanaren arabera, 2020-2022 aldiko joerarik deigarriena da lan egonkorrik gabeko pertsona aktiboak (landunakedo langabeak) dituzten etxeko unitateen garrantzi erlatiboak behera egin duela. Etxeko unitate horiek 2020an egoera horien % 67,7 biltzetik 2020an % 52,4 biltzera igaro dira, 2008ko % 60,8aren azpitik. Eta 2016ko % 75,8aren eta 2014ko % 81,3aren oso azpitik.

Etxeko unitateen talde horren barruan, aktibo langabe guztiak dituztenak % 31,9 dira 2022an, 2008ko % 26,2 baino proportzio handiagoa. Baina 2018ko % 37aren, 2012ko % 46,8aren eta 2014ko % 56,8aren oso azpitik.

Landun ez-egonkorren bat duten etxekoen unitateen kasuan, 2022ko % 10,2k jaitziera handia adierazten du 2018ko % 16,4aren aldean, eta 2014ko % 15,3aren azpitik eta 2008ko % 31,6aren oso azpitik.

Landun guztiak egonkor edo ez-aktibo zituzten etxekoen unitateei dagokienez, 2018an gorakada handia izan zen, % 15,4 eta % 23,9, hurrenez hurren. Bi kasuetan, 2018-2020 aldian benetako pobrezia egindako ekarpena jaitzi egin da: % 15,4tik % 14ra pertsona aktibo guztiak landun egonkorrak dituzten etxekoen unitateetan, eta % 23,9tik % 18,3ra pertsona ez-aktiboak dituzten etxekoen unitateetan. Baina 2022an goranzko joera berreskuratu da, eta pertsona aktibo landun egonkorren etxekoen unitateetan % 21,9ra iritsi da, eta pertsona ez-aktiboaren etxekoen unitateetan % 25,7ra.

g) Ikuspegi sintetikoa

25.a eta 25.b tauletan laburbiltzen da eskura dagoen informazio orokorra, PGDI inkestan horretarako erabili ohi den etxekoen unitateen tipologiaren arabera.

Aztertutako aldagai nagusiekiko hurbilketa sintetiko horretan, egiaztatu da benetako pobrezia-egoeren % 75,7 2022an etxekoen unitateen hiru mota espezifiko handiri dagozkiela: Europar Batasunetik kanpoko atzeritarren etxekoen unitateak (% 36,6); emakumeak buru dituzten guraso bakarreko familiak (% 10,0 okupazio egonkorrik gabek eta okupazio egonkorra dutenak % 10,6); lan egonkorrik gabeko pertsonen familia-taldeak (% 18,4) (45 urtetik beherakoak % 7,1 dira, eta 45 urtetik gorakoak edo berdinak % 11,3).

Pobrezia-tasak % 20ko muga gainditzen du lehen aipatutako zenbait taldetan, hala nola: lan egonkorrik ez duten 45 urtetik beherako guraso bakarreko emakumeak (% 38,9) edo EBkoak ez diren atzeritarrak (% 28,3). Hala ere, egia da bi talde horiek nabarmen jaitzi direla eta aurreko erregistroen oso azpitik geratu direla.

2020an, lan egonkorrik gabeko 45 urtetik beherako guraso bakarreko emakumeen % 49 benetako pobrezia zen; 2022an, berriz, % 38,9ra jaitzi da, eta oso urrun geratu da 2018ko % 58,9tik edo 2012ko % 63,8tik. EBko herrialdeetatik kanpoko jatorria duten pertsonen kasuan, 2020ko % 44,6tik 2022ko % 28,3ra jaitzi da, eta 2014ko % 47,2aren oso azpitik geratu da. Eta kasu honetan ere erregistratutako datuen barruan gutxieneko bat lortuz.

Beste talde batzuk ere nabarmendu behar dira, hala nola lan egonkorrik ez duten 45 urteko edo gehiagoko guraso bakarreko emakumeak, zeinak beherakada handia izan baitu, 2020ko % 32,2tik 2022ko % 10,1era. Hala ere, 2008ko % 9,7aren gainetik dago oraindik. Bakarrik dauden eta okupazio egonkorrik ez duten 65 urtetik beherako gizonen aldean ere beherakada handia izan da: 2020ko % 22,7tik 2022ko % 13,4ra jaitzi da. Okupazio egonkorrik gabeko 45 urtetik beherakoaren familia-taldeetan ere jaitziera nabarmena izan da % 15,8tik % 9,5era 2020-2022 aldian.

25.a. taula
Benetako pobrezia- eta prekaritate-egoeren bilakera, etxekoan unitatearen mota soziodemografikoaren edo erreferentziako pertsonaren arabera 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %-tan

Mota soziodemografikoa	Mantenu-pobrezia							Metatze-pobrezia							Benetako pobrezia							Benetako ongizate-gabezia						
	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Emak. Guraso bakarreko fam. Gur lan egonkorrik ez < 45 urte	47,1	60,7	58,3	36,8	63,3	63,3	54,4	24,4	12,8	11,5	26,4	3,0	1,8	0,0	60,7	63,8	50,3	50,0	58,9	49,0	38,9	82,8	79,8	77,6	86,8	84,4	68,4	59,0
Emak. Guraso bakarreko fam. Gur lan egonkorrik ez >= 45 urte	15,4	20,3	17,0	24,6	14,4	39,4	23,1	2,2	1,4	2,7	3,1	0,0	0,8	0,0	9,7	18,8	16,2	20,7	12,2	32,2	10,1	19,3	31,9	29,1	36,3	30,4	41,4	13,6
Emakumeak. Guraso bakarreko fam. Gur lan egonkorra	6,7	3,7	7,9	10,7	9,9	5,4	14,5	3,7	1,0	2,0	0,0	0,9	0,0	0,0	6,9	2,7	7,2	8,6	9,2	5,1	11,2	12,6	11,0	13,7	17,5	21,5	19,1	18,7
Emak. bakarrik. Lan egonkorrik ez < 45 urte	5,4	24,0	41,8	26,6	40,4	32,5	20,5	8,5	4,1	0,5	5,2	0,0	1,1	0,0	5,4	16,1	22,5	18,7	19,2	13,1	11,7	27,6	48,4	45,2	35,6	41,0	30,1	23,1
Emak. bakarrik. Lan egonkorrik ez >= 45 urte	44,5	42,4	44,2	30,6	36,5	32,9	39,7	1,6	3,6	3,2	8,1	0,9	0,0	0,0	30,1	23,3	24,1	23,1	20,4	19,3	16,1	39,4	38,2	32,2	32,7	33,5	33,7	23,8
Emak. bakarrik. < 65 lan egonkorra	9,4	0,7	3,1	4,0	2,7	10,1	3,5	2,2	0,0	0,2	2,4	0,0	0,0	0,0	4,1	0,7	2,0	2,6	2,1	3,9	0,7	6,7	4,4	8,3	8,9	7,2	6,2	2,3
Giz. bakarrik < 65 lan egonkorra	1,3	0,9	1,3	2,7	1,9	1,6	1,1	0,2	0,5	0,0	0,8	0,0	0,0	1,5	0,0	0,5	0,0	0,8	0,0	1,1	0,3	1,7	3,3	3,0	2,4	3,2	7,0	4,5
Giz. bakarrik < 65 lan egonkorrik ez	35,5	29,6	37,6	30,5	32,7	38,1	28,4	6,7	2,3	2,8	3,5	2,8	0,9	0,0	24,1	22,6	20,7	19,7	22,9	22,7	13,4	29,0	35,5	34,9	34,9	34,7	35,8	21,1
Familia-taldeak Gur < 45 urte lan egonkorrik ez	13,5	21,7	27,5	30,0	23,3	21,6	15,0	9,7	7,9	9,6	5,8	5,4	1,1	0,5	19,1	19,0	21,8	23,6	20,0	15,8	9,5	26,1	24,5	32,0	31,4	28,1	24,7	13,0
Familia-taldeak Gur >= 45 urte lan egonkorrik ez	5,9	7,1	16,2	11,3	16,0	5,5	10,2	1,4	0,8	1,5	2,0	0,8	0,2	0,0	2,8	3,9	9,3	8,6	10,6	3,6	5,6	5,6	10,4	18,0	15,8	16,6	7,5	10,3
Familia-taldeak Gur < 45 urte lan egonkorra	3,8	3,3	1,9	2,7	1,0	1,6	1,3	0,9	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,1	1,3	0,6	0,9	2,3	0,8	0,3	0,8	5,0	2,0	2,6	5,0	3,1	1,1	1,2
Familia-taldeak Gur >= 45 urte lan egonkorra	1,2	0,9	1,6	0,6	1,8	1,3	0,6	0,2	0,1	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,8	0,6	0,4	0,3	1,2	0,8	0,2	3,2	2,1	3,5	2,3	4,1	1,5	2,1
Gizonak > 65 urte	2,8	3,4	1,4	1,2	1,7	1,9	3,5	0,9	1,6	1,0	0,5	0,3	0,2	0,1	1,1	1,0	0,8	0,9	0,7	1,1	1,2	3,3	4,4	4,3	3,9	4,2	3,0	4,3
Emakumeak >65 urte	4,1	5,8	3,5	2,9	6,2	7,2	7,5	2,2	2,6	1,0	1,3	0,7	0,0	0,0	2,4	3,1	1,6	1,6	3,0	1,7	1,5	8,0	11,7	8,1	5,3	11,3	4,9	3,9
EBtik kanpoko herrialdeak	35,0	38,6	47,6	42,1	36,2	48,3	34,1	4,5	3,7	18,7	7,0	7,5	3,6	1,6	34,5	37,3	47,2	37,2	34,0	44,6	28,3	51,1	59,6	67,2	54,7	62,6	64,2	48,6
Gizonak. Guraso bakarreko familiak	14,6	25,0	5,2	11,0	8,1	8,4	10,0	0,0	5,1	3,6	0,8	0,7	1,4	0,0	7,4	18,2	2,8	7,1	5,1	3,3	0,7	10,8	21,3	15,1	13,2	10,8	5,1	6,6
Guztira	5,7	7,3	8,2	7,1	8,0	8,0	7,3	1,5	1,4	2,0	1,6	0,9	0,3	0,2	4,2	5,3	5,9	5,7	6,1	5,6	4,0	8,2	10,1	11,5	10,8	12,5	9,5	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2016 eta GZE-GPI 2014-2018

25.b. taula
Benetako pobrezia eta prekarietate egoeren bilakaera, etxekoan unitatearen mota soziodemografikoaren edo erreferentziako pertsonaren arabera 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

	Mantenu-pobrezia							Metatze-pobrezia							Benetako pobrezia							Benetako ongizate-gabezia													
	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022							
Mota soziodemografikoa																																			
Emak. Guraso bakarreko fam. Gur lan egonkorrik ez < 45 urte	5,1	7,1	5,2	6,4	7,2	4,7	4,7	9,7	7,5	4,2	20,2	3,1	3,1	0,0	8,9	10,2	6,2	10,7	8,9	5,2	6,1	6,2	6,7	4,9	9,8	6,2	4,3	4,7							
Emak. Guraso bakarreko fam. Gur lan egonkorrik ez >= 45 urte	3,0	3,7	5,0	5,0	3,7	8,3	5,0	1,6	1,3	3,3	2,8	0,0	4,0	0,0	2,5	4,7	6,6	5,2	4,1	9,7	4,0	2,6	4,2	6,1	4,9	4,9	7,4	2,7							
Emakumeak. Guraso bakarreko fam. Gur lan egonkorra	1,8	1,2	2,2	5,0	3,2	1,5	7,6	3,7	1,6	2,3	0,0	2,4	0,0	0,0	2,5	1,2	2,7	5,0	3,9	2,0	10,6	2,4	2,5	2,7	5,4	4,4	4,4	9,1							
Emak. bakarrik. Lan egonkorrik ez < 45 urte	0,2	0,8	2,4	2,0	2,2	1,5	1,1	1,1	0,7	0,1	1,7	0,0	1,2	0,0	0,3	0,7	1,8	1,7	1,4	0,8	1,1	0,7	1,1	1,9	1,8	1,4	1,1	1,1							
Emak. bakarrik. Lan egonkorrik ez >= 45 urte	5,4	3,0	5,7	4,8	4,5	3,9	6,2	0,7	1,3	1,7	5,6	1,0	0,0	0,0	5,0	2,3	4,3	4,4	3,3	3,3	4,6	3,3	2,0	2,9	3,3	2,6	3,4	3,5							
Emak. bakarrik. < 65 lan egonkorra	1,4	0,1	0,5	0,8	0,6	2,5	1,1	1,2	0,0	0,2	2,1	0,0	0,0	0,0	0,9	0,1	0,5	0,6	0,6	1,4	0,4	0,7	0,5	1,0	1,1	1,1	1,3	0,7							
Giz. bakarrik < 65 lan egonkorra	0,3	0,1	0,2	0,9	0,7	0,4	0,5	0,2	0,4	0,0	1,1	0,0	0,0	26,1	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	0,4	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,8	1,5	1,9							
Giz. bakarrik < 65 lan egonkorrik ez	4,2	2,8	5,2	7,2	5,4	7,0	4,8	3,0	1,1	1,6	3,7	4,0	3,7	0,0	3,9	2,9	4,0	5,8	4,9	6,0	4,1	2,4	2,4	3,4	5,4	3,6	5,6	3,3							
Familia-taldeak Gur < 45 urte lan egonkorrik ez	8,0	15,1	16,5	13,1	11,0	10,7	6,2	21,1	27,8	23,7	11,2	22,5	12,3	7,8	15,2	18,2	18,1	12,6	12,4	11,2	7,1	10,6	12,4	13,7	8,9	8,5	10,4	5,0							
Familia-taldeak Gur >= 45 urte lan egonkorrik ez	9,4	9,3	16,6	13,9	15,7	6,9	11,3	8,4	5,6	6,2	11,1	6,5	5,8	0,0	5,9	7,1	13,2	13,0	13,6	6,5	11,3	6,1	9,8	13,1	12,7	10,4	8,0	10,7							
Familia-taldeak Gur < 45 urte lan egonkorra	15,9	8,8	4,3	5,5	1,8	2,9	2,2	14,3	0,3	0,1	6,6	0,0	0,0	9,1	7,4	2,1	2,8	5,8	2,1	0,7	2,5	14,5	3,9	4,3	6,7	3,7	1,7	1,9							
Familia-taldeak Gur >= 45 urte lan egonkorra	6,2	3,3	5,3	2,3	5,9	4,2	2,2	3,4	2,3	4,1	2,3	0,0	0,0	0,0	5,7	3,0	1,9	1,4	5,3	3,8	1,3	11,2	5,8	8,3	5,6	8,6	4,1	7,0							
Gizonak > 65 urte	7,9	8,2	2,9	3,5	3,7	4,3	7,9	9,0	20,0	8,4	5,8	5,3	10,7	12,3	4,4	3,4	2,4	3,1	2,1	3,6	4,9	6,6	7,6	6,4	7,2	5,8	5,6	8,9							
Emakumeak >65 urte	5,7	5,6	3,5	3,9	7,9	8,8	13,4	11,4	12,8	4,0	7,6	7,8	0,0	0,0	4,6	4,1	2,1	2,6	5,0	3,0	4,8	7,7	8,2	5,7	4,7	9,1	5,1	6,4							
EBtik kanpoko herrialdeak	23,3	27,1	24,1	24,3	25,4	31,5	24,3	11,1	13,2	38,8	17,8	46,5	54,5	44,8	31,2	36,0	33,1	26,4	31,5	41,7	36,6	23,7	30,2	24,2	20,6	28,0	35,6	32,2							
Gizonak. Guraso bakarreko familiak	2,3	3,8	0,5	1,6	1,1	1,2	1,6	0,0	4,0	1,3	0,5	0,8	4,7	0,0	1,6	3,8	0,3	1,3	0,9	0,7	0,2	1,2	2,4	1,0	1,3	0,9	0,6	1,0							
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100							

Iturria: PGDI, 2008-2016 eta GZE-GPI 2014-2018

Gainerako taldeek ez dute benetako pobrezia-tasaren ehuneko hain alturik, baina zenbait xehetasun ere azpimarra ditzakegu.

Okupazio egonkorrik gabe bakarrik dauden emakumeek behera egin dute modu apalean. 2020-2022 aldian 45 urtetik beherako kasuan, % 13,1etik % 11,7ra jaitsi da, eta datu hori ona da aurreko datuen aldean, baina ez da 2008koa bezain ona, non bakarrik dauden 45 urtetik beherako emakumeen pobrezia-tasa % 5,4 baitzen. 45 urte edo gehiagoko kasuan, beherakada % 19,3tik % 16,1era izan da 2020-2022 aldian. Baina kasu honetan, datuak badu bitxikeria bat: ezaugarri horiek dituzten pertsonen artean, 2014. urteko datua izan ezik, pixkanaka jaisten joan da, 2008ko pobrezia-tasatik (% 30,1) 2022ko tasaraino (% 16,1).

Bakarrik dauden 65 urtetik beherako emakumeen artean, okupazio egonkorra dutenen artean, hazkundera egon zen 2020an, 2018an % 2,1 izatetik 2020an % 3,9 izatera igaro baitzen, baina 2022an berriro murriztu dugu kopuru hori, eta orain 2012an egon zen % 0,7ko minimoan gaude. Lehen pobrezia-tasa altuagoa zuen talde bat, baina orain oso antzeko kopuruak ditu: guraso bakarreko gizonak, 2020an % 3,3ko pobrezia-tasa eta 2022an % 0,7koa.

Guraso bakarreko familia eta okupazio egonkorra duten emakumeak nabarmendu behar dira; izan ere, 2020an zegoenaren bikoitza baino gehiagoko pobrezia-tasa dute, eta 2008tik erregistratu diren guztiak baino tasa handiagoa da. 2020an % 5,1ekoa zen eta 2022an % 11,2koa. Kopuru hori inoiz ez da % 10era iritsi orain arte, eta, oraingoan, gairitu egin du; izan ere, 2018an % 9,2koa izan zen handiena, eta 2016an, berriz, % 8,6koa. Aldiz, 2012an izandako txikiena % 2,7koa izan zen, eta 2020an, berriz, % 5,1ekoa. Beraz, igoera hori orain arte izandako kopuruetatik dezente ateratzen dela ikus dezakegu.

Benetako pobrezia-tasan izan den beste hazkunde bat lan egonkorrik gabeko 45 urte edo gehiagoko familia-taldeak izandira. Talde horietan, 2018-2020 aldian beherakada nabarmena izan zen, tasa % 10,6tik % 3,6ra jaitsi baitzen, baina 2022an mantendu beharrean % 5,6ra igo da. Datu hori 2020koa baino okerragoa da, baina 2014tik 2018ra bitarteko datuen azpitik mantentzen da, eta, aitzitik, 2008ko eta 2012ko datuak gairitzen ditu, % 2,8 eta % 3,9, hurrenez hurren. Okupazio egonkorra duten 45 urtetik beherako familia-taldeen ere gorakada izan da 2020-2022 aldian, % 0,3tik % 0,8ra igo baita, eta 2018an zegoen bezala geratu da. Oro har tasa txikia da, eta aldatzen joan da urteetan zehar; minimoa 2020an, % 0,3rekin, eta maximoa 2016an, % 2,3rekin. Pobrezia-tasa oso baxuak dituzten beste talde bat 45 urte edo gehiagoko eta okupazio egonkorreko familia-taldeak dira, 2022an jaitsiera nahiko nabarmena izan baitute, % 0,8tik % 0,2ra. Une oro % 0,3 eta % 0,8 artean egon zen tasa hori, baina 2018an % 1,2ra igo zen, eta jaisten ari da, aurreko guztiak baino tasa txikiagoa lortu arte.

Pobrezia- eta prekarietate-egoeren banaketari erreparatzen badiogu, ikusiko dugu EBkoak ez diren atzeritarrak direla benetako pobrezia-ekin gehien ordezkaturiko taldea (% 36,6), eta, ondoren, lan egonkorrik gabeko 45 urte edo gehiagoko familia-taldeak (% 11,3) eta lan egonkorrik gabeko guraso bakarreko emakumeak (% 10,6).

2.2. Benetako pobreziaren lurralde-inpaktua

2.2.1. Benetako pobreziaren inpaktua, lurralde historikoaren arabera

Euskadiko lurralde historikoei dagokienez, 26.a eta 26.b taulek benetako pobreziaren bilakaerari eta lurralde-banaketari buruzko informazioa ematen dute.

26.a. taula
Benetako pobrezia- eta prekariedade-egoeren bilakaera, lurralde historiko bakoitzeko. 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %-tan

Pobrezia- edo prekariedade-mota		Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	Total
Mantenu-pobrezia	2008	5,8	3,9	6,7	5,7
	2012	7,3	6,3	7,9	7,3
	2014	10,5	6,6	8,5	8,2
	2016	9,7	5,1	7,5	7,1
	2018	7,7	5,6	9,6	8,0
	2020	9,8	7,0	8,1	8,0
	2022	7,1	6,4	8,0	7,3
Metatze-pobrezia	2008	1,8	0,4	2,1	1,5
	2012	1,1	0,9	1,8	1,4
	2014	1,5	1,5	2,5	2,0
	2016	2,3	0,4	2,2	1,6
	2018	1,1	0,1	1,3	0,9
	2020	0,6	0,2	0,4	0,3
	2022	0,3	0,1	0,2	0,2
Benetako pobrezia	2008	4,1	2,5	5,2	4,2
	2012	5,6	3,8	6,1	5,3
	2014	8,2	4,2	6,4	5,9
	2016	10,4	4,0	5,5	5,7
	2018	6,3	4,5	7,0	6,1
	2020	7,3	5,1	5,4	5,6
	2022	5,1	3,7	3,9	4,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	6,5	5,7	10,1	8,2
	2012	9,7	8,2	11,3	10,1
	2014	15,3	7,7	12,8	11,5
	2016	14,2	8,3	11,3	10,8
	2018	12,4	11,0	13,5	12,5
	2020	11,3	8,7	9,4	9,5
	2022	9,6	7,4	7,7	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

26.b. taula
Benetako pobrezia- eta prekarietate-egoeren bilakaera, lurralde historiko bakoitzeko. 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
% horizontalak

Pobrezia- edo prekarietate-mota		Araba	Gipuzkoa	Bizkaia	Total
Mantenu-pobrezia	2008	14,7	22,3	63,0	100,0
	2012	15,1	28,6	56,3	100,0
	2014	18,9	26,7	54,4	100,0
	2016	19,9	23,9	56,2	100,0
	2018	14,2	23,4	62,5	100,0
	2020	18,4	28,7	52,9	100,0
	2022	14,5	28,7	56,8	100,0
Metatze-pobrezia	2008	16,6	8,8	74,6	100,0
	2012	11,9	21,2	66,9	100,0
	2014	11,1	24,3	64,7	100,0
	2016	21,0	7,6	71,4	100,0
	2018	18,5	5,4	76,0	100,0
	2020	24,7	14,9	60,3	100,0
	2022	28,2	21,2	50,6	100,0
Benetako pobrezia	2008	14,1	19,5	66,5	100,0
	2012	16,1	23,7	60,3	100,0
	2014	20,6	23,3	56,1	100,0
	2016	26,4	23,1	50,6	100,0
	2018	15,2	24,5	60,3	100,0
	2020	19,6	29,9	50,5	100,0
	2022	19,1	30,0	50,9	100,0
Benetako ongizate-gabezia	2008	11,4	22,9	65,7	100,0
	2012	14,5	26,8	58,6	100,0
	2014	19,7	22,2	58,2	100,0
	2016	19,1	25,5	55,4	100,0
	2018	14,6	29,0	56,4	100,0
	2020	17,9	30,3	51,8	100,0
	2022	18,4	30,8	50,8	100,0

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

2022an nabarmendu beharreko alderdi nagusia lurralde historikoen dinamikan ikusten den beherazko bilakaera homogenea da.

Arabaren bilakaera 2016ra arte kezkarriena izan zen Euskadin, bi faktore osagarriengatik. Alde batetik, 2008ko finantza-turbulentzien ondorengo ekonomia- eta gizarte-krisian benetako pobrezia hazkunde diferentzialak markatu zuen lurralde hori. Horrela, Araban benetako pobrezia 2008an % 4,1 izatetik 2012an % 5,6 eta 2014an % 8,2 izatera igaro zen, 2012 eta 2014 artean hazkunde hori nabarmen bizkortu zelarik. Bestalde, 2014 eta 2016 artean, aurreko urteetan ikusitako joera negatiboa luzatu egin zen Araban, eta Bizkaian eta Gipuzkoan, berriz, joera-aldaketa positiboa izan zen aldi horretan. Benetako pobrezia tasak gora egiten jarraitu zuen barne-lurraldean, 2014ko % 8,2tik 2016ko % 10,4ra.

2016 eta 2018 artean, dinamika-aldaketa bat gertatu zen Araban, 2016ra arte behatutako prozesuetan ezkutututako dimentsio positiboa jasotzen zuena. Izan ere, lurralde horretan, eratutako etxeen

unitateetan adierazitako benetako pobrezia-erazaren zati bat gazteen emantzipazio-prozesuak areagotzearen ondorio zen, eta, horren ondorioz, ezkutuko pobrezia-erazaren formak benetako pobrezia-egoeretara igaro ziren eraturako etxekoen unitateetan. Emantzipazio-prozesu horiek, ordea, posible egiten zituen susperraldi ekonomiko baten isla ziren. Izan ere, Arabako susperraldiaren oinarri positibo hori, 2016 eta 2018 artean, benetako pobrezia-erazaren tasaren beherakada handi batean zetzan, 2016ko % 10,4tik 2018ko % 6,3ra. Tasa hori 2014ko % 8,2tik behera geratu zen, argi eta garbi, eta 2012ko % 5,6ra hurbildu zen.

Araba da, ordea, COVID-19 krisiaren ondorioak gehien pairatzen dituen lurraldea, eta pobrezia-tasa bat ehuneko puntu 1 igo dela ikusi du, 2018an % 6,3 izatetik 2020an % 7,3 izatera igaro baita. Nahiz eta argi eta garbi 2016ko % 10,4aren eta 2014ko % 8,2aren azpitik egon, Arabako pobrezia-erazaren tasak ehuneko puntu bat gainditu du 2020an 2018ko % 6,3a, 1,7 puntutan 2012ko % 5,6a eta 3,2 puntutan 2008ko % 4,1a.

2022an ehuneko 2,2 puntuko jaitsiera izan zuen, eta 2008an (% 4,1) eta 2010ean (% 5,6) zituen kopuruetara hurbildu zen. Beraz, pobrezia-tasa handiena duen lurraldea izanik ere, beste bi lurralde historikoekiko aldeak murrizten hasi da.

Finantza-krisiaren eragina Gipuzkoan ere nabaritzen zen, baina Araban baino intentsitate txikiagoarekin, eta, gainera, tasa baxuagotik abiatuta, lurralde horretan. Kasu horretan, tasa 2008ko % 2,5etik 2012ko % 3,8ra eta 2014ko % 4,2ra igo zen. Arabarekin kontrastean, 2014 eta 2016 artean tasak modu neurritsuan egin zuen behera Gipuzkoan, % 4,2tik % 4ra.

Bizkaian bezala, Gipuzkoan ere, ezkutuko pobrezia-erazaren adierazleak okertze-zantzuak iragartzen zituen 2016an, eta horiek 2016-2018 biurtekoan zehazten ziren, benetako pobrezia-erazaren intzidentziaren gorakada neurritsuen ildotik. Hala, benetako pobrezia-erazaren tasa 2016an % 4 izatetik 2018an % 4,5 izatera igaro zen. Araban baino apalagoa izan arren, COVID-19 krisiaren eragina Gipuzkoan ere nabari zen, pobrezia-erazaren goranzko joera 2020ko % 5,1era arte luzatu baitzen. Egoera hori aldatu egin zen 2022an, eta % 3,7ra jaitsi zen; kopuru hori, Araban bezala, 2008ko, 2010eko % 2,5eko eta % 3,8ko egoerara hurbildu zen, hurrenez hurren. Orain arte ez da hobekuntzarik egon, 2014-2016 aldiko hobekuntza izan ezik, 2020-2022 aldian berriro gertatu baita, eta, gainera, hobekuntza askoz nabarmenagoa izan da.

Bizkaia, bestalde, 2008an Arabakoa eta Gipuzkoakoa baino pobrezia-tasa handiagoa zuen, baina finantza-krisian arazoak askoz ere gutxiago hazi ziren. Lurralde horretan, pobrezia-tasa 2008ko % 5,2tik 2012ko % 6,1era eta 2014ko % 6,4ra igaro zen. 2014 eta 2016 artean, gainera, Bizkaia izan zen bilakaerarik onena izan zuen lurraldea, 2014ko % 6,4tik 2016ko % 5,5era jaitsi baitzen. 2018an, ordea, Gipuzkoan ikusitakoaren antzeko jarraibideari jarraituz, nahiz eta nabarmenagoa izan, 2018ko tasak nabarmen egin zuen behera Bizkaian, eta % 7,0ra iritsi zen, 1,5 puntuko igoerarekin 2016ko % 5,5aren aldean. Urte horretan, Bizkaia zen, 2012ra arte gertatu zen bezala, Euskadin pobrezia-erazaren eragin handiena izan zuen lurraldea.

2008tik 2014ra bitarteko krisian gertatu zen bezala, hala ere, 2018 eta 2020 artean Bizkaia da berriz ere krisien aurrean erresilientzia handiena duen lurraldea, eta 2016 eta 2018 artean Araban ikusitakotik hurbil, ezkutuko pobrezia-erazaren ageriko pobrezia gisa aurretiazko aldi bihurtzearen ondorioak

gainditzeko prozesu bati mesede egiten dio. Horrela, Bizkaia da COVID-19 krisiaren aurreko aldeko prozesu ekonomikoetatik onura gehien ateratzen dituen lurraldea, eta benetako pobrezia-tasa 2018an % 7,0 izatetik 2020an % 5,4 izatera jaitsi da.

2008-2020 aldian, Bizkaian, gainera, oso dinamika berezia izan da nagusi, eta benetako pobrezia-tasek 2008ko egoerarekin alderatuta duten gutxieneko aldakortasuna du ezaugarri. Hala, 2008 osteko pobrezia-tasaren gehieneko intzidentzia ehuneko 1,8 puntukoa da Bizkaian (% 7,0 2018an eta % 5,2 2008an), 2,6 puntukoa Gipuzkoan (% 5,1 2020an eta % 2,5 2008an) eta 6,3 puntukoa Araban (% 10,4 2016an eta % 4,1 2008an).

Dinamika hori bi aldiz mesedegarria da Bizkaiarentzat. Alde batetik, 2022ko benetako pobrezia-tasa 2008tik izandako txikiena da, ehuneko 1,3 puntu txikiagoa. Gipuzkoako pobrezia-tasaren hazkunde neurritsu baina luzeak markatutako testuinguruan, bilakaera horrek bi lurraldeetako tasen hurbilketa nabarmena ekarri zuen 2020an, % 5,4koa eta % 5,1ekoa, nahiz eta Gipuzkoako lurraldea Euskadin pobrezia-tasaren gutxieneko erasandako lurraldea bezala mantendu. Egoera hori errepikatu egiten da 2022an, eta apur bat gehiago hurbiltzen ari da: % 3,7 Gipuzkoan eta % 3,9 Bizkaian.

Araba, bestalde, benetako pobrezia-tasaren gehien kaltetutako eskualdea da 2022an, Gipuzkoako tasa baino ehuneko 1,4 puntu handiagoa eta Bizkaikoa baino 1,2 puntu handiagoa. Egoera kaskar hori 2014 eta 2016 urteetan ere ikusi zen, baina, epealdiko susperraldi handiaren testuinguruan, ñabardura bat zegoen 2018an, Arabako tasen beherakada handiak eraginda, garai hartan benetako pobrezia-tasa Bizkaikoaren azpitik baitzegoen.

Bestalde, Bizkaiko bilakaera konparatiboki positiboak epe ertain eta luzerako ondorioak ditu Euskadiko benetako pobrezia-egoeren banaketan, beheranzko joera nabarmenarekin. Bizkaiaren ekarpena, 2008an % 66,5ekoa izatera iristen zena, pixkanaka jaitsi egiten da, 2016an % 50,6koa izateraino. 2016-2018 aldiko narriadura diferentzialak proportzio hori berriro ere % 60,3an kokatzen badu ere, Bizkaiko pobrezia-tasak 2018 eta 2020 artean izan duen beherakadak, beste lurraldeetan goranzko testuinguruan, berriz ere % 50 inguruko mailetan kokatzen du Bizkaiko ekarpena 2020an (% 50,5). Eta egoera hori luzatu egiten da: 2022an % 50,9koa izan zen.

Arabak pobrezia-egoeren banaketan zuen garrantziak gora egin zuen argi eta garbi, 2008ko % 14,1etik 2016ko % 26,4ra. 2018an egoera asko hobetu zenez, proportzioa % 15,2ra jaitsi zen 2018an, baina 2020ko pobrezia-tasaren gorakadaren ondorioz, berriro ere gora egin zuen Arabak pobrezia-egoera guztietan, urte horretan % 19,6 baitzen. 2022an, gainerako lurraldeetan bezala, aldea oso txikia izan zen, eta, kasu horretan, gainerako bi lurralde historikoetan ez bezala, beste bi lurraldeek gora egin zuten. Hau da, 2022an % 19,1ean geratu zen.

Gipuzkoak benetako pobrezia-tasaren kasu % 19,5 ekarri zuen 2008an, eta proportzio hori % 23,7ra igo zen 2012an. 2014. eta 2016. urteetan antzeko zifrak mantendu ondoren (% 23,3 eta % 23,1), 2016an eta 2022an lurralde horretan pobrezia-tasa izan duen goranzko joera neurritsuaren ondorioz, 2022an % 30eko parte-hartze maximoa lortu da, 2008ko % 19,5 baino ehuneko 10,5 puntu handiagoa.

2.2.2. Benetako pobreziaren eragina eskualdeka

Eskualdeen araberako hurbilketak, 27.a eta 27.b tauletan lotutako datuekin, aukera ematen du 2020tik 2022ra bitarte lurralde historikoen eremuan ikusitakoak baino konplexuagoak diren lurralde -aldakuntzen azterketan sakontzeko.

Oro har, txostenean zehar esandugun bezala, bilakaera oso ona izan dela esan dezakegu, baina egoeraren azterketa xeheagoa egiten badugu eskualdeen arabera, bilakaera hori positiboena izan duten eskualdeak honako hauek direla ikus dezakegu: Gasteiz, Aiara, Bilbo eta Debagoiena, 2020-2022ko aldian Euskal Aeko jaitsiera orokorra baino ehuneko 1,6 puntu handiagoa izan baitute.

Gasteizen eragin handia izan zuen COVID-19 krisiak, eta EAeko gainerako eremu urbanizatu handietan baino handiagoa izan zen. Benetako pobreziaren tasak nabarmen egin zuen gora 2018ko % 6,9tik 2020ko % 7,7ra, eta une horretan Bilboko eta Debabarreneko % 8,2tik behera baino ez zen geratu.

2022an, egoerak hobera egin du EAeko hobekuntzarekin ginetik, 2,1 ehuneko-puntu jaitsiz eta 2020ko % 7,7tik 2022ko % 5,6ra igaroz; hala ere, bere egoera Debabarrena (% 6,7) baino hobea da soilik.

Aiaraldeko egoera ere oso ona da 2020-2022 aldian, baina eskualde horretan EAE baino egoera hobean geunden, 2020an benetako pobrezia-tasa % 5,1 baitzen; EAE, berriz, % 5,6 zen, eta 2022an benetako pobrezia-tasa % 1,8ra iritsi zen; Debagoienarekin batera, EAeko egoerarik onenean zegoen 2022an, eta Aiaraldean, berriz, egoerarik onenean, erregistratutako datu guztien artean.

2016 eta 2018 artean, Bilbo zen EAeko eremu askotan aldi horretan ikusten zen okertze erlatiboa gehien pairatzen zuen eremuetako bat. Benetako pobrezia-tasa ehuneko 2,4 puntu igo zen; 2016an % 7,7 izatetik 2018an % 10,1 izatera igaro zen. 2020an, ordea, Bizkaiko hiriburuko pobrezia-tasa ehuneko -1,9 puntu murriztu da eta % 8,2an kokatu da; proportzio horrek 2016ko % 7,7a eta 2008ko % 7,6a baino ez ditu gainditzen.

Bilbo da 2020an Euskadin benetako pobrezia-tasa handiena duen eremua (Debabarrenarekin batera), baina azken aldiko bilakaerarekin batera, metatze-pobrezia lotutako pobrezia-mota larrienak ere nabarmen murriztu dira. Haren eragina % 2,3 igo zen 2008an eta 2012an, % 3,5 2014an eta % 4,0 2016an. Hala ere, tasa % 2,4ra jaitsi da 2018an, eta % 0,7ra baino ez 2020an; bilakaera hori oso positiboa izan da pobretzeko modu zorrotzenen kontrol-dinamikan.

2018-2020 aldiko bilakaera indartu egin da 2020-2022 aldiko hobekuntzarekin, 2020an % 8,2 izatetik 2022an % 4,9 izatera igaro baita, EAeko egoera globalera gero eta gehiago hurbilduz. Gainera, 2008tik Bilbon erregistratutako daturik onena lortu du. Bada, ongien erregistratutakoa 2008koa zen (% 7,6) eta orain ehuneko 2,7 puntu baxuagoa da.

Eta azkenik, Debagoiena, pobrezia-tasarik handienetakoa inoiz izan ez duena, baina aldakortasun handia izan duena. Ehuneko 0,5 puntuko igoera egon zen 2018ko % 3,1etik 2020ko % 3,5era. Kasu horretan, 2008-2014 aldian % 0,4tik % 4,1era igo ondoren, benetako pobreziaren intzidentzia % 1,3ra jaitsi zen 2016an, EAeko eskualde guztietako mailarik apalena urte hartan. 2016tik 2020ra, okertze-ildo bat ikusten da, adierazlea 2018an % 3,1era eta 2020an % 3,5era eramaten duena, 2014ko % 4,1etik behera soilik, eta 2008ko % 0,4tik oso urrun Gipuzkoako eskualde horretan. Eta 2020-2022 aldian ehuneko 1,7 puntuko

hobekuntza izan du, 2018an eta 2020an baino egoera hobean geratuz, baina 2016ko egoerara iritsi gabe (% 1,3) eta are gutxiago 2008ko egoerara iritsi gabe (% 0,4ko tasa zegoen).

27.a. taula
Benetako pobrezia- eta prekarietate-egoeren bilakaera, eskualde bakoitzeko 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
Intzidentzia %-tan

Eskualdea	Benetako pobrezia							Benetako ongizate-gabezia						
	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Gasteiz	4,4	6,2	8,9	10,6	6,9	7,7	5,6	6,6	10,8	15,9	14,6	13,7	12,0	10,6
Aiaraldea	2,3	2,2	4,4	9,1	2,2	5,1	1,8	6,2	3,5	11,3	11,9	4,5	6,8	3,1
Eskuinaldea	3,0	5,1	3,3	2,4	3,3	3,6	4,1	5,7	9,1	7,3	4,8	6,4	5,7	7,2
Bilbo	7,6	9,5	8,4	7,7	10,1	8,2	4,9	13,8	13,6	15,9	14,2	18,5	13,5	9,8
Ezkerraldea	5,6	5,8	6,5	5,2	7,7	4,6	3,1	11,8	12,4	14,1	13,6	15,2	9,5	6,1
Bizkaia-Kosta	2,0	2,9	5,9	5,6	4,6	2,6	3,6	5,2	6,0	11,7	7,8	10,1	5,1	9,3
Durangaldea	2,8	2,4	4,3	4,7	4,0	5,6	4,0	3,5	10,3	8,4	8,6	8,0	7,0	5,5
Donostialdea	3,1	4,1	4,0	4,0	5,0	5,2	3,8	6,6	8,7	7,7	8,6	12,6	9,1	8,1
Tolosa-Goierri	1,3	4,5	5,0	3,7	2,4	4,2	2,8	4,7	6,7	7,5	8,2	7,9	6,5	5,2
Debagoiena	0,4	2,0	4,1	1,3	3,1	3,5	1,8	1,9	8,4	8,5	3,7	5,4	7,8	3,6
Debarrena	1,8	2,2	3,8	8,1	5,9	8,2	6,7	4,9	6,9	6,7	11,4	10,3	10,9	9,9
Guztira	4,2	5,3	5,9	5,7	6,1	5,6	4,0	8,2	10,1	11,5	10,8	12,5	9,5	7,9

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

27.b. taula
Benetako pobrezia-eta prekarietate-egoeren bilakaera, eskualde bakoitzeko 2008-2022.
Familia etxebizitzetan bizi direnak.
% bertikalak

Eskualdea	Benetako pobrezia							Benetako ongizate-gabezia						
	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Gasteiz	13,0	15,1	19,1	23,3	14,5	17,8	18,2	9,9	13,8	17,6	17,0	13,9	16,5	17,7
Aiaraldea	1,1	0,9	1,5	3,1	0,7	1,8	0,9	1,5	0,8	2,0	2,2	0,7	1,4	0,8
Eskuinaldea	5,2	7,1	4,1	3,1	3,9	4,7	7,5	5,0	6,6	4,6	3,4	3,7	4,4	6,8
Bilbo	30,0	27,6	22,6	21,1	25,1	22,8	18,7	28,0	20,8	21,8	20,8	22,3	22,3	19,4
Ezkerraldea	25,0	19,8	19,7	16,1	22,9	14,6	13,7	26,9	22,1	21,9	22,5	21,8	17,7	13,6
Bizkaia-Kosta	2,7	3,3	5,7	5,7	4,8	2,8	5,3	3,6	3,6	5,7	4,2	5,1	3,2	7,1
Durungaldea	3,6	2,5	4,0	4,6	3,7	5,6	5,5	2,2	5,6	4,1	4,5	3,5	4,2	3,9
Donostialdea	16,6	16,8	14,9	15,5	18,3	20,4	20,9	17,8	18,8	14,9	17,9	22,2	21,3	22,7
Tolosa-Goierrri	1,6	4,7	4,7	3,4	2,2	3,9	3,7	3,0	3,7	3,7	4,0	3,4	3,7	3,6
Debagoiena	0,3	1,1	2,0	0,6	1,5	1,8	1,3	0,7	2,4	2,1	1,0	1,3	2,4	1,3
Debarrena	1,0	1,1	1,7	3,6	2,4	3,7	4,2	1,4	1,9	1,5	2,7	2,1	2,9	3,2
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Beste sei eskualdetan ere egoerak hobera egin du, EAE osoaren oso antzera; hau da, EAE ehuneko 1,6 puntu hobetu da, eta hurrengo eskualdeek ehuneko 1,4, 1,5 eta 1,6 puntu bitartean egin dute hobera. Eskualde hauek dira: Ezkerraldea, Durangaldea, Donostialdea, Tolosa-Goierri eta Debabarrena.

2020-2022 aldiko aurrerapena oso antzekoa izan bada ere, eskualde horien ibilbidea eta egoera ez dira berdinak izan.

Debabarrena ehuneko 1,5 puntu hobetu da, baina aipatutako sei eskualdeen artean egoerarik okerrenean dago. 2014ra arteko bere egoera beste bost eskualdeena baino dezente hobea zen, 2008 eta 2014 artean % 1,8 eta % 3,8 artekoa baitzen, baina 2016an % 8,1eko tasara igo zen, nahiz eta 2018an % 5,9ra jaitsi zen, 2020an berriz ere % 8,2ra igo da eta 2022an % 6,7ra jaitsi da, eta hori hobekuntza bat da 2020arekin alderatuta, baina EAEn oro har baino handiagoa da, erregistratutako lehen urteetan egoera oso onean baitzegoen.

Durangaldean eta Donostialdean ehuneko 1,6 eta 1,4 puntu egin dute behera, hurrenez hurren, eta, oro har, esan dezakegu benetako pobrezia-tasek ez dutela aldaketa handirik izan, eta, beraz, ez direla inoiz ere txikienak, ezta altuenak ere. Bere aldakortasuna beti izan da nahiko neurritsua. 2018-2020an, Durangaldea ehuneko 1,6 puntu egin zuen gora; Donostialdeak, berriz, ehuneko 0,2 puntu egin zuen gora, eta % 5,6 eta % 5,2an geratu zen, hurrenez hurren. 2020-2022an Durangaldea ehuneko 1,6 puntu jaitsi da eta Donostialdea ehuneko 1,4 puntu, % 4,0 eta % 3,8an geratuz hurrenez hurren.

Ezkerraldeak bilakaera izan du, eta 2022an benetako pobrezia-tasa % 3,1 izan da, eskualde horretan erregistratutako datu onena. Ezkerraldearen bilakaera positibo hori, hamarkadaren bigarren erdiko susperraldi ekonomikorako egokitzapen egokiarekin ez ezik, eskualde horrek finantza-krisian izan duen erresistentziarik onenarekin ere lotzen da.

Tolosa-Goierri eskualdea pobrezia errealaren tasaren azpitik dago (% 2,8), baina kasu horretan 2020ko % 4,2tik hobera egin duen arren, esan dezakegu ez dela unerik onenetakoa, 2008an (% 1,3) edo 2018an (% 2,4) egoera askoz hobean baitzegoen.

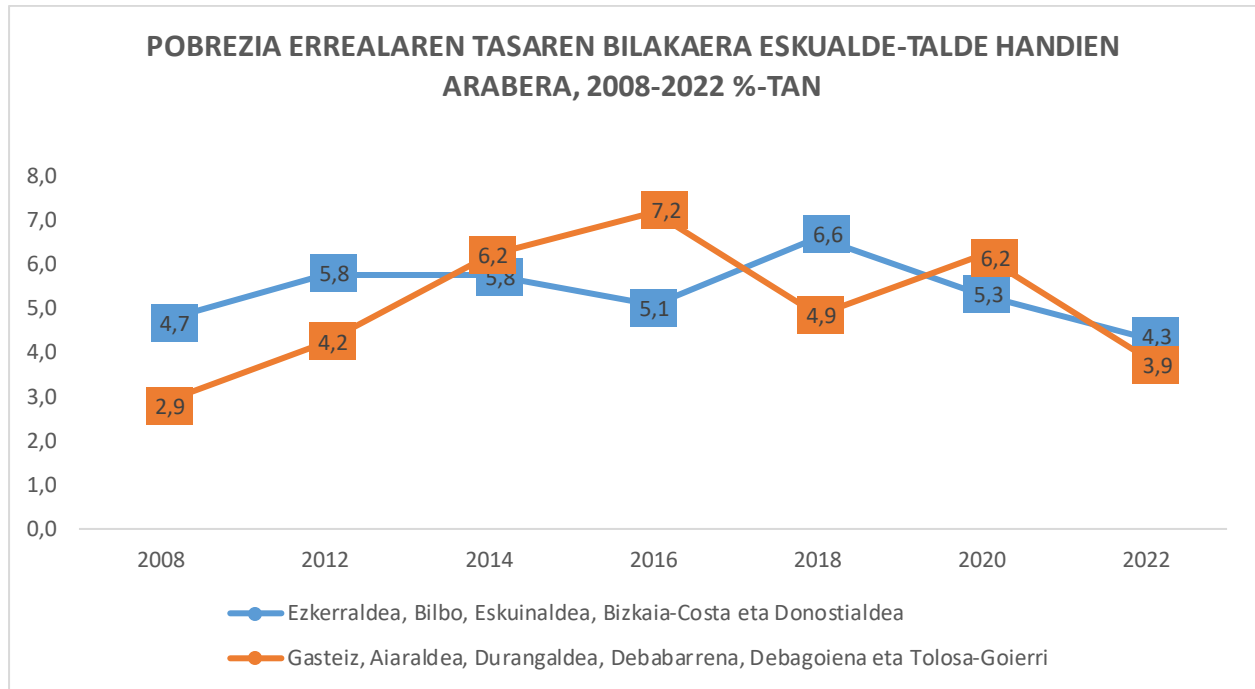
Hala ere, aldeko datu horien guztien artean, 2020arekin alderatuta, bi eskualdetan egin dute okerrera datuek, bata Eskuinaldean eta bestea Bizkaia-Kostan.

Eskuinaldea ehuneko 0,5 puntu baino ez da igo, baina bitxia izan da haren egoera; izan ere, lehen aldia da benetako pobrezia-tasa EAeko tasa orokorraren gainera dagoela. Eskuin Ibarra beti nabarmendu zen benetako pobrezia-tasarik txikienak izateagatik.

Eskuinaldea oraindik ere nabarmen da benetako pobrezia-tasarik txikienak dituelako. Eskualde horretan pobrezia-tasaren intzidentziak nabarmen egin zuen gora 2008-2012 laurtekoan, tasa % 3tik % 5,1era igo baitzen, baina, ondoren, etengabe jaitsi zen, 2016ko % 2,4ra arte. Nahiz eta benetako pobrezia-tasak gora egin zuen eskualde horretan 2018an % 3,3ra eta 2020an % 3,6ra, eremu horretako pobrezia-tasaren intzidentzia EAeko adierazle orokorraren azpitik mantendu zen argi eta garbi, 2008ko % 3,0tik ez oso urrun. Hala ere, 2022an, % 0,5eko hazkundearekin, % 4,1koa izan zen; EAE, berriz, % 4,0koa izan zen.

Bizkaia-Kostaren egoera pixka bat ezberdina da; izan ere, portzentajezko puntu 1 okertu bada ere, EAEko %4,0aren azpitik dago. Oro har, EAEko datuaren azpitik egon den beste eskualde bat da, 2014an izan ezik, azken horrek benetako pobrezia-tasa bera baitzuen.

1. grafilkoa

Grafikoak argi eta garbi erakusten du ikusitako bilakaera desberdina, krisiek eragin oso garbia baitute gutxien urbanizatutako eremuetan eta Gasteizen. Eskualde-multzo horretan, industriaren garrantzi erlatibo handiagoarekin, finantza-krisiaren eraginaren ondorioz, benetako pobrezia-tasa % 2,9 hazi zen 2008an, eta % 7,2, berriz, 2016an, etengabeko hazkundearen ildotik. 2008an zifra altuagoa izatetik abiatuta (% 4,7), EAEko gainerako eskualdeetan joera askoz egonkorragoa da, 2012an eta 2014an % 5,8ko gehienekora iritsi arte, eta 2016an % 5,1era jaitsi da.

Susperraldi ekonomikoak eta prezioei lotutako presioak eragin negatiboagoa dute, ordea, urbanizazio handieneko eta industria-pisu txikiagoko eremuetan, tasa % 5,1etik % 6,6ra igo baita. Aitzitik, industria-protagonismo handieneko eremuetan, tasak atzera egin du suspertzearekin batera, % 7,2tik % 4,9ra.

Berriro ere, COVID-19 krisiak alderantzizko eragina du. Horrela, benetako pobrezia-tasa % 6,6tik % 5,3ra jaitsi da eremu urbanizatuenetan eta gutxien industrializatukoetan, baina industrializatuenetan eta Gasteizen, berriz ere, gorantz egin dute, % 4,9tik % 6,2ra.

2022an, beherakada bat izan da bi taldeetan, eta jaitsiera handiagoa izan da Gasteizen, Aiaraldean, Durangaldean, Debabarrenean, Debagoiengan eta Tolosa-Goierrin, % 6,2tik % 3,9ra. Hala ere, gainerako eskualdeek osatzen duten taldea ere jaitsi egin den arren, jaitsiera txikiagoa izan da, % 5,3tik % 4,3ra igaro baita.

Ezkerraldeak, Bilbok, Eskuinaldeak, Bizkaia-Kostak eta Donostialdeak osatutako taldeak egonkortasun handiagoa erakutsi dute epe luzera, beste taldeak egoerak okerrera egin du nabarmen 2008an zuen posizio onarekin alderatuta, eta 2022an posizio hobea berreskuratu du. Susperraldietan hobeto erantzuten badu ere, ekoizpen-krisiko aldietan ahultasun konparatibo handia erakusten dute, dela nazioarteko industria-lehiaren ondorioz, dela finantza-krisiaren ondorioz, dela COVID-19aren pandemiari lotutako geldialdi ekonomikoaren ondorioz.

Bilakaera horren ondorioetako bat da benetako pobrezia-tasek bat egiten dutela EAEko eskualdeetan, baina alde nabarmenak daude. Aipatu bezala, benetako pobrezia-tasarik handienak Gasteizen eta Debabarrenean daude, % 5,6ko eta % 6,7ko zifrekin, hurrenez hurren.

Batez bestekoaren inguruko zifrekin (% 3,1 eta % 4,9 artean), Eskuinaldea, Bilbo, Ezkerraldea, Bizkaia-Kosta, Durangaldea eta Donostialdea daude. Aiaraldean, Tolosa-Goierri eta Debagoienez argi eta garbi azpitik eta % 1,8tik % 2,8ra bitarteko egoera hobean daude.

Ikusitako lurralde-joerak eragin nabarmena dute EAEko benetako pobrezia-egoeren banaketan. 2008. urteaz geroztik ikusitako aldaketa nagusien artean, nabarmentzekoa da Bilbo inguruko hiru eskualdeek protagonismoa galdu dutela (Bilbo, Eskuinaldea eta Ezkerraldea), baita Bizkaia-Kostak ere. Lau eskualde horiek garrantzi erlatiboa galdu zuten benetako pobrezia-tasaren banaketan 2008tik, etengabeko beherakada izan baitzuten 2008ko % 62,9tik 2016ko % 46ra. 2016-2018ko goranzko aldiaren modu desberdinean eragindakoak, proportzioa % 56,7ra igo zen 2018an, baina berriro ere beheranzko joerari heldu zion 2020an, urte horretan benetako pobrezia-egoerei egindako ekarpena % 44,9ra iritsi baitzen, eta 2022an gora egin bazuen ere, igoera hori oso txikia da, geldialdia dei baitiezaioke.

Aldiaren arabera aldaketak dauden arren, benetako pobrezia-egoerei ekarpen handiagoa egiteko joera dago Donostialdean eta Gasteizen. Donostialdearen kasuan, 2022ko ekarpena 2008koa baino ehuneko 4,3 puntu handiagoa da (% 20,9 eta % 16,6, hurrenez hurren), eta ehuneko 5,2 puntuko hazkundera izan du Gasteizen kasuan (% 18,28 2022an eta % 13,0 2008an).

Aiaraldean, Durangaldean, Debagoienez, Debabarrenean eta Tolosa-Goierri izandako gorakadaren joera, 2016-2018ko salbuespenarekin, hautsi egin da berriro 2020-2022an.

Benetako ongizaterik ezaren tasari erreparatzen badiogu, ikusiko dugu benetako pobrezia-tasan gertatu denaren oso antzekoak direla hazkunderak eta beherakadak. Pentsa genezake benetako pobrezia-tasak hobera egin duen tokian ongizaterik ezaren tasak okerrera egin duela, baina ez da horrela; adibidez, Gasteizen benetako pobrezia-tasa ehuneko 2,1 puntu hobetu da, ongizaterik ezarena ehuneko 1,4 puntu hobetu da, edo Aiaraldean eta Bilbon hobetu egin dira lehenengo 3,3 eta bigarren 3,7 puntuak, edo Debagoienez ehuneko 1,7 eta 4,2 puntu hobetu dira, hurrenez hurren.

Aitzitik, okerrera egin dutenek okerrera egin dute. Eskuinaldean ehuneko 0,5 puntu egin du okerrera benetako pobrezia-tasak, ehuneko 1,5 puntu egin du okerrera ongizaterik ezaren tasak, eta Bizkaia-Kostan ehuneko 1 puntu egin du okerrera benetako pobrezia-tasak, ehuneko 4,2 puntu egin du okerrera ongizate-tasak. Egia da bi eskualde ez daudela zenbaki altuetan, baina beren datuen artean txarrenen artean daude, haiei buruz ditugun datu guztiekin alderatuz gero.

3.Desberdintasun-adierazle nagusiak

Atzeraldi Handiaren garapenarekin batera, desberdintasunaren gorakada nabarmena gertatu zen 2012-2014 aldian. 2014 eta 2016 artean, ordea, enpleguaren susperraldiak, egoera txarrean zeuden kolektiboen emigrazioaz gain, aipatutako gorakadaren zati esanguratsu bat murrizten lagundu zuen. Ildo positibo hori hautsi egin zen 2016 eta 2020 artean, aldi horretan desberdintasun-adierazleak nabarmen igo baitziren Euskadin, are nabarmenago 2018 eta 2020 artean. Eta berriro murriztu da 2020 eta 2022 artean, 2018koaren antzeko egoera batera iritsiz. Dinamika hori 28. taulan ikus daiteke.

28. taula
Euskal Autonomia Erkidegoko desberdintasun-adierazleak. 1996-2022
Gini koefizientea eta S80/S20 ratioa
eta pertsona pobreenen % 10ek guztirako diru-sarreretan duten parte- hartzearen %a

	Gini koefizientea	S80/S20 ratioa	Biztanle pobreenen % 10ren diru-sarrereren %a
1996	28,0	4,2	3,68
2000	27,3	4,1	3,55
2004	26,0	3,9	3,76
2008	25,2	3,6	3,88
2012	25,3	3,7	3,75
2014	27,1	4,2	3,41
2016	25,8	3,9	3,48
2018	26,7	4,1	3,35
2020	28,2	4,4	3,18
2022	26,9	4,3	3,45

Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Giniren koefizienteari dagokionez, adierazle horrek argi eta garbi aldatzen zuen bere bilakaera 2012 eta 2014 artean. 2012ra arte etengabe jaitsi ondoren (1996ko 28,0tik 2008ko 25,2ra), eta 2012an 25,3an egonkortu ondoren, 2014an gorantz egin zuen, eta urte horretan 27,1era iritsi zen. 2016an 25,8ra jaitsi ondoren, 2018an Giniren koefizienteak gorantzko joerari heldu dio berriro, 2018an 26,7ra iristeko eta ildo hori indartu da, 2020an 28,2 puntu lortuta. Hala ere, 2022an 26,9ra jaitsi da berriro, 2018ko kopuruaren oso antzekoa.

2014. urtea alde batera utziz gero – igoera nabarmen samarra –, adierazlearen 1996-2008 aldiko beherakadaren ondoren, badirudi desberdintasunaren joera-hazkunderaren aldi bat hasi dela 2008ko 25,2tik, eta, ondorioz, 2020ko 28,2ra iritsi dela, 1996tik Euskadiko Ginian izan den mailarik altuenera. Ildo horretan, azken biurtekoak desberdintasuna indartu zuen. Ildo horretan, 2018tik 2020ra koefizientean izandako 1,5 puntuko igoera 1996tik izandako handienetako bat izan zen, 2012tik 2014ra 1,8 puntukoa izan baitzen. Aitzitik, 2022an 1,7 puntu jaitsi da, eta, beraz, 2020ko igoera ia baliogabetuta geratu da.

Joera antzekoa da EAEko biztanleriaren % 20 aberatsenaren diru-sarrerak % 20 behartsuenari dagozkionekin lotzen dituen ratioari dagokionez. Kasu horretan, ratioa 1996ko 4,2tik 2008ko 3,6ra jaitsi da. Orduetik aurrera gora egin du: lehenengo pixka bat, 2012an 3,7, eta gero modu biziagoan, 2020an 4,4

izatera iritsi arte. 2022an, adierazlea 4,3ra jaitsi da; nolana ere, gehieneko mailetan mantendu da, baita 1996ko eta 2014ko 4,2aren gainetik ere.

2012 eta 2014 artean, dinamizazioa kezkagarria EAEn baliabide gutxi dituzten pertsonen % 10era iristen den biztanleriaren diru-sarrera guztien zatiari buruzko adierazlearen zehaztasunak. 2000ko % 3,55etik 2008ko % 3,88ra igo ondoren, adierazlea % 3,75era jaitsi zen 2012an eta % 3,41era 2014an. 2016an % 3,48ra igo bazen ere, adierazleak beste murrizketa bat erakusten zuen 2018an, % 3,35ekoa. Joera hori luzatu egin zen 2020an, beste beharakada batekin, eta aztertutako proportzioa % 3,18ra eraman zuen, 1996-2020 aldiko mailarik baxuenera. Eta 2022an 3,45era igo da, 2014ko eta 2016ko egoeran kokatuz gutxi gorabehera, eta 2018ko eta 2020ko jaitsiera berreskuratuz.

2022ko erregistroa ehuneko 0,27 puntu handiagoa da 2020ko minimoa baino, eta 0,43 puntu txikiagoa 2008ko maximoa baino. Joera-aldaketa bereziki garbia izan da 2012 eta 2014 artean (% 3,75etik % 3,41era jaitsi da, -0,34 ehuneko-puntu). 2016ko % 3,48ko hobekuntza 2014ko eta 2018ko kopuruetatik (% 3,41 eta % 3,35) gertuago dago 1996-2012 aldian erregistratu ohi direnetatik baino, beti % 3,55 edo gehiago. Adierazlearen murrizketa-prozesu horretan, 2018-2020ko beharakada bigarren beharakada garrantzitsua izan zen 1996tik (-0,17 ehuneko-puntu, 2018ko % 3,35aren eta 2020ko % 3,18aren artean). Eta 2022a izan da erregistratutako urte hauetan izan den igoerarik handiena.

2022an EAEn baliabide gutxiago zituzten pertsonen % 10en pisuari buruzko adierazlearen ikusi den hobekuntzari lotuta dago proportzionaltasun zuzena egon dela hileko diru-sarrera garbi handien jaitsiera handiago batean. 29. taulan ikus dezakegu hori.

Horrela, per capita batez besteko diru-sarrera baliokide garbiak, termino konstanteetan neurtuta, 2008 eta 2020 bitartean pixkanaka igotzeko joera izan zutela egiaztatzen da, Euskadin bizi zen biztanleriaren % 90aren diru-sarrera maila handitzen zen heinean, egoera onenean zegoen % 10a alde batera utzita. Hala ere, 2020-2022 aldian beharakada izan da, bai 2020arekin alderatuz gero, bai 2008arekin alderatuz gero.

Alde handia da, 2008arekin alderatuz gero, begi hutsez ikus dezakegula jaitsiera handiagoa dela lehen deziletan; hau da, diru-sarrera txikiengan, eta jaitsiera hori gutxituz doala diru-sarrera handienetara hurbiltzen bagara. 2008/2022ko bilakaera izan du -15,4ko lehen dezilean (D1), eta -1,5eko azken dezilean (D10), aldiz.

Hala ere, konparazio hori 2020arekin egiten badugu, bilakaera guztiz kontrakoa da lehen dezilean (D1), -7,2koa da, eta azken dezilarekin (D10) alderatuz gero, -18,5ekoa da. Kasu honetan alderantziz proportzionala ez den arren, zuzenean proportzionala da 2008tik 2020ra. Izan ere, 2020ko eta 2022ko bilakaeran, bigarren deziletik (D2) bederatzigarren dezilera (D9), jaitsiera -11,9tik -14ra doa, eta kasu honetan ez doa ordenatuta, eta antzekoak dira jaitsierak.

29. taula
Biztanle bakoitzaren batez besteko diru-sarrera baliokideak, sarreraren dezilak kontuan hartuta (hileko sarrera garbi arruntak).
 2008-2022 aldia

	Ingresos mensuales netos corrientes per cápita													
	2008	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Bilakaera 2008/2012	Bilakaera 2012/2014	Bilakaera 2014/2016	Bilakaera 2016/2018	Bilakaera 2018/2020	Bilakaera 2020/2022	Bilakaera 2008/2022
Diru-sarreraren dezila	Media	Media	Media	Media	Media	Media	Media							
%10 pobreena (D1)	738,40	679,32	589,54	632,70	616,48	673,52	624,72	-8,0	-13,2	7,3	-2,6	9,3	-7,2	-15,4
%10-20 (D2)	1.052,37	985,29	890,66	978,55	956,06	1.078,41	950,12	-6,4	-9,6	9,9	-2,3	12,8	-11,9	-9,7
%20-30 (D3)	1.248,95	1.181,90	1.100,44	1.211,14	1.186,05	1.341,17	1.152,84	-5,4	-6,9	10,1	-2,1	13,1	-14,0	-7,7
%30-40 (D4)	1.458,97	1.384,08	1.310,21	1.399,46	1.401,77	1.591,38	1.383,57	-5,1	-5,3	6,8	0,2	13,5	-13,1	-5,2
%40-50 (D5)	1.653,31	1.573,82	1.509,68	1.593,71	1.603,15	1.808,55	1.567,05	-4,8	-4,1	5,6	0,6	12,8	-13,4	-5,2
%50-60 (D6)	1.845,44	1.778,46	1.705,45	1.798,23	1.804,56	2.043,99	1.757,68	-3,6	-4,1	5,4	0,4	13,3	-14,0	-4,8
%60-70 (D7)	2.062,58	1.991,19	1.929,59	2.018,15	2.014,24	2.300,76	1.983,16	-3,5	-3,1	4,6	-0,2	14,2	-13,8	-3,9
%70-80 (D8)	2.325,65	2.270,04	2.197,13	2.248,24	2.308,62	2.591,51	2.260,98	-2,4	-3,2	2,3	2,7	12,3	-12,8	-2,8
%80-90 (D9)	2.687,24	2.643,16	2.587,43	2.623,58	2.675,12	3.056,08	2.638,04	-1,6	-2,1	1,4	2,0	14,2	-13,7	-1,8
%10 aberatsena (D10)	3.850,26	3.551,17	3.587,89	3.670,49	3.776,45	4.649,11	3.790,75	-7,8	1,0	2,3	2,9	23,1	-18,5	-1,5
Guztira	1.892,42	1.804,10	1.740,37	1.817,67	1.835,17	2.113,90	1.812,38	-4,7	-3,5	4,4	1,0	15,2	-14,3	-4,2

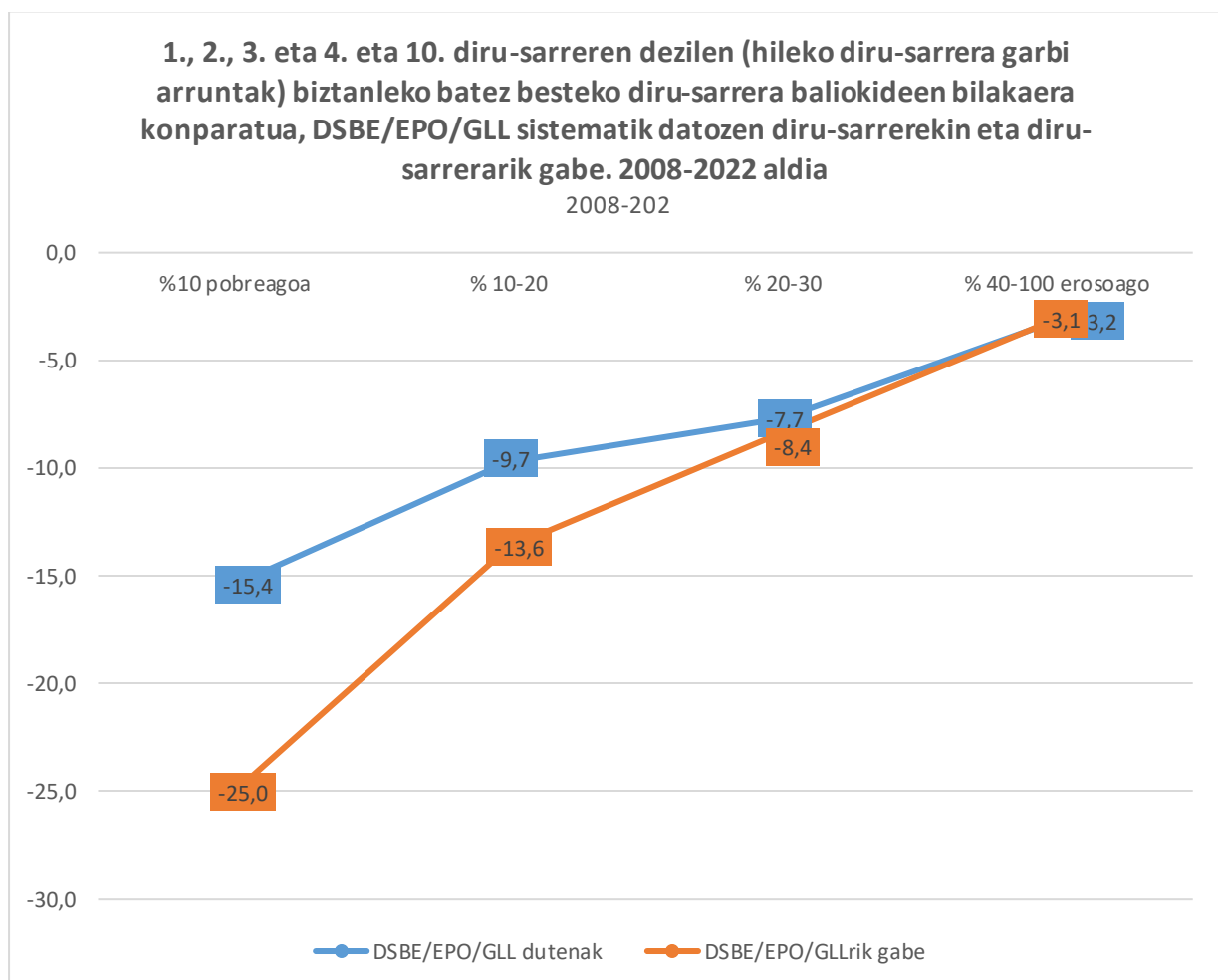
Iturria: PGDI, 2008-2020 eta GZE-GPI 2014-2022

Ikus daitekeenez, 2008tik 2022ra bitartean diru-sarreraren beherakada-dinamika orokorra dago, eta handiena, gizartearen barruan pobreena den % 10ari dagokio. Hala, talde horretan ikusten da batez besteko diru-sarrera garbiak % 15,4 jaitsi direla prezio finkoetan 2008-2022 aldian. Hala ere, egoera hori oso konpentsatuta dago DSBE/EPO/GLL sistemaren ekintzarekin.

Horrela, 2. grafikoan egiazta daitekeenez, babes-sistema horren ekintzarik gabe, diru-sarreraren banaketan (D1) batez besteko diru-sarrerarik gutxien duen % 10eko jaitsiera -% 25koa izango litzateke.

Sistemak ere modu positiboan laguntzen du egoera txarrean dagoen bigarren taldean (D2). Talde horretan, batez besteko diru-sarrerak % -9,7 jaitsi dira 2008 eta 2022 bitartean, prezio konstanteetan. DSBE/EPO/GLL sistemaren ekarpenik gabe, talde horren diru-sarrerak -%13,6 jaitsiko ziren, -%9,7 beharrean.

2. grafikoa

EAEko biztanleria prekarioenaren % 20aren diru-sarreraren bilakaera txarrean 2008 eta 2014 artean ikusitako diru-sarreraren jaitsieren ondorioa da, bereziki 2012 eta 2014 artean izandako jaitsieren ondorioa. Zentzu positiboan, 2014-2016 aldiko dinamikak argi eta garbi berreskuratu zituen diru-sarrera arruntak biztanleriarik prekarioeneko dezimaletan, % 9,9 eta % 10,1 arteko hazkundeekin behartsueneko

% 30eko diru-sarreretan, eta igoera horiek gainerako sozietateetan zor direnak baino handiagoak ziren (% 5,4tik % 6,8ra bitarteko zifrekin D4tik D6ra arteko dezimaletan, % 4,6tik D7ra bitartekoetan eta % 1,4tik % 2,3ra D8tik D10erako deziletan).

2014-2016 aldian susperraldia oso nabarmena izan zen: 9. dezilean izan zen baxuena (% 1,4) eta bigarren dezilean altuena (% 10,1). 2016 eta 2018 artean, egonkortasunik handiena izan zen, -% 2,6koa gizarteko % 10 behartsuenean, eta handiena, % 2,9koa, gizartearen % 10 kaltetuenean.

2018-2020 aldian, EAeko biztanleen per capita batez besteko diru-sarrera baliokideen igoera oso handia izan zen, eta, 2014 eta 2016 artean gertatzen zen bezala, gizarte osora zabaldu zen. Aldi horretan ez bezala, ordea, hazkunde-maila txikiena gizartearen % 10ean ikusten zen, D1 dezilean % 8,8ko hazkundea izanik, D2 eta D3 dezilen % 12,4-%12,6ko zifrak baino txikiagoa. Hazkundea antzekoa da gainerako biztanleen artean, % 11,8 eta % 13,8 arteko zifrekin, gizartearen % 10 kaltetuenean izan ezik, non diru-sarreraren hazkundea % 22,6ra iristen den.

Hala ere, 2020-2022 aldian beherakada handia gertatu da, 2008-2012 aldian baino handiagoa. Jaitsiera-maila txikiena D1 dezilean izan da, -%7,2ko jaitsierarekin, eta altuena azken dezilean, -%18,5eko jaitsierarekin. Eta beherapen hori handituz joan da dezilen mailan, bi salbuespenekin: 3. dezila eta 8. dezila. 2. dezilaren eta 9. dezilaren artean, jaitsierak -%11,9 eta -%14 bitartekoak dira. % 14 hori partekatzen dute 3. eta 6. dezilek.

4. Adingabeen prekaritatearen ezaugarriak

2016ko PGDIk lehen aldiz sartu zuen adingabeen gabezia materialaren adierazle espezifikoak biltzen zituen modulu bat. Helburua da neurtzea etxekoen unitateetan atzematen diren gabezia orokorrak zenbateraino helarazten zaizkien bertan bizi diren hurrei. Prekaritate handiko adierazleei argiago lotutako analisisian zentratuta egon arren, GZEE-GPIak orientazio horri eusten zion, eta PGDI 2022an errepikatzen da. 30. taulak horri buruzko informazio nagusia jasotzen du.

Jarraian, 2022ko emaitza nagusiak aurkezten dira, 1 eta 15 urte bitarteko biztanleriari dagozkionak.

- * 2016., 2018. eta 2020. urteetan bezala, 2022an ere nabarmendu behar da ongizate-egoeran (osorik edo ia osorik) dauden taldeetan soilik esan daitekeela, lotutako arrisku esanguratsurik egon gabe, gabeziarik ez dagoela adingabeen artean. Ongizate-egoera horretan, ez dago oinarrizko arazo oso larriak dituen inor, eta adingabeen % 1,3k soilik egin behar dio aurre 2022an PGDI n aintzat hartutako oinarrizko arazo nagusietako bati.
- * Ongizate-bizimodua nagusi den baina oraindik ere arrisku-egoera esanguratsu batzuk dauden etxekoen unitateen taldean, gabeziako oinarrizko arazo nagusien inpaktua txikia da oraindik, baina ez erabat marjinala, ongizate-egoeran dauden adingabeen kasuan ez bezala.

2016 eta 2018 artean, oinarrizko arazoan inpaktua murriztu egin zen kolektibo horretan, 2016ko % 8tik 2018ko % 6,1era. Adierazlea % 7,8ra igo zen 2020an, 2016ko erregistrotik zertxobait beherago oraindik. Eta berriro jaitسي da 2022an % 7,6ra, 2016 eta 2020tik behera.

Aztertutako adierazle espezifiko ia guztietan goranzko joera ikusten da 2018 eta 2020 artean, oinetako egokiei buruzko adierazlearen salbuespen bakarrarekin (% 3,3tik % 2ra jaitسي da). Hala ere, ia inoiz ez da gaitzen eraginpeko adingabeen % 5eko maila, arropa berria baimendu ezin dutenen kasuan izan ezik. Egoera horren intzidentzia % 5,4tik % 6,7ra igo da 2018 eta 2020 artean.

- * Benetako pobrezia edo ongizaterik ezeko arazoak dituzten etxekoen unitateetan, 2020-2022 biurtekoan erabat hautsi da 2016-2018 eta 2018-2020 aldietan oinarrizko arazo nagusietan zegoen goranzko joera. Hala, pobrezia errealeko egoeran, 2016an oinarrizko arazo nagusien % 64,1 izatetik 2018an eta 2020an % 63,8 eta % 64,4 izatera igaro da, hurrenez hurren, eta 2022an % 39,3ra iritsi da. Ongizaterik ezari dagokionez ere, 2016an oinarrizko arazo nagusiak % 25,7 dira, 2018an % 44,6, 2020an % 53,0 eta 2022an % 14,8ra jaitسي dira. Oinarrizko arazo oso larrien egoera zertxobait desberdina da, 2018an gora egin baitu eta 2020an behera, 2022an nabarmen jaitسي. Pobrezia errealean, % 25,5 (2016), % 32,2 (2018), % 26,3 (2020) eta % 8,8 (2022). Ongizaterik ezari dagokionez, gauza bera gertatzen da: % 5,2 (2016), % 17,0 (2018), % 11,3 (2020) eta % 3,7 (2022).

Arrisku-ongizatean, bai oinarrizko arazo oso larrietan, linea goranzkoa da 2016tik 2020ra, 2016an % 2,8 izatetik 2018an % 3,7 izatera, 2020an % 4,0 izatera eta 2022an % 0,5era nabarmen jaitسي da. Oinarrizko arazoan kasuan, 2018an % 6,1era jaitسي da, 2016ko % 8,0tik 2020an % 7,8ra igo da eta 2022an oso apal jaitسي da, ia % 7,6an egonkor geratuz.

30. taula
Adingabeekoen pobrezia/benetako ongizatea eskalan dituzten gabeziak, familia-egoeraren arabera. 2016-2022
Familiarekin bizi diren 1 eta 15 urte bitarteko adingabeak
(Taldea bakoitzeko biztanleria %-etan)

		2016	2018	2020	2022	
Adierazleak		%	%	%	%	
Benetako pobrezia	Ezin du proteinarik egunero jan	17,4	12,5	22,6	5,7	
	Fruta edo barazkirik gabe egunero	10,7	6,6	20,4	6,5	
	Ezin ditu zapata-pare egokirik erosi	12,8	23,1	8,7	1,0	
	Oinarrizko arazo oso larriak	25,5	32,2	26,3	8,8	
	Ezin du arropa berririk erosi	40,1	44,3	42,1	25,0	
	Ez du aisialdirako ekipamendurik (kalean erabiltzekoak)	25,3	24,4	30,7	23,1	
	Ezin ditu ospakizun bereziak ospatu	38,2	39,1	37,7	30,8	
	Oinarrizko beste arazo batzuk	38,6	31,6	38,2	30,6	
	OINARRIZKO ARAZO NAGUSIAK	64,1	63,8	64,4	39,3	
	Ikasturtea online jarraitzeko baliabiderik gabe	.	.	44,6	24,9	
	Ongizate gabeziako bestelako egoerak	Ezin du proteinarik egunero jan	3,3	6,5	7,0	1,5
		Fruta edo barazkirik gabe egunero	1,9	3,0	4,8	2,0
Ezin ditu zapata-pare egokirik erosi		0,0	11,5	3,3	0,8	
OINARRIZKO ARAZO OSO LARRIAK		5,2	17,0	11,3	3,7	
Ezin du arropa berririk erosi		19,9	36,4	32,8	10,3	
Ez du aisialdirako ekipamendurik (kalean erabiltzekoak)		9,2	28,7	10,1	5,2	
Ezin ditu ospakizun bereziak ospatu		13,9	30,6	24,5	8,6	
Oinarrizko beste arazo batzuk		20,5	27,6	41,7	11,1	
OINARRIZKO ARAZO NAGUSIAK		25,7	44,6	53,0	14,8	
Ikasturtea online jarraitzeko baliabiderik gabe		.	.	22,6	10,8	
Ongizate eta arrisku elementuak		Ezin du proteinarik egunero jan	2,8	0,4	4,0	0,0
		Fruta edo barazkirik gabe egunero	0,0	0,4	2,0	0,0
	Ezin ditu zapata-pare egokirik erosi	0,0	3,3	2,0	0,5	
	OINARRIZKO ARAZO OSO LARRIAK	2,8	3,7	4,0	0,5	
	Ezin du arropa berririk erosi	0,3	5,4	6,7	4,7	
	Ez du aisialdirako ekipamendurik (kalean erabiltzekoak)	5,0	2,4	2,9	0,4	
	Ezin ditu ospakizun bereziak ospatu	4,0	2,7	4,7	3,5	
	Oinarrizko beste arazo batzuk	5,2	2,4	3,8	7,1	
	OINARRIZKO ARAZO NAGUSIAK	8,0	6,1	7,8	7,6	
	Ikasturtea online jarraitzeko baliabiderik gabe	.	.	5,5	11,6	
	Ongizatea	Ezin du proteinarik egunero jan	0,0	0,0	0,0	0,0
		Fruta edo barazkirik gabe egunero	0,4	0,0	0,0	0,0
Ezin ditu zapata-pare egokirik erosi		0,4	0,1	0,0	0,0	
OINARRIZKO ARAZO OSO LARRIAK		0,4	0,1	0,0	0,0	
Ezin du arropa berririk erosi	0,4	0,1	0,0	0,5		

	Ez du aisialdirako ekipamendurik (kalean erabiltzekoak)	0,0	0,1	0,0	0,7
	Ezin ditu ospakizun bereziak ospatu	0,5	0,5	0,6	0,8
	Oinarrizko beste arazo batzuk	0,1	0,4	0,6	1,3
	OINARRIZKO ARAZO NAGUSIAK	0,5	0,5	0,6	1,3
	Ikasturtea online jarraitzeko baliabiderik gabe	.	.	1,3	0,0
Guztira	Ezin du proteinarik egunero jan	2,3	1,9	3,4	0,5
	Fruta edo barazkirik gabe egunero	1,5	1,0	2,8	0,6
	Ezin ditu zapata-pare egokirik erosi	1,6	4,0	1,4	0,2
	OINARRIZKO ARAZO OSO LARRIAK	3,5	5,4	4,1	0,9
	Ezin du arropa berririk erosi	5,5	8,7	7,4	3,5
	Ez du aisialdirako ekipamendurik (kalean erabiltzekoak)	3,7	5,6	4,4	2,5
	Ezin ditu ospakizun bereziak ospatu	5,6	7,5	6,6	3,8
	Oinarrizko beste arazo batzuk	5,9	6,3	7,5	4,9
	OINARRIZKO ARAZO NAGUSIAK	9,4	11,8	11,6	5,8
	Ikasturtea online jarraitzeko baliabiderik gabe	.	.	7,7	4,3

Iturria: PGEI, 2016-2020 eta GZE-GPI 2018-2022

Ikasturtea online jarraitzeko baliabiderik ez izatea, 6 eta 16 urte bitarteko gazte eskolatuei aplikatuta

- * Benetako pobrezia-egoeran dauden etxekoen unitateetan, beherakada handia ikus daiteke, bai oinarrizko arazo oso larrietan, bai oinarrizko arazo nagusietan. Nabarmentzekoa da adierazle guztiek behera egin dutela; are gehiago, esan daiteke adierazle guztietan lortu dela 2016az geroztik erregistratutako guztien datu minimoa. Era berean, oinarrizko arazo oso larrietan jaitsiera hori bi herenekoa da, oinarrizko arazo nagusietan; hala ere, ez da erdira iristen.
- * Ongizaterik ez duten etxekoen unitateei dagokienez, benetako pobrezia duten etxekoen unitateen oso antzeko egoera dugu adierazleen jaitsierari dagokionez, baina hemen nahiko kopuru txikiagoetatik abiatzen gara adierazle guztietan, logikoa denez, oinetako egokien adierazlean izan ezik, horien kopuruak oso antzekoak baitira.
- * Arriskuan dagoen ongizate-egoeran, arazo oso larrien beherakada oso handia da, % 4,0tik % 0,5era; hala ere, oinarrizko arazoetan oso jaitsiera arina da. Xehetasun handiagoz aztertuz gero, oro har beherakada bat dagoela ikus dezakegu, baina bi adierazle hazten ari dira. Bat oinarrizko beste arazo bat da, 2020an % 3,8 izatetik 2022an % 7,1 izatera igaro baita, eta, horrela, balio maximoa da adierazle honetan erregistratutakoaren artean. Eta bestea online ikastaroa jarraitzeko baliabiderik gabekoa da. Datu hori 2020an erregistratu zen lehen aldiz, % 5,5ekin, eta 2022an % 11,6ra igo da.
- * Ongizatean, ikus dezakegu oinarrizko arazo oso larrien adierazle guztiak % 0,0ra mantentzen direla 2020an bezala. Hala ere, oinarrizko beste arazo batzuetan, datuak gehitu egin dira adierazle guztietan, online ikastaroa jarraitzeko baliabiderik gabe izan ezik, % 0,0ra jaitsi baita.

Aurkeztutako datuek, oro har, pobrezia-egoerek ez ezik beste prekarietate-mota batzuek (pobreziarik gabeko ongizaterik eza) adingabeengan duten eragin bereizgarria islatzen dute.

Azkenik, atal honetan adierazi behar da 2022ko PGDIk derrigorrezko eskolatzeko -adinean dauden 6 eta 16 urte bitarteko biztanleen proportzioari buruzko informazioa jasotzen duela, baldin eta ez badute baliabiderik ikasturtea bitarteko telematikoen bidez jarraitzeko.

30. taulako datuek agerian uzten dute aurreko urteetako desberdintasuna murriztu egin dela. Ekonomikoki behartsuenak diren sektoreetan beherakada handia izan da, eta ekonomikoki onuratsuenak diren sektoreetan, berriz, gorakada. Aurreko beste taula batzuek erakusten zuten hori. Hori etxeko unitate horietako adingabeengan islatzen da.

1. ERANSKINA: Adierazleen eta definizioen glosarioa

Eranskin honetan, txostenean garatutako edo jasotako adierazleei buruzko alderdi nagusiak aurkezten dira labur-labur, lotutako definizio nagusiak kontuan hartuta⁷.

1. Pobrezia eta prekarietatea mantenuaren edo diru-sarreraren dimentsioan

Prekarietate ekonomikoa hainbat dimentsiotan agertzen da. Mantenuaren edo diru-sarreraren dimentsioan, prekarietate hori errenta eskuragarriaren maila nahikoa ez izateagatik ohiko gastu-mailei eusteko eta beren premiei aurre egiteko zailtasunak dituzten etxekoen unitateek bizi dituzten arazoekin lotzen da.

Eskura dauden diru-sarrerak edo errentak etxekoen unitateen baliabide ekonomiko bakarrak ez diren heinean (kontuan hartu behar da beharizan-kasuetan ondare-baliabideetara edo kreditura jotzeko aukera, bai eta kanpoko edozein laguntza mota ere), mantentze-arazoek, premiak estaltzeko gabezia-egoera errealei baino gehiago, prekarietate-egoera potentzialei egiten diete erreferentzia. Alde horretatik, arrisku terminoetan zuzen defini daitezke.

PGDI n aintzat hartutako mantentze-arazoek, funtsean, bi egoera-mota desberdin dituzte:

- a) Pobrezia-arriskuko egoerek honako ezaugarri hauek dituzten errealitateei egiten diete erreferentzia: behar oinarritzkoenei edo oinarritzkoenei aurre egiteko diru-sarrera ekonomiko potentzialki nahikoak ez izatea, bereziki elikaduraren, etxebizitzaren, jantzien eta oinetakoen gastu erregularrekin zerikusia dutenak.
- b) Ongizaterik ezeko arrisku-egoerak, bestalde, gizarte jakin batean (kasu honetan Euskal Autonomia Erkidegoan) espero diren gutxieneko ongizate- eta erosotasun-mailei eusteko beharrezkoak diren ohiko gastuei aurre egiteko behar beste diru-sarrera ez izatearekin lotzen dira.

Mantenu-pobrezia eta ongizaterik ezeko errealitateak neurtzeko moduak askotarikoak dira, eta horri dagokionez ez dago metodologia bakar bat. Txostenean ematen diren datu nagusiak 1986an egindako azterketatik (PGDI metodoa) Eusko Jaurlaritzak erabilitako metodologiaren arabera kalkulatu dira. Hala ere, mantenu-pobreziaren azterketara hurbiltzeko beste metodo batzuk aplikatuz eratorritako informazioa ere ematen da, Europar Batasunak eta Eurostatek garatutakoak bereziki aipatuta.

1.1. Definizioak

Etxekoen unitateek mantenu-pobreziaren aurrean duten posizioa aztertzean, PGDI k hiru egoera desberdin definitzen ditu: pobrezia, ongizaterik eza (pobreziarik gabe) eta ongizatea.

- a) Mantenu-pobrezia

⁷ Eranskin honetan garatu ez diren beste definizio batzuetarako, ikus 1984-2008 lana. Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Gaietako Sailak Euskadiko pobreziari buruz argitaratutako 25 urteko azterlana.

Mantenu-pobrezia oinarritzko premien estaldurari modu erregularrean heltzeko diru-sarrera nahikorik ez izateari dagokio, batez ere elikaduraren, etxebizitzaren, jantzien eta oinetakoen gastuei dagokienez.

Pobrezia-arriskuan daude erreferentziako aldian oinarritzko premia horiei aurre egiteko adierazitako atalaseak baino diru-sarrera txikiagoak dituzten pertsonak, familiak edo etxekoen unitateak.

b) Ongizaterik eza mantentze-dimentsioan

Mantenuaren dimentsioan, ongizaterik ezeko problematikek gizarte jakin batean espero diren gutxieneko ongizate- eta erosotasun-mailei eusteko beharrezkotzat jotzen diren ohiko gastuei aurre egiteko diru-sarrera nahikorik ez izateari egiten diote erreferentzia. Praktikan, gizarte horren bizimoduan, ohituretan eta ohiko jardueretan gutxieneko baldintzetan parte hartzeko aukera ematen dutenak dira.

Ongizaterik ezeko arriskuan daude erreferentzia-aldi jakin batean bizi diren gizartean espero diren gutxieneko ongizate-maila lortzeko adierazitako atalaseak baino diru-sarrera txikiagoak dituzten pertsonak, familiak edo etxekoen unitateak.

c) Ongizatea mantentze-dimentsioan

Egoera hori mantenu-arloan pobrezia-arazorik edo ongizaterik ezeko arazorik ez duten pertsonen, familiei edo etxekoen unitateei dagokie. Honako ezaugarri hauek dituzte: epe laburrean ez dute diru-sarrera nahikorik izaten oinarritzko premiei aurre egiteko, ezta espero den gutxieneko ongizatea ezaugarri duten egoeretara iristeko beharrezkoak diren gutxieneko gastuei aurre egiteko ere.

1.2. Mantenuko pobrezia- eta prekaritatearen PGDI adierazleak

PGDIk Leydenen erregresio-eredua aplikatzen du bi atalase osagarri lortzeko: pobrezia- zentzu hertsian eta ongizaterik ezarena. Atalaseak mugatzeko aukera ematen duen ekuazioa honako hau da :

$$Y^*_{\min} = \hat{\alpha}_0 + \hat{\alpha}_1 fs + \hat{\alpha}_2 g$$

non:

Y^*_{\min} : Pobrezia- eta ongizaterik ezaren atalasea, kasuaren arabera

fs : Familiaren tamaina

g : Familien ohiko gastua

Hurbilketa horretan, y^*_{\min} atalasea ondorioztatzen den y_{\min} aldagaia landa-lanean lortutako emaitzetatik ateratzen da, elkarrizketatutako familiek honako galdera hauei emandako erantzunei dagokienez:

* Zure etxeko egungo egoeretan, zein da hilaren amaierara iristeko benetan beharrezkoa den gutxieneko diru-sarrera? (ongizaterik ezaren atalasea kalkulatzeko) y;

* Zure etxeko egungo egoeran, zein da oinarrizko premiak asetzeko benetan beharrezkoa den gutxieneko diru-sarrera? Elikadura, jantziak eta oinetakoak eta benetan oinarrizkotzat jotzen diren gainerakoak (pobrezia-atalasea kalkulatzeko).

Gastuaren galdagaia honako galdera honi familiek emandako erantzunetatik ateratzen da: Zenbatekoa da, batez beste, familia horren hileko gastuen zenbatekoa?

PGDI metodoak hainbat beharrian-atalase sartzan ditu pobrezia gairitzeko edo ongizate-maila nahikoak lortzeko bizi-zikloaren unearen arabera, ondorio praktikoetarako etxeko erreferentziako pertsonaren adinetik aurrera neurtuta. Hiru familia-etxe mota hartzen dira kontuan, erreferentziako pertsonaren adinaren arabera: 45 urtetik beherakoak, 45-64 urtekoak eta 65 urtetik gorakoak. Adierazi behar da 2012tik ikusten dela nolabaiteko konbergentzia-prozesu bat adinaren arabera atalasetan.

Metodoa aplikatuztik ondorioztatzen diren atalaseak, 2022an, honako hauek dira:

32 a taula
Mantentze-pobrezia-atalaseak, PGDI metodoaren arabera. 2022

Etxearen tamaina	Adin tartekak		
	<45	45-64	>65
1 pertsona	930,77	943,36	854,49
2 pertsona	1.187,47	1.211,85	1.070,64
3 pertsona	1.369,31	1.403,06	1.221,62
4 pertsona	1.514,97	1.556,75	1.341,48

Iturria: ENS 2022

32 b taula
Pertsona bateko etxebizitzetan bizi diren eta alokairu egoeran dauden pertsonen kopurua adin tarteka. 2022

Egoera	Adin tartekak		
	<45	45-64	>65
Pertsona bateko etxebizitzetan bizi diren pertsonak	65.076	100.643	138.630
Pertsona beteko etxebizitzetan alokairuan bizi diren pertsonak	25.422	18.373	11.244

Iturria: ENS 2022

1.3. Mantenuko pobreziaren eta prekarietatearen Eurostat adierazleak

PGDI hurbilketan Eurostat adierazle hauek erabiltzen dira mantenuko pobrezia eta prekarietatea neurtzeko:

a) Pobrezia larriaren adierazlea:

Batez besteko diru-sarrera garbi baliokideen % 40tik beherako diru-sarrerak dituzten pertsonak edo etxeko unitateak, per capita.

b) Pobrezia erlatiboaren edo diru-sarrera txikien adierazlea:

Batez besteko diru-sarrera garbi baliokideen % 60tik beherako diru-sarrerak dituzten pertsonak edo etxeko unitateak, per capita

Metodoak honako baliokidetasun-eskala hau erabiltzen du (zuzendutako OCDE eskala):

- Lehen heldua: 1,0
- Heldu osagarri oro: 0,5
- 14 urtetik beherako ardurapeko seme-alaba bakoitza: 0,3

Hurbilketa horri dagozkion atalase espezifikoak honako hauek dira:

Diru-sarrera txikien eta pobrezia larriaren atalaseak, Eurostat metodoaren arabera. 2022
(Datuak eurotan)

Etxebizitzaren tamaina	Pobrezia larria	Pobrezia erlatiboa/ Diru-sarrera txikiak
1 pertsona	664,00	996,00
2 pertsonak	996,00	1.494,00
3 pertsonak	1.195,20	1.792,80
4 pertsonak	1.394,40	2.091,60

Iturria: PGDI-2022

0,5 eskala bigarren pertsonarentzat eta 0,3 eskala bigarren pertsonarentzat.

PGDI hurbilketak pobreziaren eta bazterketaren tasei buruzko informazioa ere jasotzen du (ARPE). Tasa hauek adierazten duten metodologiaren xehetasunerako, ikus Eustaten hurrengo orria:

http://www.eustat.eus/documentos/datos/PI_metod/INDES_europa2020_80_c.asp

1.4. Pobreziaren eta prekarietatearen adierazleen tratamenduan erabilitako indizeak

PGDI metodoan eta Eurostaten, pobreziaren eta prekarietatearen adierazleak hainbat estatistika-indize kontuan hartuta zehaztu daitezke. Hauek dira nagusiak:

a) H indizea edo pobreziaren edo ongizaterik ezaren tasa orokorra

PGDIren txosten eta tauletan erabili ohi den adierazlea pobreziako edo ongizaterik ezeko arrisku-tasari buruzkoa da, eta honela definitzen da:

$$H = q / n$$

Non:

q : kontuan hartutako egoerak eragindako biztanleria.

n : biztanleria osoa.

b) Foster, Greer eta Thorbecke indizeak (FGT)

Indize horiek formula honetan oinarritzen dira:

$$FGT_{\alpha} = (1/n) \sum_{i=1}^q (g_i / z)^{\alpha-1}$$

Horrela definitzen dira, honako hauei esleitutako balioetatik abiatuta: FGT (1), FGT (2), FGT (3) eta FGT (4). FGT (1) H pobrezia-tasaren berdina da.

FGT gainerako adierazleei dagokienez, txostenean FGT (2) adierazlea erabiltzen da, HI indizearen baliokidea

$$\text{Indizea HI} = H * I$$

Non:

H : pobrezia-tasa (edo ongizaterik ezeko tasa).

I : SEN indizea.

PGDI hurbilketan, HI edo FGT (2) indizea mantenu-pobreziako eta -prekarietateko egoeren jarraipena egiteko erabilgarritasun handiko adierazletzat hartzen da. Izan ere, pobreziaren neurketan kontuan hartu beharreko elementuak (intentsitatea, distantzia eta barne-desberdintasuna) kontuan hartzea ahalbidetzen duen indizea da. Haren interpretazio soziala, gainera, transmititzeko erraza da, indizea pobreziaren edo ongizaterik ezaren tasa teorikoaren baliokidea baita, eta tasa horretan kaltetu guztiak inolako baliabiderik gabe egongo lirateke, hau da, 0 diru-sarrerara maila izango lukete.

c) Sen I indizea (income gap ratioa):

$$I = (g / qz)$$

Non:

$$g: \sum_{i=1}^q g_i = z - y$$

g_i ezarritako pobrezia-lerroaren edo ongizaterik ezeko lerroaren z eta etxeko diru-sarreraren arteko distantziaren baliokidea da, y .

g alde horien batukaria jaso du azterketan aztertutako egoerak eragindako biztanleentzat.

q : kontuan hartutako egoerak eragindako biztanleria.

z : pobrezia (edo ongizaterik ezaren) batez besteko lerroa.

Adierazle horrek adierazten du prekarietate-egoeran dauden etxekoen unitate edo pertsona guztiek metatutako distantzia kontuan hartzen diren pobrezia edo ongizaterikezko atalaseekiko. Ehunekotan neurtzen da.

1.5. Erabilitako diru-sarreraren kontzeptua

Mantenuko pobrezia eta prekarietatea kalkulatzeko eta neurtzeko, PGDI_n erabiltzen den etxekoen unitateen diru-sarrera edo errenta erabilgarriaren kontzeptuak lau iturri desberdinetatik datozen **diru-sarrera garbi**en batura aipatzen du, hileko kopurutan kalkulaturak:

a) Diru-sarrera propioak, lanetik edo kapital-etekinetatik datozenak.

Lanetik eta kapital propioaren ustiapenetatik datozen diru-sarrera garbi guztiak sartzen dira, Ogasunaren ordainketei edo itzulketei lotutako doikuntzak barne.

b) Gizarte Segurantzaren prestazioetatik eta antzekoetatik datozen diru-sarrerak.

Honako hauek sartzen dira: Gizarte Segurantzaren prestazioak, erretiroagatik, alarguntzagatik, zurztasunagatik, senideen alde edo baliaezintasunagatik, kontribuziozkoak zein ez-kontributiboak; aurre-erretiroengatik prestazioak edo subsidioak, lanbide-heziketari, enplegu-sustapenari, mugikortasun-subsidioei eta berrinstalazioari lotutakoak barne; eta familia babesteagatik (jaiotzatas, amatasuna, haurrak edo adinekoak zaintzea) eta ardurapeko seme-alabengatik aldizkako prestazioak.

c) Gizarte-laguntzako eta beste Gizarte-laguntza batzuetako diru-sarrerak.

Honako hauek sartzen dira: Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta (DSBE), Etxebizitzarako Prestazio Osagarria (EPO) eta Gizarte Larrialdietarako Laguntzak (GLL); Emantzipaziorako Oinarritzko Errenta (oraindik indarrean dagoen zatian); jaiotzagatik edo adopzioagatik ordainketa bakarreko prestazioak; ikasketa-beken ondoriozko diru-sarrerak, adingabeentzako laguntzak, bestelako laguntza

publikoak (udalekoak, foralak, etab.) eta antzeko beste diru-sarrera batzuk (etxebizitzarako prestazio ekonomiko berria, EPE).

d) Gizarte zibilaren laguntza osagarrietatik datozen diru-sarrerak.

Senitartekoen, lagunen edo bizilagunen zuzeneko laguntzetatik datozen diru-sarrerak sartzen dira, baita izaera partikular edo pribatuko laguntza-erakundeetatik datozenak ere, hala nola Caritas, Gurutze Gorria eta antzekoak.

Zenbaketa, oro har, etxekoen unitateari (edo etxekoen unitatearekin pareka daitezkeen bizikidetz-unitateei) dagokionez egiten da. Ildo horretan, diru-sarrera hertsiki pertsonaletan oinarritutako adierazleak espezifikoki eskaintzen direnean izan ezik, adierazle indibidualen kasuan, PGDI hurbilketan erabili ohi den prozedura da pertsona bakoitzari egozte bizi den etxekoen unitateko kide guztiei dagokien errentaren zati proportzionala.

Pertsona bakoitzak pobrezia- edo prekarietate-arriskuaren aurrean duen posizioa etxekoen unitate osoari dagokio.

1.6. Gabezia-adierazleak

Elikadura egokia lortzeko arazoak

a) USDAREN adierazleak (FSS)

Adierazle horiek 2000. urtetik aurrera PGDI n sartutako "Short Form of the 12-month Food Security Scale" (FSS) aplikazioaren emaitza dira. Estatu Batuetan diseinatutako metodo estatistikoa da, komunitate jakin batean dauden elikadura-arazoak neurtzeko. Nekazaritza Sailak (USDA) erabiltzen du unean-unean herrialde horretan. Metodoaren bertsio sinplifikatua sei galderaz osatuta dago, eta hiru biztanleria-kategoria handi zedarritzea du helburu, elikadura-premien estalduran duten segurtasun-posizioarekin lotuta. Kategoria hauek definitu dira:

- * Elikadura-premien estalduran segurtasuna duten etxekoen unitateak.
- * Segurtasunik gabeko etxekoen unitateak, baina elikadura-premietarako sarbidean muturreko asegabetasun-egoera islatzen duten adierazle elkaturik gabe (elikadura-arazo larriak).
- * Segurtasunik gabeko etxekoen unitateak, elikadura-premietarako sarbidean muturreko asegabetasuna islatzen duten adierazle elkartuak dituztenak. Errealitate horren ondorioz, gose-egoeren edo horien inguruko egoeren pertzepzioa gertatzen da, gutxi gorabehera puntualki (elikadura-arazo oso larriak).

Azken bi kategoriek elikaduran segurtasun-gabeziako arazoak dituzten etxekoen unitateak (edo etxekoen unitateetako pertsonak) definitzen dituzte.

Kategoriak inkesta egin aurreko urteko egoeraren arabera definitzen dira.

Adierazi behar da, FSS galdetegiaren aplikazioan, gosearen pertzepzioari zuzenean lotutako galdera bat jasotzen dela: Izan al duzue goserik, baina ez zenuten jan janari nahikorik lortu ezin izan zenutelako?

b) EU-SILC adierazlea

2004ko eragiketatik aurrera, elikadura-segurtasunik ezaren arazoetarako hurbilketa osatu da, Europako EU-SILCean sartutako elikadura-adierazle nagusia kontuan hartuta. Adierazleak gutxienez bi egunean behin funtsezko janari bat (haragiaren, arrainaren edo dagokion alternatiba begetarianoaren proteina-janaria) ordaintzeko gai ez den biztanleriaren proportzioa jasotzen du.

PGDI inkestan, adierazle hori lortzeko, honako galdera hau egin behar da:

Ba al dute jaki bat haragiarekin, oilaskoarekin edo arrainarekin (edo baliokidea barazkijaleentzat) gutxienez bi egunean behin ordaintzeko gaitasunik?

Adierazle honi buruzko informazioa inkesta garatzeko unea erreferentziatzat hartuta aplikatzen da. Beraz, egungo egoera islatzen du, eta ez azken urtean izandako esperientzia.

Zorpetze-arriskua

Zorpetze-arriskua honako bi baldintza hauek betetzen diren egoerei dagokie:

- * Diru-sarrera erabilgarriak baino handiagoak diren etxekoen unitatearen hileko gastuak.
- * Ohiko gastuari aurre egiteko aurrezki edo aurrezki nahikorik ez datorren hilabetean.

2. Metatze-pobrezia eta –prekarietatea (bizi-baldintzak eta erreserba-ondarea)

Metatzearen dimentsioan, prekarietate ekonomikoa gure gizartean ohiko estandarren azpitik dauden bizi-baldintzekin lotzen da, etxekoen unitateen bizitza epe luzera garatzen den ohiko esparrua definitzen duten ondasunak eskuratzeari dagokionez. Ildo horretan, metatze-prekarietatea lotuta dago familiek epe ertain eta luzean gutxieneko bizi-maila egokia izateko beharrezkoak diren kontsumo iraunkorreko ondasunak eta zerbitzuak eskuratzeko duten ezintasunarekin.

Metatzearen alorreko prekarietatea, hala ere, lotuta dago etxekoen unitateek diru-sarreraren koiunturazko krisietan bizitza ekonomiko normalizatuari eusteko behar diren gutxieneko ondare-baliabideak metatzeko duten zailtasunarekin.

Testuinguru horretan, metatze-pobrezia ia existitzen ez den erreserba-ondarean eta bizi-baldintzen gabezia larrietan agertzen da, batez ere ohiko etxebizitzaren ezaugarriei dagokienez (bizigarritasuna, instalazio erabilgarriak eta ekipamendu-maila). Ongizaterik ezeko egoerak, bestalde, gizartean espero diren ongizateko bizi-jarraibideak epe luzera bermatzen dituzten kontsumo iraunkorreko ondasunak eta zerbitzuak eskuratzeko zailtasunekin lotzen dira.

Metaketako pobrezia-eta prekarietate-egoeretara hurbiltzeko, PGDI inkestan etxekoen unitateen egoera aztertzen da, etxebizitzaren instalazioei eta ekipamenduei dagozkien bizi-kalitatearen adierazle batzuei dagokienez, bai eta haien ondare-baliabideei dagokienez ere (etxebizitza, beste ondare-ondasun batzuk, metatutako aurrezkiak eta ibilgailuak). 2012tik aurrera, Europar Batasunak AROPE hurbilketan ezarritako

gabezia-adierazleen sistema ere kontuan hartzen da, metatze-dimentsioan prekarietatearen neurketarekin lotutako gabeziak jasotzera bideratutako adierazleak txertatuz.

2.1. Definizioak

a) Metatze - pobrezia

Metatze-pobreziak berekin dakar, ez espezifikoki, baizik eta globalki, prekarietate diferentziala epe ertain eta luzean bizi-maila egokiari eusteko beharrezkoak diren kontsumo-ondasun iraunkorrak eskuratzeari dagokionez, batez ere baldintza egokietan eta behar bezala hornitutako etxebizitza bat eskuratzeko gaitasunari dagokionez, gutxieneko bizigarritasun-arauak beteko dituen. Epe ertain eta luzeko prekarietate-egoera den aldetik, metatze-pobrezia lotuta dago, halaber, etxekoen unitateek diru-sarreraren krisiko edo larrialdiko egoera berezietan bizitza normalizatu bati eusteko beharrezkoak diren gutxieneko ondare-baliabideak metatzeko duten zailtasunarekin, eta, horrela, gutxieneko segurtasun ekonomikoa eskaintzen da.

b) Prekarietatea metatze-dimentsioan

PGDIk hainbat prekarietate-egoera mugatzen ditu metatze-dimentsioan. Pobrezia-errealitateekin parekatu ezin diren baina gizartean ohikotzat jotzen diren epe ertain eta luzeko kontsumo-ondasun eta -zerbitzuetarako irisgarritasunik eza ezaugarri duten gabezia-egoerak biltzen dituzte.

2.2. Metaketako pobrezia eta prekarietatearen PGDI adierazlea

2012tik Aurrera aplikatutako PGDI adierazlea

AROE adierazle-sistemako gabeziarekin lotutako alderdien balorazioak bide berriak ireki ditu PGDI hurbilketan metaketako pobrezia eta prekarietatearen azterketa eguneratzeko beharrezko prozesuan. AROPE sistema kontuan hartzeak, bereziki, pobrezia eta prekarietatearekin hertsiki lotuta ez dauden ongizaterik ezeko egoerak hobeto diskriminatuz bidean aurrera egitea ahalbidetzen du. Errealitate berri hori kontuan hartuta, metaketako pobrezia eta prekarietatearen PGDI adierazlea eguneratu da, PGDIren 2012ko eragiketatik aurrera.

Adierazle berriak mugatutako kategoriak, pobrezia eta prekarietatearen pertzepzio sozialarekin duten lotura aztertu ondoren, honako arrisku-egoera hauen presentziaren edo presentziarik ezaren arabera ezartzen dira:

* RIES1

Etxebizitzan oinarrizko instalazio batzuk erabilgarri dauden baloratzen du: ur beroa, instalazio elektrikoa eta bainuontzi edo dutxa gehiago duen komuna.

1 balioa du etxebizitzak instalazio edo instalazio multzo horietakoren bat ez badu.

* RIES2

Etxebizitzan oinarritzko ekipamendu hauetakoren baterako sarbidean gabeziak dauden baloratzen du: hozkailua, sukaldeko etxetresna elektrikoak, garbigailua, labea edo mikrouhin-labea, koloretako telebista edo telefonoa.

2. balioa du adierazitako gabezia bi edo gehiago daudenean, eta 1 balioa du gabezia bakarra dagoenean.

* RIES3

Etxebizitzan beste arazo batzuk egotea baloratzen du, honako alderdi hauekin lotuta: hezetasun-arazoak (itoginak dituen sabaia; hormak, zoruak, sabaiak edo hezetasuna duen zimenduak, edo leihoetako, ateetako edo zoruko markoetan ustelduta egotea); gorputz-adarren kopurua baino azalera txikiagoa 20 metro karratuko; zaraten eta kutsaduraren eraginpean egoteko arazoak; eta etxebizitza iluna, argi nahikorik gabe, edo argi naturalaren eskasia.

1 balioa du, adierazitako gabezia bi edo gehiago badaude.

2. balioa du, baldin eta, aurreko baldintza betetzeaz gain, adierazitako gabeziak ondo hornitutako, zaindutako eta kontserbatutako etxebizitza ez den etxebizitza bati lotzen bazaizkio.

2. balioa du, halaber, bi gabeziaren edo gehiagoren betekizuna oinarritzko instalazioetara sartzearekin lotutako arazoak kontuan hartzean betetzen denean, eta adierazitako gabeziak nahikoa ez den etxebizitza batekin lotzen direnean (ondo hornitutako, zaindutako eta kontserbatutako etxebizitza den kontuan hartuta).

* RIES4

10 urtetik beherako ibilgailu bat ez edukitzea baloratzen du.

1 balioa du arrazoi ekonomikoengatik horrelako ibilgailurik gutxienez ez badago.

2014ko eta 2018ko eragiketetan, hurbilketa pixka bat egokitzen da, konparazioa denboran mantendu ahal izateko.

* RIES5

Epe ertainean nolabaiteko aurrezki-maila metatzeko gaitasunari lotutako adierazlea den heinean, ohiko **bizilekutik kanpo gutxienez astebeteko oporrak** hartzea balioesten du.

1 balioa du, arrazoi ekonomikoengatik azken 12 hilabeteetan horrelako oporrik hartu ez bada.

* RIES6

Baloratu zenbat hilabetetan eutsi diezaiokeen erreferentziako unitateak bere ohiko gastu-mailari aurrezki eta ondasun erabilgarriekin, ohiko etxebizitza izan ezik (**erreserba-ondarea**).

1 balioa du aurrezkiekin egindako gastuari eusteko gaitasuna 3 eta 12 hilabete artekoa bada.

2 balioa du erreferentzia-gaitasuna nulua edo 3 hilabetetik beherakoa bada.

Bazterketa-arrisku horiek eta esleitutako balioak kontuan hartuta, bai eta biztanleriak pobrezia/ongizatearen⁸ eskalako egoerei buruz duen pertzepzioaren egiturazko aldaketak ere (epe laburretik haragoko ondorioekin), honako egoera hauek finkatzen dira eskala horretan :

1. Pobrezia

Pobrezia-egoerak honako arrisku edo arrisku-konbinazio hauekarekin lotzen dira 2022an, aurretik definitu diren moduan :

* RIES1 = 1.

* RIES2 >= 2.

* RIES1 + RIES2 + RIES3 >= 3.

* RIES1 + RIES2 + RIES3 + RIES4 + RIES5 + RIES6 >= 7.

* RIES1 + RIES2 + RIES3 + RIES4 + RIES5 + RIES6 = 6 + RIES4 + RIES5 = 2 + RIES6 = 2.

Horrek agerian uzten du metatze-dimentsioko pobrezia-egoerak honako egoera edo zirkunstantzia hauei lotzen zaizkiela:

* Etxebizitzako oinarrizko instalazioetan gabezia bat egotea.

* Etxebizitzako oinarrizko ekipamenduetan bi gabezia edo gehiago egotea.

* Oinarrizko instalazioei, oinarrizko ekipamenduei eta etxebizitzako beste arazo batzuei dagozkien gabezien multzoan, 3ko balioa edo handiagoa izatea.

* 7 puntu edo gehiagoko balioa adierazlearen eraikuntzan kontuan hartutako gabezien multzoan.

⁸ Gogoratu behar da pobrezia, prekaritatea eta ongizatea aztertzeko PGDI metodoa adierazle objektiboak giza arteak berak fenomeno horiei buruz duen pertzepzioa egokitzeko asmoan oinarritzen dela. 2022an, metatze-dimentsiora hurbiltzean, egiturazko pertzepzio-aldaketa horiek kontuan hartzen dira; izan ere, egoera batzuk, aldezaurretik, gehienbat pobreziarekin lotuta zeuden, baina ongizaterik ezeko beste forma batzuen berezkoz hartu izan dira denboraldi jarraitu batean. PGDIa edo haren EDSS-ENS modulua garatzeko gutxienez bi fase operatibo daudenez, kasu honetan 2016an eta 2018an 2014arekin alderatuta, pertzepzio-aldaketa horiek 2018tik aurrera hasi dira kontuan hartzen. Metatze-pobrezia-aren tasaren murrizketa handiagoa eragiten dute, giza arte-pertzepzioaren aldaketa hori kontuan hartu gabe emango litzatekeena baino.

- * 6 puntuko balioa adierazlearen eraikuntzan kontuan hartutako gabezien multzoan; gainera, honako bi inguruabar metatu hauek daude:

- Erreserbako ondarea ez da nahikoa ohiko gastu-mailari hiru hilabetez baino gehiagoz eusteko;
- Oinarrizko bi gabezia, arrazoi ekonomikoengatik, etxebizitzako instalazioekin eta ekipamenduarekin zerikusia ez duten epe ertain edo luzeko kontsumo-ondasun/zerbitzuak eskuratzeari dagokionez (10 urtetik beherako antzintasuna duen ibilgailua edo etxetik kanpo astebeteko oporraldia izatea).

2. Ongizaterik eza

Metatze-dimentsioko ongizaterik ezeko arazoak aurreko kategorian sartu gabeko egoerekin lotzen dira, eta horiek etxean arriskuak metatzeko bi egoeretako baten presentzia islatzen dute:

- * $RIES1 + RIES2 + RIES3 + RIES4 + RIES5 + RIES6 \leq 4$ Y [(RIES4 + RIES5 ≥ 1 Y RIES6 = 2) O (RIES4 + RIES5 = 2 Y RIES6 = 1)].
- * $RIES1 + RIES2 + RIES3 + RIES4 + RIES5 + RIES6 \geq 5$ o ≤ 6 (distintas a las de pobreza)

Oro har, ongizaterik ezeko arazo horiek presente daude, baldin eta, metatze-pobreziako egoerarik gertatu gabe, 4 punturainoko balioa metatzen bada adierazlearen eraikuntzan aintzat hartutako gabezien multzoan, eta, gainera, honako hiru inguruabar metatu hauek gertatzen badira:

Erreserbako ondarea ez da nahikoa ohiko gastu-mailari urtebete baino gehiagoan eusteko;

- Arrazoi ekonomikoengatik, etxebizitzaren instalazioekin eta ekipamenduarekin lotuta ez dauden epe ertain edo luzeko kontsumo-ondasun/zerbitzuak eskuratzeko oinarrizko gabezia (10 urtetik beherako antzintasuna duen ibilgailua edo etxetik kanpo astebeteko oporraldia izatea);
- Eta 3 edo balio handiagoa, azken ondasun eta zerbitzu mota hori eskuratzearekin eta erreserba-ondarearekin lotutako adierazleen multzoan.

Hala ere, metatze-ongizatearen gabeziatzat hartzen da, halaber, 5 edo 6 puntuko balioa ikusten denean adierazlearen eraikuntzan aintzat hartutako gabezien multzoan, eta metatze-pobreziaren forma batzuei dagozkien berariazko inguruabarrak ez daudenean.

3. Gutxieneko ongizatea

Metatze-dimentsioan gutxieneko ongizate-egoera bat dagoela jotzen da aurreko kategorietan kontuan hartutako inguruabar problematikorik ez dagoenean, baina adierazlearen eraikuntzan kontuan hartutako gabeziatiko bat gutxienez detektatzen denean, eta baldintza hau betetzen denean:

$$RIES1 + RIES2 + RIES3 + RIES4 + RIES5 + RIES6 \geq 1.$$

4. Erabateko ongizatea (gabeziarik ez).

Erabateko ongizate-egoera dago metatze-dimentsioan, aztertutako arrisku-adierazleetan gabeziarik ez dagoenean. Non:

$$\text{RIES1} + \text{RIES2} + \text{RIES3} + \text{RIES4} + \text{RIES5} + \text{RIES6} = 0.$$

3. Pobrezia eta benetako prekarietatea

Mantentze-pobreziaren eta metatze-pobreziaren adierazleek ez bezala (batzuetan arrisku-egoerak baino ez dituzte islatzen, eta egoera horiek konpentsatu egin daitezke), benetako pobreziaren eta prekarietatearen adierazleek mugatu egin nahi dituzte — gizartearen ikuspegi orokorretik — **premiak behar bezala betetzen ez diren benetako egoerez** hitz egin daitekeen egoerak. Kasu horietan, pobreziaren edo prekarietatearen bizipena errealitate bat da gizartean nagusi diren ikuskeretatik (baina ez nahitaez eragindako pertsonen pertzepzioetik bertatik).

3.1. Definizioak

Pobrezia errealak pobreziaren dimentsio batean edo bestean (mantenua edo metaketa) agertzen diren oinarrizko premiak behar bezala ez estaltzeko arrisku-egoerak biztanleriaren eguneroko bizitzan behar bezala konpentsatuta ez dauden egoerak biltzen ditu, pobreziaren bizipenetik at dagoen gutxieneko ongizate-maila lortzea posible izan dadin.

Benetako gainerako prekarietate-moduek gizartean espero den gutxieneko ongizate-mailara iristeaz hitz egiteko elementu konpentsatzaile nahikorik ez duten egoerei egiten diete erreferentzia, pobreziaren bizipenarekin zuzenean lotuta ez dauden ongizaterik ezaren forma errealak islatuz.

3.2. Benetako pobreziaren PGDI adierazlea

2012ko PGDI adierazlea

2012ko PGDI adierazlearen arabera, metatze-pobreziaren adierazle berria sartu da 2012tik aurrera, eta benetako pobrezia- eta prekarietate-egoerak mugatzeko hurbilketa objektiboa egin da.

Adierazlea eraikitzean, mantentze- eta metatze-adierazleetako posizioaz gain, lotutako beste prekarietate-elementu batzuk ere hartzen dira kontuan. Adierazgarriena da gabezia-egoerak agertu direla azken urtean. Gabezia-egoera horiek honako egoera hauetan sortzen dira:

- * Elikadura-arazo oso larrien esperientzia.
- * Elikadura-arazo larrien esperientzia, bigarren eskuko jantziez hornitzeko behararekin edo arazo ekonomikoengatik neguan etxebizitzan tenperatura egokia mantentzeko zailtasunekin batera, hori guztia oinarrizko gastuak murriztearekin lotuta.
- * Elikadura-arazorik ez dagoenean, bigarren eskuko jantziez hornitzeko beharra dagoenean eta arazo ekonomikoengatik neguan etxebizitzan tenperatura egokia mantentzeko zailtasunak daudenean, oinarrizko gastuak ere murriztu egin dira.

Beste prekarietate-adierazle batzuk ere jasotzen dira, hala nola diru-sarrera erregularrak etxean oinarrizko premiei aurre egiteko beharrezkotzat jotzen direnak baino txikiagoak diren egoerak; edo zorpetzeko arrisku-egoerak.

Kontuan hartuta kontuan hartu beharreko agertoki posible bakoitzari dagokionez gizartean nagusi den pertzepzioa, honako hauek dira benetako pobrezia-aren edo prekarietatearen adierazlean definitutako kategoriak eta horietako bakoitzean sartutako egoerak:

1. Benetako pobrezia

Honako egoera hauek barne hartzen ditu:

- * Mantentze-pobrezia-aren eta metatze-pobrezia-aren presentzia bateratua.
- * Mantenu-pobrezia-ko egoera bat eta ongizaterik ezeko arazoak metatze-dimentsioan.
- * Mantenu-pobrezia-ko egoera bat eta gutxieneko ongizateko errealitateak metatze-dimentsioan, errealitate hori azken urtean gabezia-arazoekin lotuta dagoenean, egungo diru-sarrera erregularrak oinarrizko premiei aurre egiteko behar direnak edo zorpetze-arrisku bat baino txikiagoak direnean.
- * Mantenu-ongizaterik eza eta metatze-pobrezia.
- * Mantenu-ongizateko egoera bat, metatze-pobrezia-arekin lotua, errealitate horrekin batera gabezia-arazoak daudenean azken urtean, egungo diru-sarrera erregularrak oinarrizko premiei aurre egiteko behar direnak baino txikiagoak direnean edo zorpetze-arriskua dagoenean.

2. Benetako ongizaterik ezaren beste modu bat

Pobrezia-aren kategorian aintzat hartutako egoerak alde batera utzita, kategoria honetan honako egoera hauek sartzen dira:

- * Mantenu- eta metatze-dimentsioetan ongizaterik ezeko egoera batera egotea.
- * Metatze-pobrezia-ko mantenu-ongizateko egoera baten presentzia-ko beste kasu batzuk, benetako pobrezia-aren kategorian sartzen ez direnak.
- * Mantenu-arloko ongizate-egoera, metatze-dimentsio-ko ongizaterik ezeko arazoekin batera, errealitate hori azken urtean gabezia-arazoekin lotuta dagoenean, egungo diru-sarrera erregularrak oinarrizko premiei aurre egiteko edo zorpetze-arrisku bati aurre egiteko behar direnak baino txikiagoak direnean.

3. Ongizate- eta arrisku-elementuak

Ez dago pobrezia-rik, ez ongizaterik eza, eta ongizate-elementu nagusiak arrisku-elementuekin batera daude, aurreko kategorietan kontuan hartu ez diren inguruabar hauek daudenean:

- * Metatze-dimentsioan gutxieneko ongizateko errealitateak dituzten mantentze-pobrezia-aren beste kasu batzuk, aurreko kategorietan sartu ez direnak.
- * Mantenu-pobrezia-ko egoera eta erabateko ongizatea metatze-dimentsioan.
- * Mantenu-ongizaterik ezeko egoera, gutxieneko ongizate-mailarekin edo erabateko ongizatearekin metatze-dimentsioan.

* Mantenu-dimentsioan ongizate-egoera bat dagoen beste kasu batzuk, metatze-dimentsioan ongizaterik ezeko arazoekin batera, aurreko kategorietan sartu ez direnak.

4. Ongizate ia osoa

Kategoria honetan, mantentze-ongizateko egoera bat metatze-dimentsioan gutxieneko ongizate-maila batekin (baina ez erabateko ongizatearekin) lotuta dagoen inguruabarrak sartzen dira.

5. Erabateko ongizatea.

Kategoria honetan, mantentze-ongizateko egoera bat metatze-dimentsioko erabateko ongizate-mailari lotuta dagoen zirkunstantzietan egiten zaie erreferentzia.

4. Desberdintasun - adierazleak

PGDIk desberdintasun sozialaren adierazleak ere eskaintzen ditu, batez ere errenta erabilgarriaren azterketan oinarrituak.

PGDI n kontuan hartutako desberdintasun-adierazle nagusiak honako hauek dira:

a) S80/S20 erlazioa

Errentaren banaketan per capita errenta baliokide handiena duten pertsonen eta errenta txikiena dutenen % 20ren arteko erlazioa.

b) Gini-ren koefizienteak

Errentaren arabera banatutako biztanleriaren pisu metatuaren eta errentaren pisu metatuaren arteko erlazioa, honako formula honen arabera:

$$G = \left| 1 - \sum_{k=0}^{k=n-1} (X_{k+1} - X_k)(Y_{k+1} + Y_k) \right|$$

Non:

X: eragindako biztanleriaren proportzio metatua.

Y: errenta edo diru-sarreraren proportzio metatua.

Koefizientearen balioa 0 eta 1 artekoa da, eta erabateko berdintasuneko egoera eta desberdintasunik handieneko egoera adierazten ditu. Datuak ehunekotan aurkezten dira.

PGDI inkestan, errentaren banaketarekiko hurbilketa diru-sarrera baliokideen arabera egiten da, zuzendutako ELGA eskalaren arabera.

c) Diru-sarreren lehen dezilak errenta osoan duen partaidetza

Adierazle honek gizartearen guztizko diru-sarrera baliokidean biztanleriaren % 10 txiroenari dagokion zatia jasotzen du.